

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

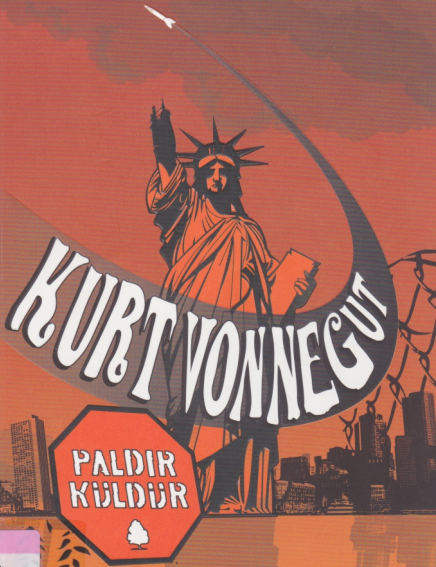
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

A P R I L

Yayın No: 178

1. Baskı: 2012
2. Baskı: Eylül, 2017

ISBN: 978-605-5162-86-3

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Türkçesi
Ekin UŞŞAKLI
Algan SEZGİNTÜREDİ

Yayına Hazırlayan
Algan SEZGİNTÜREDİ

Kapak Tasarım
Eralp GÜVEN

İç Tasarım
Adem ŞENEL

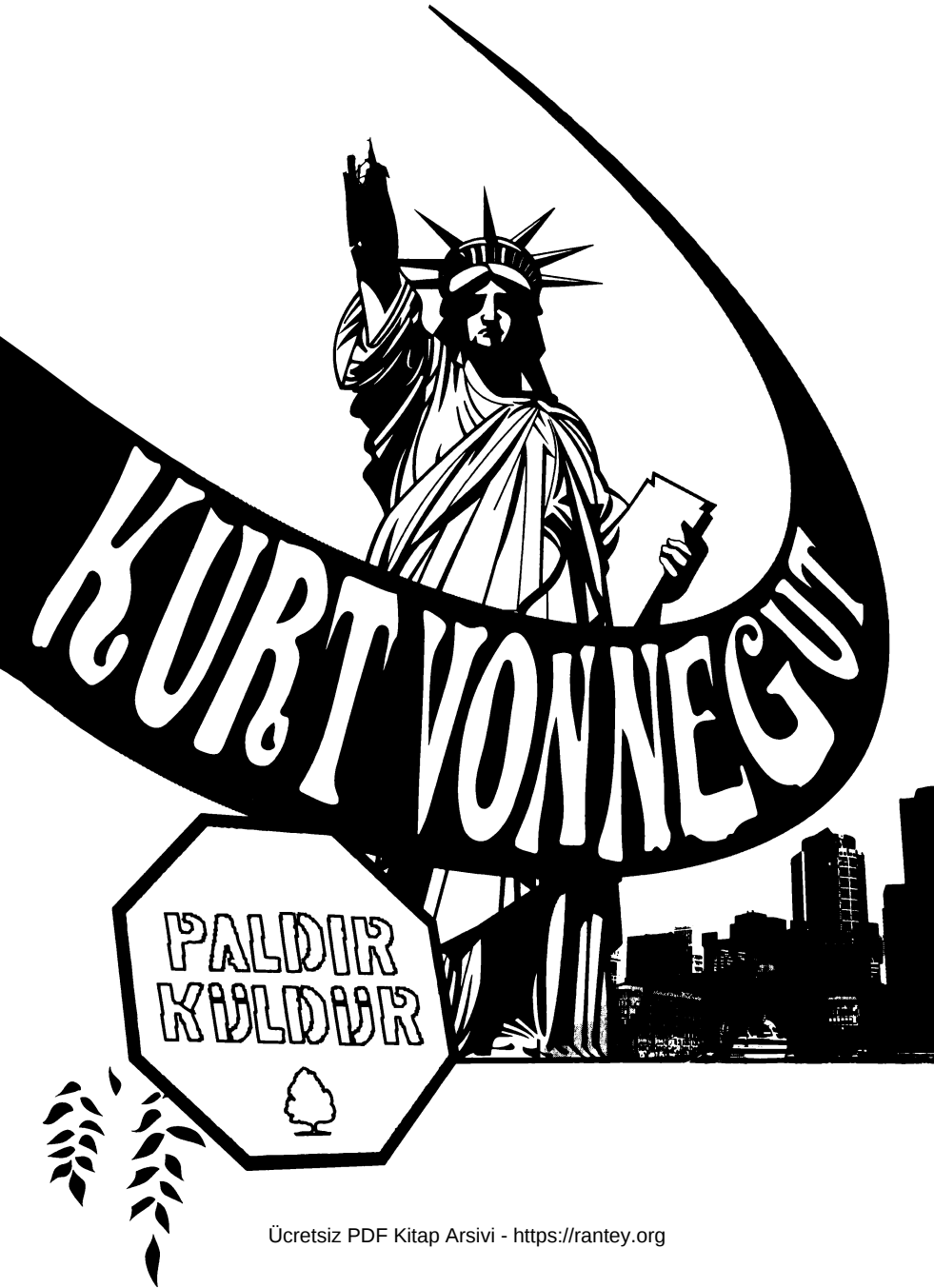
Baskı
Ayrıntı Basımevi
Sertifika No: 13987

Yayın
A.P.R.I.L. Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Bu kitabın hakları Anatolia Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla alınmıştır.

Özgün Adı: Slapstick or Lonesome No More

Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince
alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz,
resim, şekil, şema, grafik vb. yayınevinin izni
olmadan kopya edilemez.

*Zamanımın iki meleği, Arthur Stanley ve
Norvel Hardy'nin anılarına adanmıştır.*

“Sevgilim” de ki vaftiz olayım yeniden...
ROMEO

Girizgâh

Yazıp yazacağım, otobiyografiye en yakın şey bu. Adını “Paldır Küldür” koydum çünkü eskinin düşmeli kalkmalı komedileri, özellikle Laurel-Hardy’ninkiler gibi paldır küldür bir durum şiiri.

Hayatın bana nasıl *geldiği* hakkında.

Sınırlı beceri ve zekâm sürekli sınanıyor. Bitmiyor hiç.

Laurel-Hardy’nin temel esprisi, karşılarına çıkan her sınavda ellerinden geleni yapmalarınıymış gibi geliyor bana.

Kaderleriyle pazarlıkta samimiyeti hiç elden bırakmadıkları için çılglık attıracak kadar şirin ve komiktiler.

Filmlerinde aşk pek azdı. Sıklıkla evliliğin durum şiiri vardı ki o da başka şeydi. Herkesin içten, iyi niyetli davranması şartıyla komediye müsait, başka bir sınavdı.

Mesele hiçbir zaman aşk değildi. Belki Büyük Buhran döneminde geçen çocukluğumda Laurel-Hardy’ye öylesi hayranlık duyduğum, onlardan öylesi çok öğrendiğim için hayatı tartışırken aşktan hiç bahsetmemek doğal geliyor bana.

Önemli gelmiyor bana aşk.

Ne önemli geliyor peki? Kaderle pazarlıkta içtenlik.

Birtakım aşk tecrübeleri yaşadım veya yaşadığımı zannediyorum ama aralarında en hoşuma gidenleri kolaylıkla “karşılıklı nezaket” diye tarif edilebilirdi. Birine kısa süreliğine veya belki feci uzun süreliğine iyi davranırdım ve o biri de karşılığında bana iyi davranırdı. Aşkın bununla bir ilgisi olması gerekmiyordu.

Bir de: İnsanlara duyduğum sevgiyle köpeklerle duyduğum sevgi arasında ayırım yapamıyorum.

Çocukken, sinemada komedyenleri izlemediğim ve radyoda komedyenleri dinlemediğim zamanların çoğunu, şartsız seven köpeklerimizle alt alta, üst üste geçirirdim.

Hâlâ çokça yapıyorum öyle. Köpekler benden çok önce yoruluyor, şaşırıyor ve mahcup oluyor. Bana kalsa hiç durmam.

Hey gidi...

Bir defasında, üç evlatlık oğlumdan biri, Amazon Yağmur Ormanları’ndaki Barış Gönüllüleri’ne katılmadan hemen önce, yirmi birinci yaş gününde, “Bana hiç sarılmadın, biliyor musun?” dedi.

Sarıldım ben de. Kucaklaştık. Hoştu. Ta ne zamanki kocaman Danua’mızla halıda yuvarlanmak gibiydi.

Aşk, bulduğunuz yerededir. Aramaya çıkmak bence enayiliktir ve gene bence, çoğunlukla ölümcüldür.

Geleneğe göre birbirlerini sevmek durumundakiler, kavga ettiklerinde karşılıklı şöyle diyebilseler keşke: “Lütfen bir gıdım daha az aşk ve daha fazla karşılıklı nezaket.”

En uzun karşılıklı nezaket tecrübemi, Albany’deki New York Eyalet Üniversitesi’nde atmosfer bilimiyle uğraşan ağabeyim, yeğâne ağabeyim Bernard’la yaşadım kuşkusuz.

Ağabeyim, iki ufak oğlunu yalnız büyüten bir dul. İyi beceriyor. Üç de yetişkin oğlu var.

Doğuştan çok farklı türden akıllar bahşedilmiş bize. Bernard asla yazar olamazdı. Ben de bilim adamı olamazdım. Ve ikimiz de hayatımızı aklımızla kazandığımız için akıllarımızı bir araç, bilincimizden ve özümüzden farklı bir şey olarak görme eğilimindeyiz.

Birbirimize belki üç ya da dört kez, büyük ihtimalle doğum günlerinde ve gayet beceriksizce sarılmışızdır. Kederli anlarda hiç sarılmadık.

Bize bahşedilmiş akıllar, niyeyse aynı tür şakalardan hoşlanıyor: Mark Twain ve Laurel ile Hardy şeylerinden.

Eşit düzeyde darmadağın şeyler.

Ağabeyime dair bir hikâyecik var ki ufak tefek farklılıklarla bana dair de olabilirdi:

Bernard bir süre New York eyaletinin Schenectady kentindeki Genel Elektrik Araştırma Laboratuvarı'nda¹ çalıştı ve gümüş iyo-dürün belli türde bulutlardan yağmur ve kar yağdırabildiğini keşfetti. Laboratuvarı, tökezleyen sakar bir yabancının, düştüğü yere göre bin bir farklı şekilde ölebileceği ölçüde olağanüstü dağınıktı.

Şirketin, her an patlamaya hazır tuzaklardan oluşan bu hengâmeyi ilk gördüğünde bayılmanın eşiğine gelen bir güvenlik sorumlusu vardı. Ağabeyime çıkıştı.

Ağabeyim parmak uçlarıyla alnını tıklatarak şöyle dedi ona: “Bu laboratuvar sana kötü geliyorsa asıl şurayı görmelisin.”

Vesaire.

1 Kurucuları arasında Thomas Edison'ın da bulunduğu General Electric'in ilk icatlarının yapıldığı, ABD'nin ilk endüstriyel araştırma laboratuvarı (y.h.n.)

Bir seferinde ağabeyime ne zaman evde tamirat yapsam işi bitirmeden bütün alet edevatı kaybettiğimi söyledim.

“Şanslısın,” dedi. “Ben üstünde çalıştığım şeyi kaybediyorum hep.”

Güldük.

Ama bu kadar dağınık olmalarına rağmen bize doğumda bahsedilen akıl sayesinde Bernard ve ben, dünyanın her yerinde akrabalarımız bulunduğunu söylememizi mümkün kılan, yapay ve geniş bir aileye aitiz.

O, dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir bilim adamının kardeşi. Bense dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir yazarın kardeşiyim.

İkimiz için de eğlenceli ve rahatlatıcı bir durum. Hoş.

Aynı zamanda talihli bir durum çünkü insanlar sevgi değil, karşılıklı nezaket verip alabilecek, sahip olabilecekleri tüm akrabalara muhtaçtır.

Çocukken Indianapolis’te her daim hakiki akrabalarından mürekkep geniş bir ailemiz olacak gibi gelirdi bize. Sonuçta ebeveynimiz ve onların ebeveynleri, bir sürü kardeş, kuzen, amca, dayı, hala ve teyzeyle birlikte orada büyümüştü. Akrabalarının tamamı kültürlü ve kibar ve zengindi ve zarafetle Almanca ve İngilizce konuşurdu.

Hepsi dinsel kuşkucuydu² bu arada.

2 Dinsel kuşkucular, dini otoriteyi sorgularlar ama illa din karşıtı değildirler; belli bir dinsel inanca veya tüm dinsel inançlara ve uygulamalara kuşkuyla bakarlar. Bazıları deisttir. Yunan tanrılarının meşruiyetini sorgulayan Sokrates, bilinen ilk dinsel kuşkuculardandır (y.h.n.)

Gençliklerinde dünyayı fırdolayı gezerek harika maceralar yaşamışlardı belki ama hepsine er geç Indianapolis'e dönüp kendilerine bir hayat kurmaları gerektiği hatırlatılmıştı. Hepsi itaat etmişti çünkü orada bir sürü akrabaları vardı.

Miras kalacak güzel şeyler de vardı tabii: sağlam işler, rahat evler, sadık hizmetkârlar, sayıları arttıkça artan kaliteli porselen yemek takımları, kristal kadeh ve sürahiler, çatal-bıçak, düzgün ticari itibar, doğu kıyısında ailemin yazlık evlerinden kurulu bir köyün bulunduğu Maxinkuckee Gölü'nde mülkler...

Fakat ailenin kendi içinde bulduğu mutluluk, doğumumdan beş yıl kadar önce ülkenin I. Dünya Savaşı'na girmesiyle kınından çekilen, Alman her şeye yönelik Amerikan nefretiyle bir daha düzelmeyecek ölçüde delik deşik edildi.

Ailemizdeki çocuklara artık Almanca öğretilmiyordu. Alman müziğine veya edebiyatına ya da resmine yahut bilimine hayranlık duymaya da teşvik edilmiyorlardı. Ağabeyim ve ablam ve ben, Almanya bize Paraguay kadar yabancı bir ülkeymiş gibi yetiştirildik.

Okulda öğrendiklerimiz haricinde Avrupa'dan mahrum bırakıldık.

Kısa sürede, önce binlerce yılı, ardından binlerce Amerikan dolarını ve yazlıkları ve falan ve filanı kaybettik.

Ve ailemiz, özellikle kendine ilginçliğini kaybetti.

Bu yüzden Büyük Buhran ve II. Dünya Savaşı sona erdiğinde Indianapolis'ten uzaklaşmak, ağabeyim ve ablam ve benim için kolay oldu.

Ve geride bıraktığımız akrabaların bir teki bile eve dönmemiz için geçerli neden bulamadı.

Artık belli bir yere ait değildik. Amerikan makinesinin birbirinin yerini alabilir aksamlarıydık.

Ve evet, Indianapolis, bir zamanlar tamamen kendine özgü İngilizceye sahip ve kendi şakalarını ve efsanelerini üretmiş ve kendi şairlerini ve kabadayılarını ve kahramanlarını yetiştirmiş ve kendi sanatçıları için galeriler açmış Indianapolis, Amerikan makinesinin birbirinin yerini alabilen aksamlarından birine dönüştü.

Arabaların yaşadığı, senfoni orkestrası falan olan herhangi bir yerdi artık. Ve bir de yarış pisti.

Hey gidi...

Ağabeyim ve ben elbette cenazelere gidiyoruz. Geçen Temmuz'da amcamız, göçmüş babamızın küçük kardeşi, Tanrı'dan korkmayan ve Avrupalı ruha sahip eski kafa Amerikan yerlisi vatansever akrabalarımızın neredeyse sonuncusu Alex Vonnegut'ın cenazesine gittik.

Seksen yedi yaşındaydı. Çocuğu yoktu. Harvard mezunuydu. Emekli sigorta pazarlamacıydı. Adsız Alkoliklerin Indianapolis şubesinin kurucularındandı.

Indianapolis Star'daki ölüm ilanında alkolik olmadığı yazıyordu.

Bu inkâr, en azından kısmen, hoş bir itibar koruma eğiliminden kaynaklanıyordu herhalde. Alkol işlerine ciddi engel olmaz veya saldırganlaşmasına yol açmazdı ama içerdi, biliyorum. Ayrıca A.A. toplantılarında kendini, bütün üyelerin yapmak zorunda olduğu gibi, isminin ardına cesur “Ben bir alkoliğim” itirafını koyarak tanıtmıştır mutlaka.

Evet, gazetenin amcamın alkolle hiç sorun yaşamadığına yönelik nazik inkârı, aynı soyadı taşıyan bizleri lekelenmekten korumak için yapılmış eski tarz bir incelikti.

Ayyaş veya annemle oğlum gibi, en azından bir süreliğine aklını kaçırmış akrabalarımız olduğu alenen bilinseydi düzgün

Indianapolis evlilikleri yapmakta veya düzgün Indianapolis işleri bulmakta zorlanırdık hepimiz.

Anneannemin kanserden öldüğü bile sırdı.

Düşünün artık.

Ateist Alex Amca öldükten sonra kendini Cennet'in kapısında, Aziz Peter'in huzurunda bulduysa eminim kendini şöyle tanıtmıştır:

“Adım, Alex Vonnegut. Ben bir alkoliğim.”

Aferin ona.

A.A.'ya alkol zehirlenmesi korkusu kadar yalnızlık yüzünden de yöneldiğini tahmin ediyorum. Akrabaları öldüğünden ya da uzaklara gittiğinden yahut Amerikan makinesinin birbirinin yerini alabilen aksamlarına dönüştüğünden, aradığı yeni ağabeyleri ve ablaları ve yeğenleri ve kuzenleri ve amcaları ve teyzeleri ve saireyi A.A.'da bulmuştu.

Çocukken bana ne okumam gerektiğini söyler, sonra okuyup okumadığımı kontrol ederdi. Beni, sahip olduğumu bilmediğim akrabaları ziyarete götürmekten keyif alırdı.

Bir keresinde, I. Dünya Savaşı'nda Baltimore'daki Alman-Amerikalılarla ahabpılık kuran bir Amerikan casusu olduğunu söylemişti. Görevi düşman ajanlarını tespit etmekmiş. Hiçbir şey tespit edememiş çünkü tespit edilecek bir şey yokmuş.

Bana bir süre, ebeveyni eve dönüp kendine bir hayat kurma vakti geldiğini söylemeden önce New York'ta yolsuzlukları araştıran türden müfettişlik yaptığını da söylemişti. General Grant'ın pek de bakım gerektirmeyen mozolesi için büyük miktarda masraf yapılmasıyla ilgili bir skandalı ortaya çıkarmıştı.

Hey gidi...

Ölüm haberini Manhattan'ın "Kaplumbağa Koyu" adıyla bilinen tarafında, beyaz ve tuşlu bir telefondan almıştım. Yanımda bir devetabanı vardı.

Oraya ne demeye gittiğimi hâlâ tam bilmiyorum. Kaplumbağa yok. Koy da.

Sırtımda evimle her yerde, hatta kısa sürelerle sualtında bile yaşayabilen kaplumbağa benim belki de.

Ölüm haberini alınca Albany'deki ağabeyimi aradım. Altmışına merdiven dayamıştı. Ben elli ikiydim.

Yumurtadan dün çıkmamıştık yani.

Ama Bernard yine ağabey rolünü oynadı. Bize Trans World Havayolları'ndan bilet alan ve Indianapolis havaalanında kiralık arabayı ve Ramada Inn'de çift yataklı odaları ayarlayan o oldu.

Cenaze, ebeveynimizin ve diğer pek çok akrabamızın gibi manasız denecek derecede laik, tıpkı konakladığımız Ramada Inn gibi, Tanrı'ya ya da ahirete, hatta Indianapolis'e bile alabildiğine yabancıydı.

Ve böylece ağabeyim ve ben, New York'tan Indianapolis'e giden jette kemerlerimizi bağladık. Ben koridor tarafına oturdum. Bernard cam kenarındaki koltuğu aldı çünkü bir atmosfer bilimsiydi ve bulutlar ona çok daha fazla şey ifade ediyordu.

İkimizin de boyu bir seksenin üzerindeydi. İkimizin de kahverengi saçlarının hemen hepsi hâlâ kafalarımızdaydı. İkimizin de bıyıkları aynıydı; göçük babamızın kopyalarıydı.

Zararsız görünüyorduk. Bir çift iyi huylu Andy Gump.³

Aramızdaki boş koltuk ürkütücü bir şiir gibi duruyordu. Yaşça ortancamız, ablam Alice'in koltuğu olabilirdi bu. Alice o koltukta sevgili Alex Amca'nın cenazesine gitmiyordu çünkü kırk bir yaşında New Jersey'de, yabancıların arasında kanserden ölmüştü.

Bir defasında, yaklaşan ölümünden bahsederken “Pembe dizi!” demişti ağabeyime ve bana. Ardında annesiz dört ufaklık bırakacaktı.

“Paldır küldür bir güldürü,” demişti.

Hey gidi...

Hayatının son günlerini hastanede geçirdi. Doktorlar ve hemşireler istediği kadar sigara ve içki içtiğini ve istediği her şeyi yediğini söyledi.

Ağabeyim ve ben ziyaretine gittik. Zor nefes alıyordu. Bir zamanlar bizim kadar uzun boyluydu ki kadın olduğundan bu, onun için utanç vericiydi. Bu utanç nedeniyle duruşu hep kötüydü. Sonlarda duruşu soru işaretini andırıyordu.

Öksürdü. Güldü. Şu anda hatırlayamadığım bir iki espri yaptı.

Sonra bizi dehledi. “Arkanıza bakmayın,” dedi.

Bakmadık.

Günün Alex Amca'nın öldüğüne yakın bir saatinde, güneş battıktan birkaç saat sonra öldü.

Ve ölümü, bir ayrıntı olmasa istatistiksel açıdan sıradan kabul edilebilirdi ki o ayrıntı şuydu: Wall Street'deki küçük bir odada simsarlara yönelik bir ticari gazete çıkaran gayet sağlıklı kocası James Carmalt Adams, “Simsarlara Özel” namıyla anılan ve Amerikan demiryolları tarihinde kendini açık bir açılır-kapanır

3 1917-1959 arasında çeşitli gazetelerde yayımlanmış, orta sınıf bir aileyi konu alan Gumps adlı günlük çizgi-banttın bir karakter (y.h.n.)

köprüden aşağıya atmayı başaran tek trenin iki gün önce yol açtığı kazada ölmüştü.

Düşünün işte.

Bu dediğim gerçekten oldu.

Bernard ve ben, ölümünden sonra çocukların tüm sorumluluğunu üstlenmesi gerekecek kocasının başına geleni Alice'e anlatmadık ama o öğrendi. Ayakta tedavi gören bir kadın ona ertesi günkü *New York Daily News*'u vermişti. Gazetenin manşeti tren kazası hakkındaydı. Ve evet, ölenlerle kayıpların listesi de vardı.

Alice dini eğitim almadığından ve günden uzak bir hayat sürdüğünden, kötü talihini feci kalabalık yerlerde yaşanan kazalardan başka şeye yormadı hiç.

Aferin ona.

Yılgınlık, evet ve ciddi maddi sıkıntılar, sona doğru hayat konusunda pek başarılı olmadığını düşünmesine yol açtı.

Gerçi Laurel ile Hardy de hayat konusunda pek başarılı değillerdi.

Ağabeyim ve ben, aile meselesini çoktan üstlenmiştik. Alice'in ölümünden sonra sekiz ve on dört yaşları arasındaki üç büyük oğlu, yetişkinlerin katılmadığı bir toplantı yaptı. Sonra dışarı çıktılar ve tek taleplerine saygı göstermemizi istediler: bir arada kalmak ve iki köpeklerinden ayrılmamak. Sadece bir yaşında olan en küçükleri toplantıya katılmamıştı.

O andan sonra üç büyük kardeş, ben ve eşim Jane Vonnegut tarafından kendi üç çocuğumuzla birlikte Cape Cod'da yetiştirildi.

Bir süre bizimle yaşayan bebekse babalarının kuzenlerinden biri tarafından evlat edinildi ve şimdi Alabama’da, Birmingham kentinde yargıç.

Üç büyük kardeş köpeklerinden ayrılmadı.

İki köpekle birlikte arabayla New Jersey’den Cape Cod’a giderken ablamın, ben ve babam gibi “Kurt” adını taşıyan oğlunun bana sorduğu soruyu hatırlıyorum. Sekiz yaşına girmek üzereydi.

Güneyden kuzeye doğru yol alıyorduk, gittiğimiz yer onun için “yukarı”ydı. Arabada sadece ikimiz vardık. Ağabeyleri önden gitmişti.

“Yukarıdaki çocuklar iyi mi?” dedi.

“İyiler,” diye cevap verdim.

Şimdi sivil pilot.

Artık hepsi çocuk olmaktan çok uzak.

Biri, Jamaika’daki bir dağın tepesinde keçi yetiştiriyor. Ablamızın hayallerinden birini gerçekleştirdi: çıldırtıcı kentlerden uzakta, sadece dost hayvanlarla birlikte yaşamak. Ne telefonu var ne elektriği.

Hayatı yağışlara bağlı. Yağmur yağmazsa işi bitik.

İki köpek yaşlılıktan öldü. Pestilleri çıkana dek, saatlerce halının üstünde yuvarlanırdık.

Ve evet, ablamın çocukları, oldum olası endişelendikleri ürperici bir meseleyi artık açık yüreklilikle ifade ediyorlar: Annelerini ve babalarını hatıralarında bulamıyorlar. Hiçbir yerde.

Adı James Carmalt Adams Jr. olan keçi yetiştiricisi, parmak uçlarıyla alnını tıklatarak söyledi bunu bana: “Olması gerektiği gibi müze değil burası.”

Çocukların zihnindeki müzeler, dehşetli ıstırap anlarında çocukları ebedi acıdan korumak için kendilerini otomatik boşaltıyorlar galiba.

Öte yandan bana gelirse: Ablamı birden unutsam felaket olurdu. Asla yüzüne söylemedim ama hep onun için yazdım. Ulaşabildiğim sanatsal bütünlüğün sırrıydı o. Tekniğimin sırrıydı. Bütünlüğe ve ahenge sahip her eser, aklında tek bir izleyici olan bir sanatçı ya da yaratıcı tarafından ortaya konmuştur bence.

Ve evet, ablam ya da Doğa, ölümünden sonraki yıllarda da varlığını hissetmeme olanak tanıyacak, onun için yazmama izin verecek kadar cömert davrandı bana. Ama sonraları ablam, belki başka bir yerde yapılacak daha önemli işleri olduğundan, silikleşmeye başladı.

Alex Amca öldüğünde izleyicim konumundan tamamen silinmişti.

İşte bu yüzden uçakta ağabeyimle aramızdaki koltuk bana özellikle boş görünüyordu. Koltuğu *New York Times*’ın o günkü sayısıyla elimden geldiğince doldurdum.

Uçağın Indianapolis’e gitmek üzere kalkmasını beklerken, ağabeyim bana Mark Twain’in İtalya’da izlediği bir operaya dair espri-sini armağan etti. Twain, “Yetimhane kül olup gittiğinden beri” öyle bir şey duymadığını söylemişti.

Güldük.

Kibarca işlerimin nasıl gittiğini sordu. İşime saygı duyuyor ama şaşıyor da galiba.

Bezdirdiğini ama zaten baştan beri bezdirdiğini söyledim. Yazmaktan nefret eden yazar Renata Adler’a atfedildiğini duyduğum bir sözü aktararak, bir yazarın yazmaktan nefret eden kişi olduğunu söyledim.

Menajerim Max Wilkinson’ın işimin berbatlığından yakındığımda verdiği cevabı da söyledim. Şöyleydi: “Sevgili Kurt, örsüne âşık bir nalbantla hiç tanışmadım.”

Yine güldük ama bence ağabeyim espriyi tam anlamadı. Hayatı, örsüyle çıktığı ve hiç bitmeyen bir balayı gibiydi.

Ona yakın zamanda operaya gittiğimi ve *Tosca*’nın ilk sahnesinin dekorunun bana Indianapolis’teki Union İstasyonu’nun içini hatırlattığını anlattım. “Opera devam ederken orkestraya çanlarla düdüğü sesleri ekledim, dekorun kemerlerine peron numaraları yerleştirdim ve Indianapolis hakkında Demir At Çağı’nda geçen bir opera sahnelediğimi hayal ettim,” dedim.

“Büyükbabalarımızın babalarının zamanının insanları bizim gençliğimizdeki insanlara ve arada kalmış tüm kuşaklara karışırdı böylece,” dedim. “Giden ve gelen yolcular anons edilirdi. Alex Amca, Baltimore’daki casusluk işine başlamak için yola çıkardı. Sen de IMT’deki ilk yılının ardından eve gelirdin.

“Bir sürü akraba olurdu,” dedim, “yolcuların gelip gidişlerini ve siyahi adamların bavul taşıyışı ile ayakkabı boyayışını seyreden.”

“Arada operamda sahne, üniformalarla çamur rengine bulaırdı,” dedim. “Savaşı temsil ederdi.

“Ve ardından tekrar temizlenirdi.”

Uçak kalktıktan sonra ağabeyim bana yanında getirdiği bir cihazı gösterdi. Küçük bir kayıt makinesine bağlı bir fotoelektrik hücreydi bu. Elektronik gözü bulutlara çevirdi. Parlak gün ışığında göremediğimiz şimşekleri algılıyordu alet.

Gizli parlamalar kayıt aleti tarafından tıkırtılar olarak kaydediliyordu. Tıkırtıları küçük bir kulaklıktan duyabiliyorduk.

“İşte sıcak bir tanesi,” dedi ağabeyim. Uzakta kremşantiden yapılma bir dağ gibi duran bulutu gösterdi.

Bana tıkırtıları dinletti. İki hızlı tıkırtı, sonra biraz sessizlik, ardından üç hızlı tıkırtı, sonra yine sessizlik.

“Ne kadar uzakta o bulut?” diye sordum.

“E... Yüz elli kilometre kadar,” dedi.

Ağabeyimin o kadar uzaktan sırları kolayca tespit edebilmesinin hoş olduğunu düşündüm.

Bir sigara yaktım.

Bernard artık içmiyor çünkü epey daha yaşaması lazım. Yetiştirecek iki küçük oğlu var.

Ve evet, ağabeyim bulutlarla ilgili derin düşüncelere dalmışken, *bana* bahşedilmiş akıl, bu kitaptaki hikâyenin hayalini kuruyordu. Hikâye, viran kentler ve ruhani yamyamlık ve ensest ve yalnızlık ve sevgisizlik ve ölüm ve bunun gibi şeyler hakkında. Beni ve güzel ablamı birer canavar olarak betimliyor. Vesaire.

Hikâyeyi bir cenazeye giderken hayal ettiğime göre kitabın böyle olması gayet doğal.

Manhattan harabelerinde, neredeyse herkesin “Yeşil Ölüm” adındaki gizemli illetten öldüğü yerde yaşayan feci yaşlı bir adama dair.

Cahil, sıska, hamile torunu Melody'yle oturuyor. Kim peki gerçekte? Benim, herhalde. Yaşlılıkla deney yapıyorum.

Melody kim peki? Bir süre ablama dair hatıralarımdan kalanlar olduğunu düşündüm. Şimdiyse yaşlılık deneyini yaparken olduğumu hissettiğim kişi, iyimser hayal gücümünden ve yaratıcılığım-dan arta kalan ne varsa o olduğuna inanıyorum.

Hey gidi...

Yaşlı adam otobiyografisini yazıyor. Otobiyografisine, müteveffa Alex Amca'mın dinsel kuşkucuların akşam dualarında girizgâh niyetine kullanması gerektiğini söylediği kelâmıla başlıyor.

Kelâm şu: "İlgili makama."

1

İlgili Makama:

Bahar. Akşamüstü.

Ölüm Adası'ndaki Empire State Binası'nın lobisinin mozaik kaplı zemininde yanan ateşin dumanı, aylandız ağacı cengeline dönüşmüş 34. Sokak'ın üzerinde süzülüyor.

Cengelin zemini, oradan buradan çıkıntılar yapmış don kabartıları ve ağaç kökleriyle patlak çatlak.

Cengelin içinde küçük bir açıklık var. Mavi gözlü, uzun çeneli, iki metre boyunda ve yüz yaşında bir ihtiyar o açıklıkta, vaktiyle bir taksinin arka koltukluğunu yapmış bir şeyde oturuyor.

Benim o adam.

Adım, Dr. Wilbur Nergis-11 Swain.

Yalınayağım. Americana Hotel'in yıkıntılarından toplanmış kumaşlardan yapılmış mor bir harmani var üstümde.

Amerika Birleşik Devletleri'nin eski başkanımı. En son, en uzun boylu ve Beyaz Saray'da ikamet ederken boşanan tek başkan.

Empire State Binası'nın giriş katında, on altı yaşındaki torunum Melody Sarıasma-2 von Peterswald ve sevgilisi Isadore Ahududu-19 Cohen'le birlikte oturuyorum. Binanın tümü üçümüze ait.

En yakın komşumuz yarım kilometre mesafede.

Az önce horozlarından birinin öttüğünü duydum.

En yakın komşumuz Vera Çizgilisincap-5 Zappa, hayatı seviyor ve hayat işinde tanıdığım herkesten daha başarılı. Altmışlarının başında, güçlü ve sıcak kalpli ve çalışkan bir kadın. Bir yangın musluğu gibi yapılı. Çok iyi muamele ettiği köleleri var. O ve köleleri, Doğu Nehri kıyısında inek ve domuz ve tavuk ve keçi ve mısır ve buğday ve sebze ve meyve ve üzüm yetiştiriyor.

Buğday öğütmek için bir değirmen ve bir brendi imbiği ve bir tütsü kulübesi ve daha bir sürü şey yapmışlar.

“Vera,” dedim bir gün ona, “yeni bir Bağımsızlık Bildirgesi yazsaydın modern çağın Thomas Jefferson’ı olurdun.”

Bu kitabı, Melody ve Isadore’un evimizin 64. katındaki bir dolabın içinde bulduğu Continental Sürücü Kursu başlıklı üç kutu kâğıda yazıyorum. Bir sürü tükenmez kalem de buldular.

Anakaradan gelen ziyaretçilerin sayısı az. Köprüler yıkık. Tünel çökük. Ve tekneler de yakınımıza gelmiyor çünkü “Yeşil Ölüm” adı verilen, bu adaya özgü vebadan korkuyorlar.

Bu veba yüzünden Manhattan’a “Ölüm Adası” deniyor.

Hey gidi...

Bugünlerde sık söylüyorum bunu: “Hey gidi...” Bir çeşit bunak hıçkırığı. Çok uzun yaşadım.

Hey gidi...

Bugün yerçekimi çok az. Bu yüzden sertleştim. Bütün erkekler böyle günlerde sertleşiyor. Neredeyse ağırlıksız olmanın otomatik sonucu. Çoğunlukla erotizmle alakası olmuyor. Benim yaşımda bir adam içinse hiç alakası yok. Hidrolik deneyim bu; tesisattaki karışıklığın sonuçları ve biraz ötesi.

Hey gidi...

Bugün yerçekimi öyle az ki Empire State Binası'nın tepesine elimde döküm bir rögar kapağıyla koşarak tırmanabilir ve kapağı ta New Jersey'ye kadar fırlatabilirmişim gibi geliyor.

Yapsam George Washington'ın Rappahannock'un karşı kıyısına bir gümüş dolar atmasını⁴ bir adım öteye taşırdı. Hâlâ ısrarla ilerleme diye bir şey yok diyenler var.

Bana bazen “Şamdanların Kralı” diyorlar çünkü binden fazla şamdanım var.

Ama ben göbek adıma düşkünüm: Nergis-11. Göbek adıma ve elbette hayata dair şu şiiri yazdım:

Ben şu tohumlardım,

Ben şu etim,

Bu et acıdan nefret eder,

Bu et yemeli.

Bu et uyumalı,

Bu et rüya görmeli,

Bu et gülmeli,

Bu et çılgılık atmalı,

4 George Washington'ın fiziksel gücünü vurgulayan bir halk söylencesi (y.h.n.)

Ama Doyduğunda,
Bir et olarak,
Lütfen ekin onu toprağa
Bir Nergis olarak.

Peki, kim okuyacak bunları? Tanrı bilir. Melody ile Isadore değil elbette. Onlar da adadaki diğer gençler gibi okuma yazma bilmiyor.

Ne insanlığın geçmişini merak ediyorlar ne de anakaradaki hayatın nasıl bir şey olabileceğini.

Nazarlarında bu adada tıklım tıklı yaşamış onca insanın en büyük başarısı, ada bize kalabilsin diye ölmeleri.

Geçen gece onlara insanlık tarihinin en önemli üç ismini sordum. Soruya, kendilerine hiçbir şey ifade etmediğini söyleyerek itiraz ettiler.

Yine de düşüncelerini ve bana bir cevap vermelerini istedim, verdiler. Suratları asıldı ama. Soru, ıstırap vermişti onlara.

Sonunda bir cevap buldular. Melody genelde ikisi adına konuşur. Bütün ciddiyetiyle şöyle dedi: “Sen, İsa ve Noel Baba.”

Hey gidi...

Hiç soru sormasam birer istiridye gibi mutlu yaşar giderler.

Günün birinde Vera Çizgisincap-5 Zappa'nın kölesi olmayı umut ediyorlar. Bana uyar.

2

Sürekli “Hey gidi” yazmayı kesmeye çalışacağım.

Hey gidi...

Burada, New York’ta doğdum. O zamanlar bir *Nergis* değildim. Wilbur *Rockefeller* Swain adıyla vaftiz edilmişim.

Dahası, yalnız değildim. Ayrı yumurta ikizim, bir kız kardeşim vardı. Eliza Mellon Swain adı verilmişti.

Kilisede değil, bir hastanede vaftiz edilmiştik ve yanımızda akrabalarımızla ebeveynimiz yoktu. Mesele şuydu: Eliza ve ben o kadar çirkindik ki ebeveynimiz bizden utanıyordu.

Canavardık ve fazla uzun yaşamamız beklenmiyordu. Küçük ellerimizde ve küçük ayaklarımızda altışar parmak vardı. Fazladan meme uçlarımız vardı: her memede ikişer tane.

Mongollara özgü kalın telli siyah saçlarımıza rağmen mongol değildik. Yeni bir şeydik. *Neandertalsiydik*. Bebekken bile yetişkin, fosil insanların hatlarına sahiptik: kocaman kaş çıkıntıları, fırlak alınlar ve buharlı kazı makinesi gibi çeneler...

Normal zekâya sahip olamayacağımız ve on dördümüze gelmeden öleceğimiz öngörülüyordu.

Ama üzerinize afiyet, hâlâ hayattayım. Ve eminim ki elli yaşımda, Mars'taki Çin kolonisinin eteklerinde heyelan altında kalıp ölme Eliza da aynı durumda olurdu.

Hey gidi...

Ebeveynimiz, aptal ve güzel ve epey genç iki insandı: Caleb Mellon Swain ve Letitia Vanderbilt Swain (kızlık soyadı, Rockefeller). Müthiş derecede varlıklı tuzu kurulardandılar ve bir çeşit Idiot's Delight⁵ oynarcasına saplantıyla parayı güce ve gücü yeneden paraya ve parayı yine güce dönüştürerek gezegenin canına okuyan Amerikalıların soyundan geliyorlardı.

Ama Caleb ile Letitia zararsızdı. Dediklerine göre babam tavlada bayağı iyi ve renkli, fotoğrafçılıktaysa şöyle böyleydi. Annemse Renkli İnsanları Geliştirme Milli Derneği'nin faal bir üyesiydi. İkisi de çalışmıyordu. Denemiş ama üniversite bitirememişlerdi.

Güzel yazar ve güzel konuşurlardı. Birbirlerine taparlardı. Okuldaki başarısızlıklarından mahcubiyet duyarlardı. Kibar insanlardı.

Ve iki canavara hayat vermekten ötürü kapıldıkları dehşet için onları suçlayamam. Eliza ve bana hayat vermek, kimi olsa dehşete düşürürdü.

Ve genç Caleb ile Letitia, sıram geldiğinde anlaşılacağı üzere, ebeveynlikte en az benim kadar iyiydi. Ben, her açıdan gayet normal olmalarına rağmen çocuklarıma karşı tamamıyla kayıtsızdım.

Belki Eliza'yla ben gibi birer canavar olsalardı daha hoşlanırdım çocuklarımdan.

Hey gidi...

5 Solitaire adıyla da bilinen tek kişilik iskambil oyunu (y.h.n.)

Genç Caleb ile Letitia'ya, Eliza'yla beni Manhattan'ın Kaplumbağa Koyu'nda büyüterek kalplerinin ve eşyalarının kırılma riskini almamaları öğütlenmişti. Danışmanları, bizimle akrabalıklarının birer yavru timsahla kuracaklarından öte olmadığını söylemişti.

Caleb ile Letitia'nın yanıtı insaniydi. Aynı zamanda pahalı ve aşırı gotikti. Ebeveynimiz bizi özel bir hastanede saklamak yerine, kendilerine miras kalmış, Vermont'un Galen mezarası yakınlarındaki bir dağın tepesinde ve sekiz yüz dönümlük elma bahçelerinin ortasında yer alan ürkütücü bir malikâneye kapattı.

Otuz yıldır kimse yaşamıyordu orada.

Malikâneyi Eliza ve benim için bir tür cennete dönüştürmekle görevli marangozlar, elektrikçiler ve tesisatçılar bulundu. Düşersen kendimizi incitmeyelim diye duvardan duvara kaplı halıların altına kalın plastik bir dolgu döşendi. Yemek salonumuzun tabanı fayanstı ve zeminde gider dilekleri vardı: Böylece hem biz hem oda, her yemekten sonra hortumla yıkanabilecekti.

Belki daha da önemlisi, araziye çekilen iki sıra tel örgüydü. Tepelerinde dikenli teller vardı. İlki meyve bahçesini çevreliyordu. İkincisiyse malikâneyi zaman zaman elma ağaçlarına bakmak için ilk tel örgüden geçmesine izin verilen işçilerin meraklı gözlerinden koruyordu.

Hey gidi...

Civardan müstahdem tutulmuştu. Bir aşçı vardı. İki temizlikçi kadın ve bir temizlikçi adam vardı. Bizi besleyen ve giydiren ve soyduran ve yıkayan iki bakıcı vardı. En iyi hatırladığım kişiye bekçi, şoför ve hademe karışımı Withers Witherspoon'du.

Annesi bir Withers idi. Babası Witherspoon.

Ve evet, bunlar, askerlik yapmış Withers Witherspoon hariç, Vermont'tan hiç ayrılmamış sıradan taşralılardı. Galen'in on beş kilometre dışına çıkmaya cüret etmemişlerdi ve hepsi, soy içi üreten Eskimolar misali, birbiriyle akrabaydı.

Elbette uzaktan Eliza ve benle de akrabaydılar çünkü Vermontlu atalarımız da zamanında, tabiri caizse aynı küçük genetik havuzda alabildiğine köpekleme yüzmekten hoşnut kalmıştı.

Ama o zamanların Amerika'sında o insanların ailemizle akrabalık bağları, anca sazan balıklarının kartallarla akrabılığıyla kıyaslanabilirdi. Bizimkiler evrimleşerek dünya gezginlerine ve multimilyonerlere dönüşmüştü.

Hey gidi...

Ve evet, aile geçmişinden gelen bu yaşayan fosillerin sadakatini satın almak, ebeveynimiz için kolaydı. Mütevazı maaşları onlara muazzam geliyordu çünkü beyinlerindeki para kazanma lobları bayağı ilkeldi.

Onlara malikânede hoş daireler ve renkli televizyonlar verilmişti. İmparatorlar gibi yemeye, canlarının çektiğini alıp faturasını ebeveynimize yazdırmaya teşvik ediliyorlardı. Yapılacak pek az işleri vardı.

Daha da iyisi, kafalarını fazla yormaları gerekmiyordu. Köyde yaşayan ve her gün bize kısa bir ziyarette bulunan genç pratisyen hekim Dr. Stewart Rawlings Mott'un emrine verilmişlerdi.

Yeri gelmişken: Dr. Mott Teksaslıydı; melankolik ve içe kapanık bir gençti. Onu insanlarından ve doğduğu yerden bu kadar uzağa, Vermont'taki bir Eskimo yerleşkesinde tıp okumaya neyin ittiğini hâlâ öğrenmiş değilim.

Tarihe ilginç ve muhtemelen anlamsız bir dipnot düşeyim: Dr. Mott'un torunu, ikinci dönem Amerika Birleşik Devletleri Başkanlığı sırasında Michigan Kralı oldu.

Yine hıçkırmam gerekiyor: Hey gidi...

Yemin ediyorum: Eğer bu otobiyografiyi tamamlayacak kadar yaşarsam üstünden tekrar geçip bütün "hey gidi"leri sileceğim.

Hey gidi...

Ve evet, malikânede bir otomatik sulama sistemi ve ilave-ten pencereler ve kapılar ve açılır tavan aydınlatmalarında hırsız alarmları vardı.

Büyüyüp çirkinleştikçe ve kolumuzu kırıp kafalarımızı yarar hale geldiğimizde mutfağa büyük bir gong yerleştirildi. Bu gong her odaya koyulmuş ve her koridora muntazam aralıkla dizilmiş viş-neçürüğü rengi düğmelere bağlıydı. Düğmeler karanlıkta parlardı.

Eliza ya da ben oyun olsun diye cinayete kalkışırsak bir düğmeye basılacaktı.

Hey gidi...

3

Babamız, Eliza ve benim malikânemizin tadilatını denetlemek ve hizmetlilerle Dr. Mott'u işe almak için beraberinde bir avukat, bir doktor ve mimarla Galen'e gitti. Annemizse burada, Manhattan'daki Kaplumbağa Koyu'nda bulunan konakta kaldı.

Laf açılmışken söyleyeyim, Kaplumbağa Koyu'na adını veren çok miktarda kaplumbağa da bu arada geri döndü.

Vera Çizgilisincap-5 Zappa'nın köleleri çorba yapmak için onları yakalamayı seviyor.

Hey gidi...

Babamızın, ölümü hariç annemizden birkaç günden fazla ayrı kaldığı ender durumlardan biriydi o yolculuk. Ve babamız, Vermont'tan annemize, ölümünden sonra komodininde bulacağım zarif bir mektup gönderdi.

Tek mektup yazışmaları olmalı bu.

“Sevgili Tish...” diye başlamıştı:

“Çocuklarımız burada çok mutlu olacak. Gurur duyabiliriz. Mimarıımız da gurur duyabilir. İşçiler gurur duyabilir.

“Ömürleri ne kadar kısa olursa olsun, çocuklarımıza haysiyet ve mutluluk sağlamış olacağız. Onlar için hoş bir küçük gezegen

yarattık: elma ağaçlarıyla kaplı, üzerinde tek bir malikâne bulunan güzel bir asteroit.”

Ardından kendi asteroidine, Kaplumbağa Koyu’na döndü. O ve annemiz, o günden sonra, yine doktorların tavsiyesiyle bizi yılda bir kez ve daima doğum günümüzde ziyaret ettiler.

Kumtaşından yapılma evleri hâlâ ayakta ve hâlâ rahat ve sıcak. En yakın komşumuz Vera Çizgisinsinap-5 Zappa kölelerini orada yatırıyor.

Babamızın mektubu devam ediyor:

“Ve nihayetinde ölüp Cennet’e gittiklerinde, Eliza ile Wilbur’u, Swain atalarının yanında istirahat etmek üzere elma ağaçlarının altındaki özel aile mezarlığına teslim edebileceğiz.”

Hey gidi...

Malikânedен tel örgüyle ayrılan o mezarlıkta yatanlara gelince: Çoğu Vermontlu elma üreticileriyle eşleri ve çocukları, yani hiçbir ayrıcalığı olmayan insanlardı. Ve yine çoğu hiç şüphesiz en az Melody ve Isadore kadar cahil ve kültürsüzdü.

Şunu demek istiyorum: Kötülük yapma olanakları sınırlı, masum, iri insansı maymunlardı ki yaşlı, çok yaşlı bir adam olarak insanoğlunun zaten öyle olması gerektiğine inanıyorum.

Mezarlıktaki mezar taşlarının çoğu ya toprağa batmış ya da devrilmişti. Hâlâ ayakta durabilenlerin kitabelerini hava koşulları silmişti.

Ama bir tane muazzam anıt vardı ki kalın granit duvarları, arduaz çatısı ve muhteşem kapılarıyla Kıyamet Günü’ne dek ayakta

duracaktı. Aile servetinin kurucusu ve malikânemizin yaratıcısı Profesör Elihu Roosevelt Swain'in mozaikçisiydi bu.

Profesör Swain'in bilinen atalarımızın (Rockefellerlar, Du Pontlar, Melonlar, Vanderbilts, Dogelar ve diğer hepsinin) açık ara en zekisi olduğunu söyleyebilirim. On sekiz yaşında MIT'den mezun olmuştu ve yirmi ikisinde Cornell Üniversitesi'nde İnşaat Mühendisliği bölümünü kurmuştu. O zamana gelinene dek pek çok önemli demiryolu köprüsü ve güvenlik aracına dair patent almıştı ki tek başına bu bile onu milyoner yapmaya yeterdi.

Ama mutlu değildi. Bu yüzden bütün gezegendeki demiryolu köprülerinin yarısını tasarlayan ve inşaatını denetleyen Swain Köprü Şirketi'ni kurdu.

Bir dünya vatandaşıydı. Birçok dil konuşuyordu ve pek çok devlet başkanının yakın dostuydu. Ama iş kendine bir saray yapmaya gelince, cahil atalarının elma ağaçlarının arasına kondurmuştu.

Ve Eliza'yla ben gelene dek o kaba yapıyı tek seven oydu. Orada çok mutluyduk!

Ve Eliza'yla benim, yarım yüzyıl önce ölmüş olmasına rağmen Profesör Swain'le paylaştığımız bir sırrımız vardı. Hizmetliler bilmiyordu. Ebeveynimiz bilmiyordu. Ve binanın tadilatını yapan işçiler de o şaşırtıcı mekânlara tüm boruları ve kabloları ve ısıtma kanallarını döşemiş olmaları gerekmesine rağmen şüphelenmemişti anlaşılan.

Sır şuydu: Malikânenin içine gizlenmiş bir malikâne vardı. Zemindeki gizli kapaklar ve kayar panellerle girilebiliyordu buraya. Gizli merdivenleri ve gözetleme delikleri olan dinleme noktaları ve gizli geçitlerden oluşuyordu. Ayrıca tüneller de vardı.

Eliza'yla benim için en kuzeydeki kulenin üstündeki balo salonunda bulunan devasa büyükbaba saatinin içinde yok olup bir kilometre uzakta ortaya çıkmak mümkündü. Profesör Elihu Roosevelt Swain'in mozolesinin zeminindeki gizli kapaktan geçerek elbette.

Profesörle paylaştığımız bir sır daha vardı. Malikânedeki bazı belgeleri karıştırırken öğrenmiştik. Profesörün göbek adı aslında *Roosevelt* değildi. MIT'ye kaydolurken daha soylu görünmek için kendine o adı almıştı.

Vaftiz sertifikasındaki adı, Elihu Witherspoon Swain idi.

Sonunda herkese yeni göbek adları verme fikrini ondan aldık galiba.

Profesör Swain öldüğünde o kadar şişmandı ki o gizli geçitlerden herhangi birine sığmış olabileceğini düşünemiyorum. Geçitler çok dardı. Ama Eliza'yla ben, boyumuz iki metreye ulaştığında bile sığıyorduk çünkü tavanlar çok yüksekti ve...

Ve evet, Profesör Swain, Samuel Langhorne Clemens⁶ ve Thomas Alva Edison onuruna malikânesinde verdiği bir akşam yemeğinde şişmanlığı nedeniyle öldü.

Ne günlerdi.

Eliza ile o akşamın menüsünü bulduk. Kaplumbağa çorbasıyla başlıyordu.

Hizmetkârlarımız arada sırada birbirlerine evin perili olduğunu söylerlerdi. Duvarlarda hapsîrmalar ve kıkırtılar, merdiven olmayan yerlerde basamak gıcırtiları ve kapı olmayan yerlerde kapı açılıp kapanma sesleri duyuyorlardı.

Hey gidi...

Manhattan'ın yıkıntıları arasında yaşayan yarı çatlak bir ihtiyar olarak, Eliza'yla benim o ürkütücü eski evde zikredilemeyecek acımasızlıkta davranışlara maruz kaldığımızı haykırmak ilginç

6 Mark Twain'in gerçek adı (y.h.n.)

olurdu. Ama ikimiz de muhtemelen tarihin şimdiye dek gördüğü en mutlu iki çocuktuk.

O mutluluk on beşinci yaşımıza kadar sürecekti.

Düşünün artık.

Ve evet, çocuk doktoru olup büyüdüğüm evde taşra doktorluğu yaparken, şu ya da bu çocuk hasta hakkında, çocukluğumu hatırlayarak kendi kendime sık sık şunu söyledim: “Bu kişi bu gezegene henüz gelmiş ve buraya dair hiçbir şey bilmiyor, hiçbir yargı ölçütü yok. Bu kişi bu gezegenin ne olacağını umursamıyor. Bu gezegen, olması beklenen herhangi bir şey olmak istiyor.”

İşte bu ifade, Eliza’yla benim küçükkenki ruh halimizi tanımlıyor. Ve üstünde yaşadığımız gezegen hakkında edindiğimiz tüm bilgiler, bu aptalların olunabilecek tatlı şeyler olduklarına işaret ediyordu.

Böylece biz de işledik.

İnsanların yanında akli başında konuşmayı reddettik. “Bı” ve “Du” vesaire dedik. Ağzımızdan tükürükler saçtık ve gözlerimizi devirdik. Yellendik ve güldük. Kütüphanenin macunlarını yedik.

Hey gidi...

Düşünün: Bakımımızla yükümlü insanların hayatının merkezindeydik. Anca çaresiz ve rezil kalmayı sürdürürsek kendi nazarlarında birer kahraman Hıristiyan olabilirlerdi. Akli başında ve kendimize bakabilir hale dönüşsek sönük ve kıymetsiz yardımcılarımız olurlardı sadece. Dünya yüzüne çıkabilecek hale gelsek dairelerini, renkli televizyonlarını, bir tür doktor veya hemşire oldukları hayalini ve kabarık ücretli işlerini kaybederlerdi.

Bu yüzden, en başından itibaren ve ne yaptıklarını bilmeden, çaresiz ve rezil kalmamız için günde bin kez içlerinden bize yalvardıklarından eminim.

İnsanoğlunun başarı merdiveninde çıkmamızı arzuladıkları yalnızca küçük bir basamak vardı: Tuvalet eğitimimizi tamamlamamızı yürekten umuyorlardı.

Tekrarlıyorum: Arzularını memnuniyetle yerine getiriyorduk.

Ama dört yaşımıza geldiğimizde gizlice İngilizce okuyup yazmaya başlamıştık. Yedi yaşımıza geldiğimizde Fransızca, Almanca, İtalyanca ve eski Yunanca okuyup yazabiliyorduk ve yüksek matematik yapabiliyorduk.

Evde binlerce kitap vardı. On yaşımıza geldiğimizde, öğle uykusu zamanlarında ya da uyku saati gelip geçtikten sonra, gizli geçitlerde ya da genellikle Elihu Roosevelt Swain'in mozolesinde hepsini mum ışığında okuduk.

Ama etrafımızda yetişkinler varken ağzımızdan tükürükler saçmaya ve gevelemeye ve öteki şeyleri yapmaya devam ettik. Eğlenceliydi.

Zekâmızı insanların önünde sergilemek için sabırsızlanmıyorduk. Zekânın hiçbir açıdan faydalı ya da cazip olmadığı fikrindeydik. Zekâyı tuhaflığımızın, fazladan meme uçlarımız ve el ve ayak parmaklarımız gibi sıradan örneklerinden bir başkası sayıyorduk.

Ve var ya, belki de haklıydık.

Hey gidi...

5

Ve bu arada, tuhaf ve genç Dr. Stewart Rawlings Mott bizi tartıp ölçüyor ve ağızlarımızın içine bakıyor ve idrar örneklerimizi alıyordu. Her gün.

“Nasılız bakalım bugün?” derdi.

Biz de ona, “Bı” ve “Du,” vesaire derdik. Ona “Paytak” adını takmıştık.

Ve her günü bir öncekinin aynısı kılmak için kendi hesabımıza elimizden geleni yapıyorduk. Paytak, iyi iştahımız ve düzenli bağırsak hareketlerimiz için bizi her kutladığında ben illa başparmaklarımı kulaklarıma tıkayıp diğer parmaklarımı sallar, Eliza’ysa eteğini kaldırıp don lastiğini şaklatırdı.

O zamanlar benim şimdi bile inandığım bir şeye inanırdık: âdete dönüşmüş bir düzine kadar hareketin biteviye tekrarlanmasına yetecek huzur sağlanabiliyorsa hayatın acısız olabileceğine.

Bence ideal haliyle hayat, Minuet ya da Virginia Reel veya Turkey Trot dansları gibi, bir dans okulunda kolaylıkla uzmanlaşılacak bir şey olmalı.

Şimdi bile Dr. Mott’un, bizi sevdiği ve ne kadar akıllı olduğumuzu bildiği ve dış dünyanın acımasızlığından korumayı arzuladığı düşüncesi ile komada olduğu düşüncesi arasında gidip geliyorum.

Annemiz öldükten sonra yatağının ayakucunda duran çarşaf sandığının, Dr. Mott'un iki haftada bir bize dair yazdığı raporlarla dolup taşığını keşfettim. Giderek artan yemek tüketimi ve boşaltım miktarlarını anlatıyordu. Ayrıca yüzümüzden silinmeyen mutluluktan ve yaygın çocuk hastalıklarına karşı doğal direncimizden de bahsediyordu.

Aslında raporunu verdiği şeyler, boylarımızın daha dokuzumuzda iki metreyi aşması gibi, bir marangoz çırağının bile tespit etmekte zorlanmayacağı türdendi.

Eliza'yla ben ne kadar büyürsek büyüyelim doktorun raporlarında sabit kalan bir şey vardı: Zekâ yaşımız iki ilâ üç arasındaydı.

Hey gidi...

Paytak, ölümden sonraki hayatta kız kardeşim dışında görmeye can attığım birkaç kişiden biri elbette.

Çocukluğumuzda hakkımızda gerçekten ne düşündüğünü, ne kadarından şüphelendiğini, aslında ne kadarını bildiğini sormaya can atıyorum.

Eliza ve ben zekâmıza dair ona binlerce ipucu vermiş olmalıyız. Dünyanın en zeki düzenbazları değildik. Çocuktuk sonuçta.

Önünde bir şeyler gevelediğimizde tanıyabileceği yabancı dillerin birinden kelimeler kullanmışsınız gibi geliyor bana. Hizmetkârların hiç ilgisini çekmeyen malikâne kütüphanesine girip karıştırılmış kitapları bulmuştur belki.

Kazara gizli geçitleri keşfetmiş de olabilir. Bizimle işi bittikten sonra evin içinde epey dolandığını biliyorum; hizmetkârlara babasının mimar olduğunu anlatırdı. Gizli geçitlere gerçekten girmiş ve yerlerdeki mum kalıntılarını görmüş olabilir.

Kim bilir?

Sakladığı hüznü de sormak istiyorum. Eliza’yla çocukken bir-birimizle öylesi iç içeydik ki başkalarının duygusal durumlarını pek fark etmiyorduk. Ama Dr. Mott’un hüznü bizi etkilemişti. Derin bir hüznün olmalıydı öyleyse.

Bir keresinde torununa, Michigan Kralı Stewart Sarıasma-2 Mott’a, Dr. Mott’un hayatı neden o kadar ciddiye aldığını bilip bilmediğini sordum. “Yerçekimi hainliğe başlamamıştı henüz,” dedim. “Gökyüzü maviyi ebediyen terk edip sarıya dönmemişti. Gezegenin doğal kaynakları tükenmemişti daha. Ülke nüfusu Arnavut Gribi ve Yeşil Ölüm’den kırılmamıştı.

“Dedenin güzel, küçük bir arabası ve güzel, küçük bir evi ve güzel, küçük bir işi ve güzel, küçük bir karısı ve güzel, küçük bir çocuğu vardı,” dedim Kral’a. “Bunlara rağmen üzgündü hep!”

Lafı açılmışken, Kral’la Kuzey Indiana’da, Maxinkuckee Gö-lü’ndeki sarayında, bir zamanlar Culver Askeri Akademisi’nin olduğu yerde konuşmuştum. Sözde hâlâ Amerika Birleşik Devletleri Başkanı’ydım ama tüm kontrolü kaybetmiştim. Artık ne bir Kongre vardı ne mahkemeler ne Savunma Bütçesi ne diğer şeyler.

Washington’da toplansa herhalde anca sekiz yüz kişi kalmıştı. Kral’a hürmetlerimi sunmaya gittiğimdeyse yanımda çalışanların sayısı bire düşmüştü.

Hey gidi...

Bana kendisini düşmanı mı gördüğümü sordu ve ben de şöyle dedim: “Tanrı esirgesin ekselansları; sizin çapınızda birinin Ortabatı’ya adalet ve düzen getirmiş olması beni son derece memnun ediyor.”

Dedesi Dr. Mott hakkında daha fazla şey anlatması için ısrar ettiğimde usanır gibi oldu benden.

“İsa aşkına!” dedi, “hangi Amerikalı ataları hakkında bir şey biliyor?”

O günlerde sıksa ve çevik ve münzevi bir asker-azizdi. Torunum Melody onu iğrenç bir şehvet düşkünü, değerli taşlarla süslü elbiseler giyen şişko, yaşlı bir adam olduğu günlerde tanıyacaktı.

Tanıştığımızda herhangi bir rütbe taşımayan basit bir asker tuniği giyiyordu.

Benim kıyafetime gelince: Uygun soytarılıktaydı. Silindir şapka, frak ve çizgili pantolon, tozluklarla uyumlu inci rengi yelek, lekeli beyaz gömlek ve kravat. Pantolonumun belinde dedemin babasına, Standard Oil’in kurucusu John D. Rockefeller’a ait altın köstek vardı.

Kösteğin ucunda Harvard’daki Phi Beta Kappa kulübünün anah-tarı ve minyatür bir plastik nergis sallanıyordu. Göbek adım res-men *Rockefeller*’dan *Nergis-11*’e çevrilmişti.

“Ailenin Dr. Mott tarafında cinayet ya da yolsuzluk yahut in-tihar veya alkol ya da uyuşturucu sorunu yoktu,” diye devam etti Kral, “bildiğim kadarıyla.”

Otuz yaşındaydı. Ben yetmiş dokuzdum.

“Belki *doğuştan* mutsuzlardan biriydi dedem,” dedi. “Hiç gel-memiş miydi aklınıza?”

6

Belki bazı insanlar gerçekten doğuştan mutsuzdur. Kalpten umarım ki değildir.

Kız kardeşim ve bana gelecek olursak: Biz her zaman son derece mutlu olma kapasitesi ve kararlılığıyla doğmuştuk.

Belki de bu konuda bile birer ucubeydik.

Hey gidi...

Mutluluk nedir?

Eliza ve benim durumumda mutluluk daima birlikte kalmak, bir sürü hizmetçisi ve iyi yemekleri olmak, elma ağaçlarıyla kaplı bir asteroidin üstündeki huzurlu, kitaplarla dolu bir malikânede yaşamak ve tek bir beynin uzmanlaşmış yarıları gibi büyümekti.

Birbirimizi bolca okşamamıza ve sürekli kucaklaşmamıza rağmen niyetimiz safi entelektüeldi. Doğrudur: Eliza cinsel erişkinliğe yedi yaşında ulaşmıştı. Bense Harvard Tıp Fakültesi'ndeki son yılıma, yirmi üç yaşına kadar ergenliğe girmeyecektim. Eliza'yla yalnızca zihni ilişkimizi artırmak için beden teması kuruyorduk.

Böylece ayrıldığımız anda ölen, bir araya geldiğimiz anda yeniden doğan bir dâhinin dünyaya gelmesini sağladık.

Hayatımızdaki en önemli birey olan ama asla adını koymadığımız dâhinin birer yarısı olma konusunda sakatlayıcı denecek derecede uzmanlaşmıştık.

Örneğin, okuma-yazma öğrendiğimizde, aslında okuyan ve yazan bendim. Eliza ölene dek okuma yazma bilmedi.

Ama ikimiz için büyük sezgisel atılımı gerçekleştiren Eliza oldu. Konuşmamanın ama tuvalet eğitimi almanın çıkarımıza olacağını tahmin eden Eliza'ydı. Kitapların ne olduğunu ve sayfalardaki küçük işaretlerin ne anlama gelebileceğini tahmin eden Eliza'ydı.

Malikânenin bazı odalarıyla koridorlarının boyutlarındaki çarpıklıkları sezen Eliza'ydı. Gerçek ölçüleri almak ve sonra artlarındaki evrene açılan kapıları bulmak için tornavidalar ve mutfak bıçaklarıyla lambrikeri ve parkeleri sökmek türünden fiili işleri yaparsa bendim.

Hey gidi...

Evet, bütün okumaları ben yaptım. Ve şimdi bana, I. Dünya Savaşı'ndan önce Hint-Avrupa dillerinden herhangi birinde yayımlanmış, yüksek sesle okumadığım tek bir kitap yokmuş gibi geliyor.

Ama ezber yapan ve bir sonraki adımda ne öğrenmemiz gerektiğini söyleyen Eliza'ydı. Ve görünürde birbiriyle alakasız fikirleri yeni bir fikir üretmek için bir araya getiren Eliza'ydı. *Karşılaştırılmak ve kullanılmak üzere sıralayan Eliza'ydı.*

1912'den sonra malikâneye pek fazla yeni kitap getirilmediğinden, edindiğimiz bilgilerin çoğunun miadı dolmuştu elbette. Getirilenlerin çoğu güncel de değildi. Ve yine çoğu, tıpkı öğrendiğimiz danslar gibi hepten şapşalcaydı.

İstesem burada, New York harabelerinin ortasında, tarantel-
lanın⁷ tarihsel açıdan doğru ve epey saygın bir versiyonunu icra
edebilirim.

Eliza'yla ben, bir olup düşündüğümüzde gerçekten de bir dâhi
miydik peki?

Özellikle hiçbir öğretmenden ders almadığımız göz önünde
bulundurulursa evet, demek durumundayım. Böbürlenmiyorum
çünkü o harika aklın yalnızca yarısıyım.

Darwin'in Evrim Teorisi'ni, canlıların kendilerini geliştirmeye,
örneğin kanat ya da zırh çıkarmaya çalışırken son derece savun-
masız kalacakları fikriyle eleştirdiğimizi hatırlıyorum. Muhteşem
yeni özellikleri iyice yerine oturmadan daha pratik yaklaşımlı hay-
vanlar tarafından yenmeleri gerekirdi.

Şimdi bile düşündüğümde beni afallatan, ölümcül kesinlikte
en az bir öngöründe bulunmuştuk.

Dinleyin: Eski insanların Mısır ve Meksika'daki piramitleri ve
Stonehenge'deki taşları modern güç kaynakları ve araçlar olmadan
nasıl diktikleri gizemiyle başladık.

İnsanların kocaman kaya parçalarıyla beş taş oynayabildiği dü-
şük yerçekimi günlerinin uzak geçmişte de yaşanmış olması ge-
rektiği sonucuna vardık.

Dünya üzerinde yerçekiminin uzun dönemler boyunca sabit
kalmasının tuhaf olabileceğini bile varsaydık. Yerçekiminin de
herhangi bir anda rüzgârlar ve soğuk, tipi ve sağanak gibi kaprisli
olabileceğini öngördük.

Ve evet, Eliza'yla Amerika Birleşik Devletleri Anayasası'nın
haddinden erken olgunlaşmış bir eleştirisini yazdık. Halkı makul

7 Bir grup İtalyan halk dansının ortak adı (y.h.n.)

ölçüde mutlu ve gururlu tutma başarısını halkın gücüne dayandırırken, aynı halkı, seçilmiş temsilcileri karşısında güçlü kılacak hiçbir mekanizma tarif etmediği için herhangi bir adam kazıklama dümeninden farksız olduğunu öne sürdük.

Anayasa'nın çerçevesini çizenlerin muhtemelen, büyük refah ya da güçlü dostları yahut makam sahibi olmayan ama her şeye rağmen hakiki bir güce sahip kişilerin güzelliğini göremeyecek kadar kör olduğunu söyledik.

Bu çerçeveyi çizenlerin, olağanüstü ve zorlayıcı durumlarla karşı karşıya kalanların kendilerini yeni aileler oluşturur konumda görmesi gerekeceğinin doğal ve dolayısıyla kaçınılmaz olduğu gerçeğinin farkına varamadığı kanısındaydık. İnsanın dünyanın her yerinde aynı ve henüz dün uygarlaşmış olması nedeniyle bu durumun demokrasilerde de tiranlıklarda olduğundan az yaşanmadığına dikkat çekiyorduk.

Haliyle seçilmiş temsilcilerin de “ünlü ve güçlü seçilmiş temsilciler ailesinin” üyelerine dönüşmeleri beklenebilirdi ve bu da kaçınılmaz doğallıkla, insanoğlunu yine kaçınılmaz doğallıkla alt türlere bölen her çeşit aileye ihtiyatla, beğenmezlikle ve pintilikle yaklaşmalarına yol açardı.

Eliza ve ben, bir dâhinin iki yarısı olarak düşünerek, Anayasa'nın ne denli aciz ya da deli veya yetersiz ve şekli bozuk olursa olsun her vatandaşa, kendi kamu görevlileri kadar yabancı düşmanı ve düzenbaz davranan bir ailenin üyeliğini sağlayacak şekilde değiştirilmesini önerdik.

Aferin Eliza ve bana!

Hey gidi...

7

Eliza'yla ben, kız olduğu için özellikle Eliza, keşke çirkin ördük yavruları olsaydık ve zamanla güzelleşseydik. Ama her geçen gün daha da abesleşiyorduk.

İki metre boyunda bir erkek olmanın bazı avantajları vardı. Omuzlarımın darlığına ve flüt cırlaklığındaki sesime ve yüzümde veya başka yerimde kıl çıkaramama rağmen lise ve üniversitede basketbol oyuncusu olarak saygı gördüm. Ve evet, daha sonraları sesim kalınlaştığında ve Vermont'tan senatörlüğe adaylığımı koyduğumda reklam panolarından şöyle diyebildim: “Büyük İşler Büyük Adam Gerektirir!”

Ama benimle tamı tamına aynı boydaki Eliza, herhangi bir yerde hoş karşılanmayı bekleyemezdi. On ikişer el ve ayak parmaklı, dört memeli, tartıya vuruldu mu bir kental çeken iki metre boyundaki yarı dâhi bir Neandertal kadını için biçilmiş geleneksel bir rol yoktu.

Küçük birer çocukken bile asla güzellik yarışması kazanamayacağımızı biliyorduk.

Eliza bu konuda kehanet kabilinden bir laf etti. Taş çatlasa sekiz yaşındaydı. Belki Mars'ta düzenlenecek bir güzellik yarışmasını kazanabileceğini söyledi.

Tabii Mars'ta *ölmek*ti alını yazısı.

Eliza'nın oradaki güzellik ödülü "Enayi Altını" adıyla bilinen demir piritinden bir heyelan olacaktı.

Hey gidi...

Çocukluğumuzda güzel olmadığımız için kendimizi *şanslı* saydığımız bir dönem de var. Bolca mimik ve jest eşliğinde cırlak sesimle okuduğum bütün romantik romanlardan, tutkulu yabancıların güzel insanların mahremiyetini mahvettiğini öğrenmiştik.

Aynısının başımıza gelmesini istemiyorduk çünkü ikimiz yalnızca tek bir akıl oluşturmakla kalmıyor, aynı zamanda gayet kalabalık bir Evren de yaratıyorduk.

Görüntümüz hakkında en azından şu kadarını söylemeliyim: Kıyafetlerimiz paranın satın alabileceği en kaliteli giysilerdi. Aydan aya büyük değişiklikler gösteren şaşırtıcı ölçülerimiz, ebeveynlerimizin talimatıyla dünyanın en iyi terzilerine ve ayakkabıcılarına ve tuhafiyecilerine düzenli postalanıyordu.

Giydirilmemizden sorumlu bakıcılar, hiçbir yere gitmesek bile bizi milyonlar için düzenlenen hayali sosyal etkinlikler (çay partileri, at yarışları, kayak tatilleri, pahalı okulların tanıtım günleri, Manhattan'daki bir tiyatronun açılış gecesi ve ardından bir sürü şampanya tüketilen bir akşam yemeği) için giydirip kuşatmaktan çocuksu bir haz alıyordu.

Hey gidi...

Komikliğinin farkındaydık. Ama kafa kafaya verdiğimizde onca zekâyâ erişmemize rağmen, on beş yaşına gelene kadar aynı zamanda bir trajedinin de içinde olduğumuzu fark edemedik. Çirkinliğin dışarıdaki dünyanın insanlarını sadece eğlendireceğini

sanıyorduk. Bizi beklemedikleri bir anda karşılarında bulan yabancılara midesini bulandırabileceğimizin farkında değildik.

İyi görünmenin önemi konusunda öyle masumduk ki günün birinde Profesör Elihu Roosevelt Swain'in mozolesinde Eliza'ya yüksek sesle okuduğum *Çirkin Ördek Yavrusu* masalının ana fikrini anlayamadık.

Masal, gayet iyi bilindiği gibi, onun gördükleri en komik görünüşlü ördek olduğunu düşünen ördeklerin büyüttüğü bir yavru kuş hakkındaydı. Sonra büyüyünce kuğu olduğu çıkıyordu ortaya.

Eliza'nın, küçük kuş paytak paytak yürüyerek kıyıya çıksa ve bir gergedana dönüşse hikâyenin çok daha iyi olacağını söylediğini hatırlıyorum.

Hey gidi...

8

On beşinci yaş günümüze kadar, gizli geçitlerden kulak kabarttığımız konuşmalarda hakkımızda kötü şeyler söylendiğini duymadık.

Hizmetçiler bize öyle alışmıştı ki en mahrem anlarda bile neredeyse hiç bahsetmiyorlardı bizden. Dr. Mott'sa iştahımız ve boşaltma sistemimiz dışında pek bir şeyden söz etmiyordu. Ve ebeveynimiz bizden öylesine tiksiniyordu ki asteroidimize yaptıkları yıllık ziyaretlerinde dilleri tutuluyordu. Babamızın, dergilerde okuduğu dünya olaylarını annemize tereddütle ve umursamaz pozlarda anlattığını hatırlıyorum.

Bize F.A.O. Schwarz'dan, üç yaşındaki çocuklar için eğitici-likleri garantili oyuncaklar getirirlerdi.

Hey gidi...

Ve evet, şimdi genç Melody ve Isadore'dan insanlığa dair, sırf akıl sağlıkları için sakladığım tüm sırları, insanların ölümden sonraki yaşamının iyi olmadığı vesaire türünden gerçekleri düşünüyorum da...

Ve ardından Eliza ile benden çok uzun süre saklanan anıtsal büyüklükteki sır karşısında bir kez daha huşuya kapılıyorum: Ebeveynimiz, elimizi çabuk tutup ölmemizi istiyordu.

On beşinci doğum günümüzün de diğerleri gibi geçeceğini zannetmiştik. Her zamanki gösterimizi hazırlamıştık. Annemizle babamız yemek vakti, akşamüstü dörtte geldi. Hediyelerimizi ertesi gün alacaktık.

Zemini fayans kaplı yemek salonumuzda birbirimize yiyecekler fırlattık. Eliza'ya bir avokadoyla vurdum. O da bana bir biftikle vurdu. Hizmetçinin üzerinde Parker House çörekleri sektirdik. Annemizle babamızın geldiğini, kapıdaki bir çatlaktan bizi izlediklerini bilmiyormuş gibi yaptık.

Ve evet, onlarla yüz yüze selamlaşmadan yıkandık ve pudrandık ve pijamalarımızla sabahlıklarımızı ve yatak odası terliklerimizi giydik. Günde on altı saat uyuyor numarası yaptığımızdan yatma vaktimiz saat beşti.

Bakıcılarımız, Oveta Cooper ile Mary Selwyn Kirk, bizi kütüphanede harika bir sürprizin beklediğini söylediler.

Sürprizin ne olduğuna dair hiçbir fikrimiz yokmuş gibi yaptık.

Gelişimini çoktan tamamlamış birer devdik artık.

Elimde bizimkilerin en sevdiğim oyuncak sandığı plastik bir römorkör vardı. Eliza'nın kömür karası saçları topuz yapıp kırmızı kadife bir kurdeleyle bağlanmıştı.

İçeri alındığımızda, her zamanki gibi ebeveynimizle aramızda geniş bir sehpa vardı. Ebeveynimiz her zamanki gibi brendilerini yudumluyordu. Şöminede her zamanki gibi fışırdayan ve çıtırdayan çam odunu ve elma kütükleri vardı. Sahneye her zamanki gibi Profesör Elihu Roosevelt Swain'in yağlıboya portresi hâkimdi.

Ebeveynimiz her zamanki gibi ayaktaydı. Bize henüz tanımlayamadığımız acı-tatlı bir korkuyla gülümsüyorlardı.

Her zamanki gibi onları çok tatlı bulmuş ama sanki ilk anda tanıyamamış gibi yaptık.

Her zamanki gibi lafa babamız girdi.

“Nasılsınız, Eliza ve Wilbur?” dedi. “Çok iyi görünüyorsunuz. Sizi gördüğümüze çok sevindik. Bizi hatırlıyor musunuz?”

Eliza’yla ben tedirgin tavırlarla salyalarımızı akıtıp eski Yunanca bir şeyler mırıldanarak birbirimize baktık. Eliza’nın bana, bu güzel bebeklerle akraba oluşumuza inanmadığını Yunanca söylediğini hatırlıyorum.

Babamız bize yardımcı oldu. Yıllar önce ona taktığımız adı söyledi. “Ben, Bığ-bıyım,” dedi.

Eliza’yla ben şaşırılmış gibi yaptık. “Bığ-bıı!” dedik birbirimize. Talihimize inanamıyorduk. “Bığ-bı! Bığ-bı!” diye bağırdık.

“Ve bu da...” dedi babamız, annemizi göstererek, “Ağ-ni.”

Eliza ve benim için daha da heyecan verici bir haberdi bu.

“Ağ-niii, Ağ-niii!” diye bağırdık.

Ve Eliza’yla ben, her zamanki gibi büyük bir entelektüel atılım yaptık. Anne ve babamız evdeyse demek ki doğum günümüz yakın sonucuna, kimse ipucu vermeden vardık. Doğum günü için kullandığımız ebleh sözcüğünü mırıldandık: “Doo-müüü.”

Her zamanki gibi fazlasıyla heyecanlanmış numarası yaptık. Zıplayıp durduk. Artık o kadar büyüktük ki zemin, trampolin misali esnemeye başladı.

Ama sonra, her zamanki gibi, kaldırılabileceğimizden öte bir mutlulukla katatoniye düşmüşçesine ansızın durduk.

Gösterinin sonu hep öyle olurdu. Sonrasında odadan çıkartılırdık.

Hey gidi...

9

Ayrı ama bitişik odalardaki özel yapım beşiklere yatırıldık. Odalar duvardaki gizli bir panelle birbirine bağlanıyordu. Beşikler birer yük vagonu büyüklüğündeydi. Kenarları kaldırıldığında korkunç bir gıcırtı çıkıyordu.

O gece Eliza ve ben, hemen uykuya dalmış gibi yaptık. Ama yarım saat sonra Eliza'nın odasında buluştuk. Hizmetçiler bizi asla kontrol etmezdi. Her şeyden önce sağlığımız mükemmeldi ve onların tabiriyle, “yatma vaktinde gerçekten pırlanta gibi çocuklar”dık.

Ve evet, Eliza'nın beşiğinin altındaki gizli kapıdan geçtik ve kısa süre sonra Profesör Elihu Roosevelt Swain'in portresinin üst köşesinden açtığımız küçük bir delikten kütüphanedeki ebeveynimizi izlemeye koyulduk.

Babamız, annemize, önceki gün bir haber dergisinde okuduğu şeyden bahsediyordu. Görünüşe göre Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki biliminsanları, o kadar yemesinler ve o kadar büyük kıyafetler giymesinler diye insanları küçültme deneyleri yapıyorlardı.

Annemiz gözlerini şömineye dikmişti. Babamız, Çin'le ilgili söylentiye iki kez anlatmak zorunda kaldı. İkinci anlatışında annemiz, Çinlilerin akıllarına koydukları her şeyi yapabileceklerini söyledi.

Çinliler daha bir ay önce Mars'a iki yüz kâşif göndermişlerdi. Herhangi bir uzay gemisi kullanmadan.

Batı dünyasındaki hiçbir bilimsanı, nasıl başardıklarını tahmin edemiyordu. Çinliler ayrıntısını açıklamamışlardı.

Annemiz, Amerikalıların çok uzun zamandır bir şey keşfetmediklerini söyledi. “Bir anda...” dedi, “her şeyi Çinliler keşfetmeye başladı.”

“Eskiden her şeyi biz keşfederdik,” dedi.

Uyuşuk bir sohbetti. Canlılık düzeyi o kadar azdı ki Manhattanlı güzel ve genç annemizle babamız boğazlarına kadar bala batmış gibiydiler. Eliza ve bana her zaman göründükleri üzere, sadece hiç ilgilenmedikleri konulardan konuşmaya zorlayan bir lanete uğramış gibiydiler.

Ve aslında lanetlenmişlerdi. Ama Eliza'yla ben bu lanetin doğasını tahmin edemiyorduk: Kendi çocuklarının ölmesi arzusu boğazlarını sıkıyor, bedenlerini felç ediyordu.

Ve her ne kadar sahip olduğum tek kanıt iliklerimdeki his olsa da bir konuda yemin edebilirim: İkisi de birbirine bizim ölmemizi istediğini ima etmemiştii hiç.

Hey gidi...

Sonra şöminede bir *patlama* oldu. Buhar, hapis kaldığı nemli kütükten kurtulmak zorundaydı.

Ve annemiz, diğer tüm canlılar gibi bir kimyasal tepkimeler senfonisi olduğundan, dehşetle haykırdı. Kimyasalları, *patlamaya* çılgınlıkla tepki vermeye zorluyordu.

Kimyasallar ona bunu yaptırdıktan sonra daha da fazlasını talep ettiler. Artık Eliza ve benim hakkımda gerçekten ne düşündüğünü söylemesinin vaktinin geldiğine karar vermişlerdi herhalde ki annemiz de öyle yaptı. Söylediğinde diğer her şey kontrolden çıktı. Elleri katılarak kenetlendi. Omurgası çarpıldı ve yüzü, yaşlı bir cadınıninki gibi buruştu.

“Nefret ediyorum onlardan; nefret ediyorum, nefret ediyorum,” dedi.

Ve annemizin kimlerden nefret ettiğini tükürürcesine söylemesi için fazla saniye geçmesi gerekmedi.

“Wilbur Rockefeller Swain ve Eliza Mellon Swain’den nefret ediyorum,” dedi.

10

Annemiz o gece geçici deliliğe kapıldı.

Sonraki yıllarda onu iyi tanıdım. Ve asla onu ya da kimseyi sevmeyi öğrenemediysem bile insanlara gösterdiği nezakete hayranlık duydum. Hakaretlerin hanımı değildi. İster insanların içinde, ister mahrem konuşsun kimsenin itibarına halel getirmezdi.

Kısacası, on beşinci doğum günümüzün arifesinde Eliza'yla beni kastederek, "Kont Drakula ile ahmak karısını nasıl sevebilirim?" diyen gerçekte annemiz değildi.

Babamıza, "Tükürük saçan bir çift totem kazığının nasıl doğurdum ben?" diye soran, gerçekte annemiz değildi.

Vesaire.

Babamıza gelince: Annemizi kollarına aldı. Sevgi ve merhametle ağlıyordu.

"Caleb, ah, Caleb..." dedi annemiz kollarında, "bu, ben değilim."

"Elbette değilsin," dedi babamız.

"Affedersin," dedi annemiz.

"Affettim bile," dedi babamız.

"Tanrı beni affedecek mi?" dedi annemiz.

"Affetti bile," dedi babamız.

“Sanki bir anda içime şeytan girdi,” dedi annemiz.

“Öyle, Tish,” dedi babamız.

Deliliği dinmeye başlamıştı artık. “Ah, Caleb...” dedi annemiz.

Anlayış beklediğimi sanmayın ama söylemeliyim: O günlerde Eliza’yla ben, duygusal açıdan New Hampshire’daki Büyük Kaya Surat⁸ kadar kırılıgandık.

Bir balık bisiklete ne kadar ihtiyaç duyarsa biz de bir anneyle bir babanın sevgisine o kadar ihtiyaç duyuyorduk.

Yani annemiz hakkımızda kötü şeyler söylediğinde, hatta ölmemizi dilediğinde bile tepkimiz entelektüeldi. Problem çözmeyi seviyorduk. Annemizinki, intihar etmeden elbette, çözebileceğimiz bir problemdi belki.

Sonunda kendine geldi. Tanrı’nın illa böyle sınamak isteyebileceği fikriyle, Eliza ve benle yüz doğum günü daha kutlamak üzere toparlandı. Ama önce şöyle dedi:

“İkizlerden birinin gözünde en ufak bir zekâ pırıltısı, bir parçacık insanlık belirtisi görmek için her şeyimi verirdim, Caleb.”

Kolayca ayarladık onu.

Hey gidi...

Eliza’yla ben, Eliza’nın odasına döndük ve çarşafın üstüne kocaman bir yazı yazdık. Ebeveynimiz derin bir uykuya daldıktan sonra bir dolabın içinden geçerek odalarına girdik. Yazıyı uyanıklarında gördükleri ilk şey olacak şekilde duvarlarına astık.

Şöyle yazıyordu:

8 Dağdaki İhtiyar adıyla da bilinen, New Hampshire’daki Cannon Dağı’nda bulunan granit kaya oluşumu. 2003’te çökmüştür (y.h.n.)

SEVGİLİ ANNE VE BABA: ASLA GÜZEL OLAMAYACAĞIZ
AMA DÜNYANIN BİZDEN OLMAMIZI İSTEDİĞİ ÖLÇÜDE
ZEKİ YA DA APTAL OLABİLİRİZ.

SADIK HİZMETKÂRLARINIZ,

ELIZA MELLON SWAIN

WILBUR ROCKEFELLER SWAIN

Hey gidi...

11

Eliza'yla ben, Cennetimizi, iki kişilik ülkemizi işte böyle yok ettik.

Ertesi sabah annemizle babamız uyanmadan, hizmetçiler bizi giydirmek için gelmeden önce kalktık. Tehlikeyi kesinlikle sezmemiştik. Giyinirken kendimizi hâlâ Cennet'te sanıyorduk.

Hatırlıyorum, lacivert, çizgili, üç parçalı ciddi bir takım giymiştim. Eliza ise kaşmir süveter, tüvit etek ve inciler seçmişti.

Dolgun alto sesi yüzünden ilkin Eliza'nın konuşmasına karar vermiştik. Benim sesim dünyanın tepe taklak gittiğini sakın ve ikna edici ilan edecek yetkinlikte tınıya sahip değildi.

Lütfen hatırlayın, o güne dek bizden neredeyse sadece “Bı” ve “Du” gibi laflar duymuştu herkes.

Bakıcımız Oveta Cooper'la sütunlu, yeşil mermer fuayede karşılaştık. Bizi giyinik görünce çok şaşırdı.

Ama o bir şey söyleyemeden, Eliza ve ben başlarımızı kulak hizasında birbirine yasladık. Böylece oluşturduğumuz dâhi, Eliza'nın bir viyola kadar güzel sesiyle konuştu.

Şöyle dedi:

“Günaydın, Oveta. Bugün hepimiz için yeni bir hayat başlıyor. Görebildiğin ve duyabildiğin üzere, Wilbur ve ben artık geri

zekâlı değiliz. Dün gece bir mucize oldu. Annemizle babamızın düşleri gerçekleşti. İyileştik.

“Sana gelince, Oveta: Bu mucizenin gerçekleşmesi için yaptıklarının ödülü olarak dairen ve renkli televizyonun sende kalacak. Hatta belki maaşın bile artabilir. Çalışanlardan hiçbiri herhangi bir fark hissetmeyecek. Tek bir şey haricinde: Buradaki hayat, öncekinden bile keyifli ve kolay olacak.”

Yavan Yanki poğaçası kılıklı Oveta, çingiraklı yılanla karşılaşmış tavşan misali donakalmıştı. Ama Eliza’yla ben, çingiraklı yılan değildik. Kafa kafaya verdiğimizde dünyanın o güne dek gördüğü en nazik dâhiydik.

“Artık fayanslı yemek salonunu kullanmayacağız,” dedi Eliza’nın sesi. “Göreceğin üzere, pek terbiyeliyiz. Lütfen kahvaltımızı güneşli odaya gönder ve annemizle babamız uyandıklarında bize haber ver. Şu andan itibaren, kardeşimle bana ‘Efendi Wilbur’ ve ‘Eliza Hanım’ diye hitap edersen çok hoş olur.

“Artık gidip diğerlerine mucizeyi anlatabilirsin.”

Oveta kımıldayamıyordu. Sonunda onu uyandırmak için burunun altında parmak şaklatmam gerekti.

Eğilerek selam verdi. “Nasıl emrederseniz, Eliza Hanım,” dedi. Ve haberi vermek üzere yanımızdan ayrıldı.

Güneşli odaya yerleştiğimizde çalışanlar, dönüştüğümüz genç efendileri görmek üzere hürmetle içeri girdiler.

Hepsini adlarıyla selamladık. Hayatlarına dair ayrıntılı bilgiye sahip olduğumuzu gösteren samimi sorular sorduk. Bu denli hızlı değişerek bazılarını muhtemelen afallattığımız için özür diledik.

“Biz yalnızca birilerinin zeki olmamızı *istediğini* fark etmemiştik,” dedi Eliza.

Duruma öylesine hâkimdik ki ben de önemli konulardan bahsetme cüretini gösterdim. Tiz sesim artık aptalca gelmeyecekti insanlara.

“Sizlerin de işbirliğiyle, geçmiş günlerde adı aptallıkla kötüye çıkmış bu malikâneyi zekâyla anılır kılacağız,” dedim. “Tel örgüleri indiriniz.”

“Sorusu olan?” dedi Eliza.

Yoktu.

Birileri Dr. Mott’u çağırdı.

Annemiz kahvaltuya inmedi. Yatağında kaldı; kalkamıyordu.

Babamız yalnız indi. Üstünde pijamaları vardı. Tıraş olmamıştı. Genç yaşına rağmen sarsak ve bitkindi.

Eliza’yla ben, babamızın mutlu görünmemesine şaşırdık. Onu yalnızca İngilizce değil, bildiğimiz diğer dillerde de selamladık.

Sonunda bu yabancı dillerdeki selamlaşmalardan birine cevap verdi. “Bonjour,” dedi.

“Oturunuz lütfen, oturunuz!” dedi Eliza sevinçle.

Oturdu garibim.

Kendi kanından ve canından zeki insanlara bu denli uzun süre geri zekâlı muamelesi yapılmasına izin verdiği için suçluluk duygusuyla yanıyordu elbette.

Daha kötüsü, vicdanı ve danışmanları ona, bizi sevmeyebileceğini çünkü derin duyguları anlayamayacağımızı, akli başında kimse-
nin bizde *sevebilecek* bir şey bulamayacağını söylemişti. Ama artık bizi sevmek onun *göreviydi* ve görevini yerine getirebileceğini hiç sanmıyordu.

Annemizin ařađı inerse keřfedeceđini bildiđi řey karřısında dehřete dűřműřtű: Eliza ve benimki gibi canavarřı bedenlerde bulunan zekâ ve duyarlılık bizi sadece daha iđrenç kılmaya yarıyordu.

Annemiz ya da babamızın kabahati deđildi bu. Kimsenin kabahati deđildi. Canavarların bir an ۆnce ۆlmesini istemek, insanlar ve tűm sıcakkanlı canlılar için nefes almak kadar dođaldı. Bir igűdűydű.

Ve řimdi Eliza'yla ben, bu igűdűyű katlanılmaz bir trajediye dۆnűřtűrműřtűk.

Ne yaptığımızı bilmeden, canavarların geleneksel lanetini normal yaratıklara salmıştık. Saygı talep ediyorduk.

12

O vaveyla ortasında Eliza’yla ben kafalarımızı birbirinden biraz uzaklaştırdık. Artık parlak fikirler üretmiyorduk.

Babamızı sadece uyku mahmuru zannedecek kadar ahmaklaşmıştık. Kahve verip bildiğimiz bazı şarkıları ve bilmeceleri söyleyerek ayıltmaya çalıştık.

Babamıza kremanın neden süttten pahalı olduğunu sorduğumu hatırlıyorum.

Cevabı bilmediğini geveledi.

Eliza, “Çünkü inekler küçük şişelerin üstüne çömmekten nefret eder,” dedi.

Kahkahalarla güldük. Yerlerde yuvarlandık. Ve sonra Eliza ayağa kalktı ve ellerini beline koyup tepesine dikilerek babamızı küçük bir oğlan çocuğuymuşçasına şefkatle payladı. “Ah, nasıl da uykuluymuş bu!” dedi. “Ah, nasıl da uykuluymuş!”

Tam o anda Dr. Stewart Rawlings Mott geldi.

Eliza’yla benim ani başkalaşımımız hakkında, telefonda bilgilendirilmesine rağmen, Dr. Mott için diğerlerinden farklı bir gün değildi anlaşılan. Her zaman malikâneye geldiğinde söylediği şeyi söyledi: “Nasılız bakalım bugün?”

O anda Dr. Mott'un benden duyduğu ilk akıllıca cümleyi kurdum. "Babamız uyanmıyor," dedim.

"Öyle mi?" diye cevap verdi. Cümledeki doğruluğu, gülümsemelerin en siliğiyle ödüllendirdi.

İnanılmaz sıkıcı ve yavan Dr. Mott, bakıcımız Oveta Cooper'la konuşmak için bize sırtını döndü. Anlaşılan köydeki annesi hastaydı. "Oveta..." dedi, "annenin ateşinin normale yaklaştığını duy-mak seni mutlu edecektir."

Kayıtsızlığı babamızı öfkelen-dirmişti ve alenen öfkelenebile-ceği birini bulmaktan kuşkusuz çok memnundu.

"Bu durum ne kadardır devam ediyor, Doktor?" diye sordu. "Onların zekâsını ne zamandır biliyorsunuz?"

Dr. Mott saatine baktı. "Yaklaşık kırk iki dakikadır," diye ce-vap verdi.

"Hiç şaşırmış görünmüyorsunuz," dedi babamız.

Dr. Mott biraz düşündü, omuz silkti. "Herkes namına çok *mut-luyum*."

Galiba Eliza'yla beni yeniden kafa kafaya verdiren, Dr. Mott'un bunu söylerken hiç de mutlu görünmeyişiydi. Öyle tuhaf bir şey oluyordu ki anlamaya can atıyorduk.

Dehamız bizi yarı yolda bırakmadı. Durumun doğasını anla-mamıza yardım etti: Bir şekilde öncekinden daha da trajik bir hal-deydik.

Ama dehamız, diğer tüm dehalar gibi, belli aralıklarla abidevi naifliğe düşmekten mustarıptı. O anda da öyle oldu. Bize her şeyi yeniden yoluna koymak için yeniden aptallığa dönemiz gerekti-đini söyledi.

"Du," dedim ben.

“Bı,” dedi Eliza.

Osurdum.

Eliza salyalar akıttı.

Tereyağlı bir çörek alıp Oveta Cooper’ın kafasına fırlattım.

Eliza, babamıza döndü. “Bığ-bı!” dedi.

“Doo-müü!” diye çığlık attım.

Ağladı babamız.

13

Anılarımı yazmaya başlamamın üzerinden altı gün geçti. Dört gününde yerçekimi eskisi gibi orta kuvvetteydi. Dünse o kadar yüksekti ki yataktan, Empire State Binası'nın lobisindeki paçavralardan yapılma yuvamdan zor çıktım. Tuvalet niyetine kullandığım asansör boşluğuna gitme mecburiyeti doğunca şamdanlarımın arasından emekledim.

Hey gidi...

Tabii yerçekimi ilk gün hafifti ve bugün de hafif. Yine sertleştim ve torunum Melody'nin sevgilisi Isadore da sertleşti. Adadaki diğer bütün erkekler gibi.

Ve evet, Melody ve Isadore bir piknik sepeti hazırlayıp yerçekiminin hafiflediği günlerde rüstik bir piramit kurdukları Broadway ile 42. Cadde'nin köşesine gittiler.

Ne piramide koydukları beton blokları ve külçeleri ve kaya parçalarını şekillendiriyorlar ne de inşaat malzemeleriyle sınırlı kalıyorlar. Demir putreller ve yağ bidonları ve lastikler ve otomobil parçaları ve ofis mobilyaları ve tiyatro koltukları ve diğer her türlü hurdayı da katıyorlar. Ama sonucu gördüm ve inşa ettikleri şey bittiğinde amorf bir çöp yığını olmayacak. Gerçek bir piramit olacak.

Ve evet, eğer geleceğin arkeologları benim kitabımı bulurlarsa piramidin anlamını çözmek için boşuna didinmek zorunda kalmayacaklar. Piramidin içinde ne gizli hazine odaları var ne de başka odalar.

Piramidin anlamı ki nereden baksanız önemsiz, üstüne inşa edildiği rögar kapağının altında yatıyor. Ölü doğmuş bir erkek bebek.

Bebek bir zamanlar kaliteli purolar için kullanılan süslü bir tav kutusunun içinde. Kutu dört yıl önce rögar kapağının altına, kablolarla boruların arasına yerleştirildi. Kutuyu oraya koyanlar, bebeğin on iki yaşındaki annesi Melody'yle dedesi, ben ve en yakın komşumuz ve dostumuz Vera Çizgisincap-5 Zappa'ydı.

Piramitse Melody ve daha sonraları sevgilisi olan Isadore'un fikriydi. Hiç yaşamamış bir hayatın anıtı ve hiç adı olmamış bir insanın anısına.

Hey gidi...

Kutuya erişmek için piramidi kazmak gerekmiyor. Diğer kanalizasyon kapaklarından ulaşılabilir.

Farelere dikkat.

Bebek vârislerimden olduğundan, piramit şöyle adlandırılabilir: “Şamdanlar Prensi'nin Mezarı.”

Şamdanlar Prensi'nin babasının adı bilinmiyor. Schenectady varoşlarında Melody'ye tecavüz etmişti. Michigan Krallığı'ndaki Detroit'ten, efsanevi dedesi Dr. Wilbur Nergis-11 Swain'i bulmayı umduğu Ölüm Adası'na gidiyordu kızcağız.

Melody bu kez Isadore'dan hamile. Çarpık bacaklı küçük bir kız; sıska ve kırık dişli ama güler yüzlü. Çocukken, Michigan Kralı'nın haremindedir bir öksüzken çok kötü beslenmiş.

Melody, henüz on altısında ama bazen bana yaşlı ve güleç bir Çinli kadını anımsatıyor. Öyle bir görüntüye sahip hamile bir kız, bir çocuk doktoru acıklı manzardır.

Ama gürbüz ve gül yüzlü Isadore'un ona verdiği sevgi, hüznümü sevinçle dengeliyor. Ailesinin, Ahududuların bütün üyeleri gibi Isadore'un da tüm dişleri yerinde ve yerçekiminin en ağırlaştığı günlerde bile dimdik ayakta duruyor. Öyle günlerde Melody'yi kollarında taşıyor. Beni taşımayı da önermişliği var.

Ahududular aslen New York Borsası'nın kalıntıları etrafında yaşayan yiyecek toplayıcıları. Doklarda balık tutuyorlar. Konserve besinler arıyorlar. Buldukları meyveleri ve yemişleri topluyorlar. Kendi domateslerini ve patateslerini ve turplarını ve başka sebzeleri yetiştiriyorlar.

Tuzak kurup fareleri ve köpekleri ve kedileri ve kuşları yiyorlar. Bir Ahududu her şeyi yiyebilir.

14

Melody için bir zamanlar anne babamızın bizim için dilediği şeyi diliyorum: bir asteroitte kısa ama mutlu bir hayat.

Hey gidi...

Ve evet, daha önce de söylemiştim: Eliza ve ben günün birinde zekâmızı göstermeseydik uzun ve mutlu bir hayat sürebilirdik. Hâlâ malikânede olabilirdik; ısınmak için ağaçları ve mobilyaları ve küpeşterleri ve lambrileri yakar, yabancılar geldiğinde tükürükler saçar ve bir şeyler gevelerdik.

Tavuk yetiştirebilirdik. Küçük bir bostanımız olabilirdi. Ve kendimizi sürekli artan bilgeliğimizle eğlendirir, işe yarar hiçbir şeyi umursamazdık.

Güneş batıyor. Metro çıkışından yarasa bulutları süzülüyor. Titreyerek, cırlayarak, gaz gibi yayılarak. Her zamanki gibi ürperiyorum.

Gürültülerini gürültü sayamıyorum. Sessizliğin illetlerinden biri gibi geliyor bana.

Bir kâse hayvan yağının içinde yanan paçavranın ışığında yaşıyorum.

Binlerce şamdanım var ama hiç mumum yok.

Melody ile Isadore lobinin zeminine çizdiğim desenin üstünde tavla oynuyor.

Her çift attıklarında gülüyorlar.

Bir ay sonraki yüz birinci doğum günüm için bir parti planlıyorlar.

Zaman zaman onları gizlice dinliyorum. Vera Çizgilisincap-5 Zappa parti için kendine ve kölelerine yeni kostümler yapıyor. Kaplumbağa Koyu'ndaki depolarında dağlarca kumaş var. Köleler pembe pantolonlar ve devekuşu tüylü yeşil ipek türbanlar giyecek, Melody'den duydum.

Yine duyduğum kadarıyla, Vera partiye etrafında hediyeler ve yiyecek ve içecek ve meşaleler taşıyan köleler olan bir tahtırevanla gelecek ve yemek çanlarının şingirtileriyle yaban köpeklerini ürkütüp kaçırarak.

Hey gidi...

Doğum günü partimde içtiğime çok dikkat etmem gerekiyor. Çok içersem baklayı ağzımdan kaçırabilir, ölümden sonra bizi bekleyen hayatın şimdikinden çok ama çok daha sıkıcı olduğunu söyleyebilirim.

Hey gidi...

Eliza ve benim aptallık avuntusuna geri dönmemize elbette izin vermediler. Her deneyişimizde ciddi azarlandık. Ve evet, hizmetçiler ve ebeveynimiz, başkalaşımımızın yan ürünlerinden birine bayıldılar: Bizi azarlayabiliyorlardı.

Ne cehennemlere yakalanıyoruz bazen!

Ve evet, Dr. Mott kovuldu ve yerine türlü uzman getirildi.

Bir süreliğine eğlenceliydi. Gelen ilk doktorlar kalp, akciğer ve böbrek, vesaire uzmanlarıydı. Organlarımızı ve vücut sıvılarımızı kontrol ettiklerinde, birer sağlık şaheseri olduğumuz çıktı ortaya.

Güler yüzlüydüler. Hepsi ailenin çalışanıydı bir bakıma. New York'taki Swain Vakfı'nın maddi destek verdiği araştırmacılarıydı. Kolayca toparlanıp Galen'e getirilebilmelerinin nedeni buydu. Aile onlara yardım etmişti. Şimdi de onlar aileye yardım edecekti.

Durmadan bize takılırlardı. Hatırlıyorum, biri bana bu kadar boyluluğun eğlenceli olması gerektiğini söylemişti. "Oralarda hava nasıl?" demişti. Vesaire.

Bu takılmaların yatıştırıcı bir etkisi vardı. Çirkinliğimizin önem taşımadığı yollu yanlış izlenimi veriyordu. Bir kulak burun boğazcının, Eliza'nın kocaman sinüs boşluğuna el feneriyle baktığında söyledikleri hâlâ aklımda: "Tanrım!" demişti, "National

Geographic Society’yi arayın, hemşire! Mamut Mağarası’nın yeni bir girişini bulduk!”

Eliza gülmüştü. Hemşire gülmüştü. Ben gülmüştüm. Hepimiz gülmüştük.

Ebeveynimiz malikânenin başka bir bölümündeydi. Eğlence-den uzak duruyorlardı.

Ama ayrılığın ilk nahoş tadını da daha oyunun başlarında aldık. Kimi testler ayrı odalarda tutulmamızı gerektiriyordu. Eliza’yla aramdaki mesafe arttıkça kafam adeta bir kalasa dönüşüyordu.

Aptal ve güvensiz oluyordum.

Eliza’yla yeniden bir araya geldiğimde benzer şeyler hissettiğini söyledi. “Sanki beynim akçaağaç şurubuyla doluyormuş gibi,” dedi.

Ve biz, ayrıldığımız zamanlarda dönüştüğümüz bitkin çocuklardan korkmak yerine onlarla cesurca eğlenmeye çalışıyorduk. Bizimle hiçbir alakaları yokmuş gibi yaptık ve onlara isimler taktık. Onlara “Betty ve Bobby Brown” dedik.

Mars heyelanındaki ölümünden sonra Eliza’nın vasiyetini okuduğumuzda nerede ölürse oraya gömülmek istediğini öğrendiğimizi söylemenin zamanı geldi galiba. Mezarına basit bir taş konulacaktı ve üstünde sadece şu yazacaktı:

BURADA

BETTY BROWN

YATİYOR

Ve evet, Eliza ve benim sürekli ayrı tutulmamızı, tabiri caizse sonsuza dek Betty ve Bobby Brown kalmamız gerektiğini buyuran kişi, bizi son muayene eden psikolog Dr. Cordelia Swain Cordiner’dı.

Rus yazar Fyodor Mihailoviç Dostoyevski, zamanında şöyle demiş: “Çocukluktan kalma saygın bir hatıra, belki de en iyi eğitimidir.” Bir çocuk için başka, bir bakıma aynı ölçüde saygın, hızlı bir eğitim daha düşünebiliyorum: Yetişkinlerin dünyasında büyük saygı gören biriyle tanışmak ve o kişinin aslında kötü kalpli bir deli olduğunu fark etmek.

Eliza’yla benim, Dr. Cordelia Swain Cordiner’da fark ettiğimiz buydu. Dr. Cordelia Swain Cordiner, muhtemel Çinli istisnası dışında, Çin’de neler olup bittiğini bilen yoktu artık, dünyanın en iyi psikolojik değerlendirme uzmanı sayılıyordu.

Empire State Binası’nın lobisinde bir cilt *Britannica* ansiklopedim var. Dostoyevski’nin göbek adını bu sayede yazabiliyorum.

Dr. Cordelia Swain yetişkinlerin huzurundayken son derece etkileyici ve güler yüzlüydü. Malikânedeyken hep özenli giyinirdi: yüksek topluklu ayakkabılar ve şık elbiseler ve mücevherler.

Bir keresinde ebeveynimize şöyle dediğini duyduk: “Üç doktora diploması olması ve yılda üç milyon dolar ciro yapan bir şirketin başkanı konumunda bulunması, bir kadının kadınsı olmaya-cağı anlamına gelmez.”

Ne var ki Eliza ve benimle yalnız kaldığında paranoyayla fokurdardı.

“Oyunlarınız, şımarık milyoner piçi numaralarınız bana sökmez,” derdi.

Hem de Eliza’yla ben yanlış bir şey yapmamışken.

Ailemizin sahip olduğu güç ve paraya öyle sinirlenir, öyle kudururdu ki Eliza ve benim iriliğimizi ve çirkinliğimizi bile fark ettiğini sanmıyorum. Nazarında yalnızca şımartılmış iki zengin bebesiydik.

“Ben ağzımda gümüş kaşıkla doğmadım,” derdi bize sürekli. “Yiyeceği nereden bulacağımızı bilmeden geçirdiğimiz gün çoktu,” demişti. “Nasıl bir şeydir, bilir misiniz?”

“Hayır,” demişti Eliza.

“Tabii bilmezsiniz,” demişti Dr. Cordiner.

Vesaire.

Paranoyaklığı yüzünden, göbek adının bizim soyadımızla aynı olması daha da kötü bir tesadüftü.

“Ben sizin sevgili Cordelia Halanız değilim,” dedi bir gün. “Soylu minik beyinlerinizi bununla yormanıza gerek yok. Dedem Polonya’dan geldiğinde adını Stankowitz’dan Swain’e çevirmiş.” Gözleri alev aldı. “Stankowitz deyin!”

Dedik.

“Şimdi de ‘Swain’ deyin!”

Dedik.

Ve sonunda birimiz, neden o kadar öfkeli olduğunu sordu.

Sakinleşti. “Öfkeli değilim,” dedi. “Herhangi bir şeye öfkelenmem hiç profesyonelce olmaz. Ancak benim apımda birinden onlarca yol gelip iki çocuğun testlerini şahsen yapmasını istemenin, Mozart’tan bir piyanoyu akort etmesini istemeye benzediğini söylemeliyim. Albert Einstein’a bir ek defterinin bilançosunu çıkartmasını söylemek gibi bir şey. Anlatabiliyor muyum Eliza ‘Hanım’ ve ‘Efendi’ Wilbur? Böyle diyorduk, değil mi?”

“Niye geldiniz yleyse?” diye sordum.

Yine öfkelendi. Alabildiğine kabalıkla, şunu söyledi: “nk parayı veren düdüğü alıyor, Küçük Lord Fauntleroy.”⁹

Testlerimizi bizi ayırarak yapma niyetini öğrenince afalladık. Olanca masumiyetimizle, kafa kafaya vermemize izin verilirse daha çok doğru cevap vereceğimizi söyledik.

Alay etti. “A, elbette, Hanımefendi ve Beyefendi!” dedi. “Yanınıza bir de ansiklopedi ya da belki de emin olmadığınız durumlarda size cevapları verecek birak arvard ğretim yesi istemez miydiniz?”

“Hoş olurdu,” dedik.

“Kimsenin söylemediğini varsayarak söylüyorum,” dedi, “kimseye başkasına bel bağlama hakkının tanınmadığı, herkesin başının çaresine bakmayı öğrendiği Amerika Birleşik Devletleri burası!

“Sizi test etmek için buradayım ben,” dedi. “Ama size öğretmek istediğim temel bir hayat kuralı var ve ileriki yıllarda bana mteşekkiri kalacaksınız.”

Vermek istediği ders şuydu: “Kendi küreğini kendin ek,” dedi. “Tekrar edip hatırlayabilir misiniz?”

Yalnızca söylemekle kalmadım, bugüne kadar da hatırladım: “Kendi küreğini kendin ek.”

9 İngiltere doğumlu Amerikalı yazar F.H Burnett’in, İngiliz ocuk edebiyatının en önemli eserleri arasında sayılan  ocuk romanının ilki (y.h.n.)

Hey gidi...

Biz kendi küreklerimizi kendimiz çektik. Fayans döşeli yemek salonundaki paslanmaz çelik masada birer birey olarak test edildik. Birimiz, aramızda “Cordelia Hala” dediğimiz Dr. Cordier’la odadayken, diğerimiz mümkün mertebe uzağa, malikânenin kuzey ucundaki kulenin tepesindeki balo salonuna götürülüyordu.

Withers Witherspoon hangimiz balo salonundaysa ona nezaret etmekle görevliydi. Bu iş için o seçilmişti çünkü askerlik yapmıştı. “Cordelia Hala”nın verdiği talimatları duyduk. Eliza ve benim telepati yoluyla birbirimize gönderdiğimiz kopyalar konusunda uyarık olmasını istiyordu.

Batı bilimi, Çin’den aldığı birkaç ipucuyla insanların görülür ya da duyabilir sinyaller olmaksızın başkalarıyla iletişim kurabileceğini kabul etmişti nihayet. Bu tür şaibeli mesajların verici ve alıcıları sinüs boşluklarının yüzeyinde bulunuyordu ve bu boşluklar sağlıklı ve açık kalmak zorundaydı.

Çinlilerin Batı’ya verdikleri en önemli ipucu, İngilizceye çevrilen ve deşifresi yıllar alan şu şaşırtıcı cümleydi: “Saman nezlesine yakalandığımda veya soğuk aldığımda kendimi çok yalnız hissediyorum.”

Hey gidi...

Zihinsel telepati Eliza ve benim için üç metreyi aşan mesafelerde işe yaramıyordu. Birimizin yemek, diğerimizin balo salonunda bulunmasının, ayrı gezegenlerde bulunmamızdan farkı yoktu ki bugün durumumuz bu zaten.

Ve tabii, ben yazılı sınavları yapabiliyordum ama Eliza yapamıyordu. “Cordelia Hala” Eliza’yı test ettiğinde her soruyu yüksek sesle okumak ve cevabını kendi yazmak zorunda kalıyordu.

Ve bize sanki her soruya yanlış cevap veriyormuşuz gibi geliyordu. Ama birkaçını doğru yanıtlamış olmalıyız ki Dr. Cordiner ebeveynimize zekâmız için, “Yaşlarına göre normal seviyenin alt sınırına yakın,” dedi.

Dahası, dinlediğimizden habersiz, Eliza’nın muhtemelen hiçbir zaman okuma yazma öğrenemeyeceğini, dolayısıyla asla oy kullanamayacağını ya da sürücü ehliyeti alamayacağını söyledi. Üzerine, “Şirin bir çalçene,” diyerek önceki gözlemini biraz yumuşatmaya çalıştı.

Benim içinse şöyle dedi: “Dikkati yarım akıllı kız kardeşince kolaylıkla dağıtılan iyi huylu, ciddi bir çocuk. Okuyup yazıyor ama kelime ve cümleleri iyi anlamıyor. Kız kardeşinden ayrılırsa benzincilik ya da köy okulunda hademelik yapmaması için herhangi bir neden yok. Taşrada mutlu ve faydalı bir hayat geçirme şansı yüksek.”

Çin Halk Cumhuriyeti o sırada denk, telepatik açıdan uyumlu uzman çiftlere ya da küçük gruplara tek bir akıl olarak düşünmeyi öğreterek gizliden gizliye milyonlarca deha yetiştiriyordu. Ve bu eşleştirilmiş akıllar, mesela Sör Isaac Newton ya da William Shakespeare’in dengiydi.

A, evet... Ben Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olmadan uzun zaman önce, Çinliler bu sentetik akılları öylesine şaşırtıcı birer entelektüele dönüştürmeye başlamıştı ki sanki Evren bile onlara şöyle der gibiydi: “Talimatlarınızı bekliyorum. Ne isterseniz o olabilirsiniz. Ne isterseniz o olurum.”

Hey gidi...

Bu Çin entrikasını Eliza öldükten ve Amerika Birleşik Devletleri Başkanı sıfatıyla tüm otoritemi kaybettikten çok sonra öğrendim. Artık o bilgiyle yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Yine de beni eğlendiren bir şey vardı: Çinlilere bu tür sentetik dehaları bir araya getirme ilhamını zavallı eski Batı Uygarlığı'nın verdiği söylenmişti bana. Çinliler bu fikri II. Dünya Savaşı sırasında atom bombası yaratma niyetiyle kafa kafaya veren Amerikalı ve Avrupalı bilim adamlarından almışmış.

Hey gidi...

Zavallı ebeveynimiz önce aptal olduğumuza inanmıştı. Alışmaya çalışmışlardı. Ardından birer deha olduğumuza inandılar. Alışmaya çalıştılar. Şimdiyse kalın kafalı, sıradan insanlar olduğumuz söylenmişti. Alışmaya çalışıyorlardı.

Eliza'yla ben gözetleme deliklerinden seyrederken acınası karamsarlıkta bir yardım çağrısında bulundular. Dr. Cordelia Swain Cordiner'a ahmaklığımızla birçok farklı dilde ve birçok farklı konuda bu kadar bilgili konuşmamızı nasıl bağdaştıracaklarını sordular.

Dr. Cordiner onları bir hususta aydınlatmaya can atıyordu: "Dünyada gerçekte olduklarından çok daha zeki görünmeyi becerecek çok insan var," dedi. "Öyleleri, aslında hayata dair hiçbir şey bilmezken kimi bilgilerle ve alıntılarla ve yabancı kelimelerle göz boyarlar. Benim amacım, toplumu onlardan ve onları kendilerinden koruyabilmek için bu tür insanları *tespit etmek*."

"Eliza'nız mükemmel bir örnek," diye sürdürdü. "Bana ekonomi ve astronomi ve müzik ve aklınıza gelebilecek her türlü konuda ders verdi ama ne okuyabiliyor ne de yazabiliyor ve asla okuyup yazamayacak."

Durumumuzun üzücü olmadığını söyledi; çünkü yapmayı arzuladığımız büyük işler yoktu:

“Neredeyse hiç hırsları yok, dolayısıyla hayat onları hayal kırıklığına uğratabilir. Yalnızca bugüne dek tanıdıkları hayatın sonuza dek sürmesini istiyorlar ki o da mümkün elbette.”

Babamız üzüntüyle başını salladı. “Oğlan daha mı zeki?”

“Okuyup yazabiliyor,” dedi Dr. Cordiner. “Kız kardeşi kadar sosyal değil. Ondan uzak olduğunda sessiz bir mezar taşına dönüşüyor. Akademik açıdan fazla zorlamayacak, sosyal açıdan fazla tehdit görmeyeceği, kendi küreğini kendi çekmeyi öğrenebileceği bir yere, özel bir okula gönderilmesini öneriyorum.”

“Ne yapmayı?” dedi babamız.

Dr. Cordiner tekrarladı: “Kendi küreğini kendi çekmeyi.”

Eliza ve ben o anda duvardan fırlamalı, lambrileri patlatarak öfkeyle kütüphaneye dalmalıydık.

Ama konuşmalara istediğimiz zaman kulak misafirliği yapmanın ender avantajlarımızdan biri olduğunu bilecek kadar sezgiliydik. Yatak odalarımıza geri döndük, koridora çıktık ve merdivenlerden koşarak inip fuayeyi geçtik ve kütüphaneye girdik ve daha önce hiç yapmadığımız bir şeyi yaptık. Hıçkırarak ağlıyorduk.

Bizi ayırmaya kalkarlarsa kendimizi öldüreceğimizi söyledik.

Dr. Cordiner güldü. Ebeveynimize testlerindeki bazı soruların intihar eğilimini belirlemeye yönelik tasarlandığını söyledi. “Sizi kesinlikle temin ederim: Bu ikisinin yapacağı en son şey, intihar etmektir,” dedi.

Bunu böylesine keyifle söylemesi kendi açısından bir taktik hatasıydı çünkü annemizin içinde bir şeylerin kırılmasına neden oldu. Annemiz zayıf ve kibar ve saf bir bebek olmayı bırakınca hava geriliverdi.

Annemiz önce hiçbir şey söylemedi. Ama kelimenin tam anlamıyla insanlıktan çıkmıştı. Öfkeli bir dişi pantere dönüştü, bir anda bütün çocuk yetiştirme uzmanlarının gırtlığını sıkma isteğiyle doldu. Yavrularını savunmak için.

Eliza ve benim annemiz olmaya yaklaştığı ilk ve son an buydu.

Eliza'yla ben bu ani bağı telepatik sezdik galiba. Sinüs boşluğumdaki ıslak ipliklerinin cesaretle dolduğunu hâlâ hatırlıyorum.

Ağlamayı kestik ki zaten ağlamada pek başarılı değildik. Ve evet, hemen yerine getirilebilecek açık bir talepte bulunduk. Zekâmızın yeniden ama bu kez bir çift olarak ölçülmesini istedik.

“Birlikte çalıştığımızda ne kadar muhteşem olduğumuzu size göstermek istiyoruz,” dedim. “Bir daha kimse bizi ayırmaktan bahsetmesin diye.”

Dikkatli konuşuyorduk. Betty ve Bobby Brown'ın kim olduklarını açıkladım. Aptal olduklarını kabul ettim. Nefrete dair herhangi bir tecrübemiz olmadığını ve bu özel insan davranışını kitaplarda karşılaştığımızda da anlamakta güçlük çektiğimizi söyledim.

“Ama şimdi nefret konusunda küçük bir başlangıç yapıyoruz,” dedi Eliza. “Nefretimiz bir noktayla, bu Evren'deki sadece iki insanla sınırlı: Betty ve Bobby Brown.”

Dr. Cordiner, diğer özelliklerinin yanı sıra korkaktı anlaşılan. Diğer korkaklar gibi sıkışır sıkışmaz kabalığı sürdürmeyi seçti. Eliza ve benim talebimizle alay etti.

“Siz bu dünyayı ne sanıyorsunuz?” dedi, vesaire.

Annemiz ayağa kalktı ve dokunmadan, gözlerine bakmadan üstüne yürüdü. Bakışları gırtlığında, mırıldanmayla hırlama arasında bir tonla Dr. Cordiner'a, “Rüküş bokböceği!” dedi.

18

Böylece Eliza ve ben yeniden, bu kez birlikte test edildik. Zeminini fayans kaplı yemek salonunun paslanmaz çelik masasında yan yana oturduk.

Nasıl da mutluyduk!

Şahsiyetsizleştirilmiş Dr. Cordelia Swain Cordiner, testleri ebeveynimiz nezaretinde yürüttü. Taze zorluklarla karşılaşabilmemiz için yeni testler hazırlamıştı.

Eliza başlamadan önce annemizle babamıza, “Her soruyu doğru cevaplayacağımıza söz veriyoruz,” dedi.

Sözümüzü tuttuk.

Sorular nasıl mıydı?

Dün 46. Sokak’taki bir okulun yıkıntılarını kurcalarken şansına, eksiksiz bir zekâ testi paketi buldum.

Alıntılıyorum:

“Bir adam, tanesi beş dolardan 100 hisse senedi almış. Her sene ilk ayda on sent kâr getirir, ikinci ay sekiz sent düşer ve üçüncü ay üç sent yükselirse üçüncü ayın sonunda adamın yatırımının değeri ne kadar olur?”

Bir de şuna bakın:

“692038,42753”ün karekökünün ondalık basamağının solunda kaç basamak vardır?”

Ya da şu:

“Mavi cam arkasından bakılan bir sarı lale ne renk görünür?”

Veya şu:

“Neden Küçükayı günde bir kere Kuzey Yıldızı’na döner gibi görünür?”

Yahut şu:

“Astronominin jeolojiyle ilişkisi, baca tamircisinin neyle ilişkisine benzer?”

Vesaire. Hey gidi...

Dediğim gibi, Eliza’nın mükemmeliyet sözünü tuttuk.

Tek sıkıntı, cevaplarımızı masumane tekrar ve tekrar kontrol etme süreci kapsamında masanın altına girip bacaklarımızı bir-birimizin boyunlarına dolayarak apış aralarımızı karşılıklı heyecanla, soluk soluğa koklamamızdı.

Sandalyelerimize döndüğümüzde Dr. Cordelia Swain Cordiner bayılmıştı ve ebeveynimiz gitmişti.

Ertesi sabah saat onda bir arabayla Cape Cod’daki ciddi derecede zihinsel özürlü çocuklar okuluna götürüldüm.

19

Yine günbatımı. 31. Sokak’la 50. Sokak’ın köşesinde, taretinden bir ağacın çıktığı tankın bulunduğu yerden bir kuş bana sesleniyor. İnsanın içine işleyen bir ötüşle tekrar tekrar aynı soruyu soruyor:

“Vilivur?”

O kuşa asla “Vilivur” kuşu demiyorum ve nesnelerin isimlendirilmesinde çoğunlukla beni örnek alan Melody’yle Isadore da demiyor. Manhattan’a nadiren “Manhattan” ya da anakarada bilinen adıyla “Ölüm Adası” diyorlar. Benim gibi yapıyorlar: Espri-sini anlamasalar da “Gökdelen Ulusal Parkı” veya yine aynı espri yoksunluğuyla “Angkor Wat” diyorlar.

Ve günbatımında beni vurmakla ilgili soruyu soran kuşu da Eliza’yla benim, ona çocukken verdiğimiz adla tanıyorlar. Bir sözlükten öğrendiğimiz gerçek adıyla.

Uyandırdığı batıl korku için sevmiştik o adı. Adını söylediğimiz anda kuş, Hieronymus Bosch’un bir tablosunda korkutucu bir mahlûka dönüşmüştü. Ve ne zaman ötüşünü duysak anında adını söylerdik. Bir tek o vesileyle aynı anda konuştuğumuzu söyleyebilirim.

“Gececil keçisağan ötüyor!” derdik.

Ve şimdi Melody ve Isadore'un da lobinin onları göremeyeceğim bir yerinden öyle dediklerini duyuyorum.

“Gececil keçisağan ötüyor,” diyorlar.

Eliza'yla ben, Cape Cod'a yola çıkışımdan bir gece önce o kuşu dinlemiştik.

Yalnız kalmak için malikânedен kaçarak Profesör Elihu Roosevelt Swain'in küf kokulu mozolesine gitmiştik.

“Vilivur?” sorusu gelmişti, elma ağaçlarının arasında bir yerlerden.

Kafa kafaya vermemize rağmen söyleyecek fazla şey bulamamıştık.

Malum hükmü giymiş mahkûmların ölmelerinden uzun süre önce kendilerini ölü gördüklerini duymuştum. Belki bizim dâhi de acımasız bir cellâdın kendini ne idiği belirsiz iki et parçasına, Betty ve Bobby Brown'a ayıracağını hissetmişti.

Ama öyle olsa bile ellerimiz meşguldü ve ölümün eşiğindeki insanların elleri genelde meşgul olur. Yazdıklarımızdan en iyileri saydıklarımızı yanımızda getirmiştik. Rulo yaptık ve yakılan ölülerin küllerinin konduğu bronz bir vazanın içine sakladık.

Vazo aslında Profesör Swain'in karısının külleri içindi ama o buraya, New York'a gömülmeyi tercih etmişti. Bakır pasıyla kaplıydı vazo.

Hey gidi...

Kâğıtlarda ne mi yazılıydı?

Daireyi kare yapmak¹⁰ için bir yöntem vardı, hatırlıyorum. Herkese yeni bir göbek adı vererek Amerika’da yapay aileler yaratmak için hayalî bir şemaydı. Aynı göbek adına sahip herkes ak-raba olacaktı.

Ve evet, Darwin’in Evrim Teorisi eleştirimiz ve yerçekiminin doğasına dair, eski zamanlarda yerçekiminin kesinlikle değişken olduğu sonucuna varan deneme de oradaydı.

Dişlerin de bulaşıklar ve kapacak gibi sıcak suyla yıkanması gerektiğini öne süren bir de makale vardı.

Vesaire.

Kâğıtları vazonun içine saklama fikri Eliza’dan çıkmıştı.

Kapağı kapatan da Eliza’ydı.

Bunu yaptığında yeterince yakın olmadığımızdan, ardından söylediği kendi icadıydı: “Zekâna ebediyen elveda de, Bobby Brown.”

“Elveda,” dedim.

“Sana okuduğum kitapların çoğu aşkın her şeyden önemli olduğunu söylüyordu, Eliza,” dedim. “Belki de şimdi seni sevdiğimi söylemem gerek sana.”

“Durma,” dedi.

“Seni seviyorum, Eliza,” dedim.

Düşündü. “Hayır, hoşlanmadım,” dedi sonunda.

“Neden?” dedim.

“Sanki kafama bir silah dayamışsın gibi oldu. Bu, birine muhtemelen inanmadığı bir şey söyletmenin bir yolu olabilir sadece. Ben ya da bir başkası cevaben, ‘ben de seni seviyorum’dan başka ne diyebilir ki?”

10 Kadim geometricilerin sorduğu soru. İmkânsızlığı 1882’de kanıtlanmıştır ve deyiş, imkânsız yapmaya çalışma anlamında bir mecaz olarak kullanılmaktadır (y.h.n.)

“Beni sevmiyor musun?” dedim.

“İnsan Bobby Brown’ın neyini sevebilir?” dedi.

Orada bir yerlerde, elma ağaçlarının altında gececi keçisağan yine aynı soruyu sordu: “Vilivur?”

Eliza ertesi sabah kahvaltıya inmedi. Ben gidene dek odasında kaldı.

Ebeveynimiz bir şoförün kullandığı Mercedes'te benle birlikte geldi. Ben, onların geleceği olan çocuğuydum. Okuyup yazabiliyordum.

Ve o güzel kırlardan geçerken unutma becerim işe koyulmuştu bile.

Dayanılmaz acıya karşı geliştirdiğim bir savunma mekanizmasıydı bu. Bir çocuk doktoru sıfatıyla bütün çocukların sahip olduğuna inandığım bir mekanizma.

Görünüşe göre, gerilerde bir yerlerde benim kadar zeki olmayan bir ikiz kardeşim vardı. Onun bir adı vardı. Adı, Eliza Melton Swain'di.

Ve evet, öğrenim yılı öyle planlanmıştı ki hiçbir öğrenci eve dönmek zorunda kalmıyordu. İngiltere ve Fransa ve Almanya ve İtalya ve Yunanistan'a gittim. Yaz kampına gittim.

Ve deham ve orijinallik kapasitem olmadığına, ortalamanın biraz üzerinde bir zekâya sahip olduğuma kanaat getirildi. Sabırlı ve düzenliydim ve laf-ı güzaf yığınlarından iyi fikirler üretebiliyordum.

Okul tarihinde üniversite giriş sınavlarına başvuran ilk çocuk bendim. Öyle başarı gösterdim ki Harvard'a davet edildim. Sesim henüz değişmemişti. Daveti kabul ettim.

Ve artık benle gurur duyan ebeveynim arada sırada, bir yerlerde bitkiden farksız bir ikiz kardeşim bulunduğunu hatırlatıyordu. Kendi türünden insanların kaldığı pahalı bir enstitüdeydi.

Yalnızca bir addan ibaretti.

Babamız, tıp fakültesindeki ilk yılımda bir araba kazasında öldü. Beni, vasiyetnamesine kayyum tayin edecek kadar adamdan saymıştı.

Ve bundan kısa süre sonra Norman Mushari Jr. adında tom-balak, gözleri velfecri okuyan bir avukat Boston'a beni görmeye geldi. Bana, bir zekâ engelliler enstitüsünde yıllardır kendi rızası dışında kapalı tutulan bir kadına dair, ilk bakışta boş ve alakasız görünen bir hikâye anlattı.

Kadının kendisini, akrabalarına ve o kuruluşa tazminat davası açmak, bir an önce özgürlüğe kavuşturulmak ve haksız yere mahrum edildiği mirastan payını almak üzere tuttuğunu söyledi.

Bu kadının bir adı vardı ki o da elbette Eliza Mellon Swain'di.

21

Annemiz, Eliza'yı Araf'a bıraktığımız hastane hakkında çok sonraları şöyle diyecekti bana: "Ucuz bir hastane değildi, biliyor-sun. Günlüğü iki yüz dolardı. Ve doktorlar bize uzak durmamız için yalvarmıştı, değil mi Wilbur?"

"Öyle galiba, anne," dedim. Ve ardından ona gerçeği söyledim: "Unuttum."

O zamanlar sadece aptal değil, aynı zamanda burnu havada bir Bobby Brown'dım. Yavru tarla faresinin üreme organlarına sahip bir birinci sınıf tıp öğrencisinden öte olmamama rağmen Beacon Hill'deki büyük bir evin sahibiydim. Okuldan eve bir Jaguar'la bırakılıyordum ve daha o zamanlardan, sonra Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olduğumdaki gibi, tabiri caizse Chester Alan Arthur döneminden kalma bir şarlatan doktor gibi giyiniyordum.

Bizim oralarda hemen her gece bir parti verilirdi. Âdet yerini bulsun diye yalnızca birkaç dakikalığına kendimi gösterir, lületaşı bir pipodan esrar içer ve zümrüt yeşili ve hareli ipekten yapılmış robdöşambr giyerdim.

O partilerden birinde kızın teki yanıma geldi ve bana şöyle dedi: "O kadar çirkinsin ki gördüğüm en seksi şeysin."

"Biliyorum," dedim. "Biliyorum, biliyorum."

Annemiz, kendisine özel bir süit yaptırdığım Beacon Hill'e sık gelirdi ve ben de Kaplumbağa Koyu'nda ziyaretine giderdim. Ve evet, Norman Mushari Jr. Eliza'yı hastaneden çıkarmayı başardık-tan sonra muhabirler sorular sormak için iki eve de geldi.

Önemli haberd.

Aşırı zenginlerin akrabalarına kötü davranmaları her zaman önemli haberd.

Hey gidi...

Utanç vericiydi ve öyle olmalıydı elbette.

Henüz Eliza'yla görüşmemiş, telefonda konuşamamıştık. Bu arada o, neredeyse her gün basına hakkımızda bihakkın hakaretimiz şeyler söylüyordu.

Muhabirlere gösterebileceğimiz tek şey, avukatı aracılığıyla Eliza'ya gönderdiğimiz telgraf ve Eliza'nın yanıtıydı.

Telgrafımız şöyleydi: "SENİ SEVİYORUZ. ANNEN VE KARDEŞİN."

Eliza'nın telgrafı şöyleydi:

"BEN DE SİZİ SEVİYORUM. ELIZA."

Eliza fotoğrafının çekilmesine izin vermiyordu. Avukatı aracılığıyla yıkım kararı verilmiş bir kilisenin günah çıkarma kabinini satın almıştı. Televizyona röportaj verirken o şeyin içine oturuyordu.

Ve annemizle ve ben el ele tutuşup ıstırapla izliyorduk röportajları.

Ve Eliza'nın kalın kontralto sesi bize o kadar yabancı geliyordu ki kabinde bir sahtekârın oturduğunu düşünüyorduk ama elbette içerideki Eliza'ydı.

Bir televizyon muhabirinin şu soruyu sorduğunu hatırlıyorum:
“Hastanede nasıl vakit geçiriyordunuz, Miss Swain?”

“şarkı söyleyerek,” dedi Eliza.

“Belli bir şarkı var mıydı söylediğiniz?” dedi muhabir.

“Hep aynı şarkıyı söyledim,” dedi Eliza.

“Hangi şarkıyı?” dedi muhabir.

“Prensim Bir Gün Gelecek,” dedi Eliza.

“Peki, aklınızda belirli bir prens var mıydı?” dedi muhabir.

“İkiz kardeşim,” dedi Eliza. “Ama o, domuzun teki, elbette.
Hiç gelmedi.”

Annemiz ve ben avukatına hiçbir itirazda bulunmayınca Eliza malvarlığını kolaylıkla kontrolü altına aldı. Ve neredeyse yaptığı ilk şey, profesyonel futbol takımı New England Patriots'ın yarı hissesini satın almak oldu.

Bu yatırım daha da çok ses getirdi. Eliza hâlâ kameraların karşısında boy göstermiyordu ama Mushari, günah çıkarma kabininde artık mavi-sarı New England Patriots formasını giydiğinin garantisini dünyaya verdi.

Bir röportajda ona güncel olayları takip edip etmediği sorulmuştu. Şöyle yanıtladı: “Çinlileri evlerine gittikleri için kesinlikle suçlamıyorum.”

Çinlilerin Washington Büyükelçiliği'ni kapatmalarına bir göndermeydi. O dönemde Çin'de insanların küçültülmesi tekniği o kadar ilerlemişti ki son büyükelçileri yalnızca altmış santimetreydi. Vedası saygılı ve sıcaktı. Ülkesinin Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkisini kesmesinin tek nedeninin burada artık Çinlilerin ilgisini çeken bir şeyler yaşanmaması olduğunu söylemişti.

Eliza'ya Çinlileri neden haklı bulduğu soruldu.

“Hangi medeni ülke Amerika gibi bir cehennem çukuruyla ilgilenir?” dedi. “İnsanların kendi akrabalarına bu denli alçakça davrandığı bir ülkeyle mi ilgileneceklerdi?”

Ve ardından bir gün, Mushari'yle birlikte, Massachusetts Avenue Köprüsü'nü Cambridge'den Boston yönünde yaya geçerken görüldü. Sıcak ve güneşli bir gündü. Eliza'nın elinde bir şemsiye vardı. Futbol takımının formasını giymişti.

Tanrım, zavalılık hiç o kadar berbat görünmemişti!

Öylesine kamburu çıkmıştı ki yüzü Mushari'ninkiyle aynı seviyedeydi ve Mushari neredeyse Napolyon Bonapart boyundaydı. Art arda sigara yakıyordu Eliza. Ciğerleri sökülürcesine öksürüyordu.

Mushari'nin sırtında beyaz takım elbise vardı. Eline bir baston almıştı. Yakasına kırmızı gül takmıştı.

Ve ona ve müşterisine kısa süre sonra dost canlısı bir kalabalık ve gazete fotoğrafçıları ve televizyon ekipleri katıldı.

Ve annemiz ve ben onları televizyondan seyrediyorduk. Dehşetle. Çünkü kalabalık, Beacon Hill'deki evime yaklaşıyordu.

“Ah, Wilbur, Wilbur, Wilbur...” dedi annemiz onları seyrederken. “Bu gerçekten kız kardeşin mi?”

Kötü bir espri yaptım, hiç gülmeden. “Ya senin tek kızın, anne ya da *aardvark* adıyla bilinen bir tür karıncayı,” dedim.

23

Annemiz Eliza’yla yüzleşmek istemiyordu. Üst kattaki süitine çekildi. Eliza’yla artık nasıl bir acayip karşılaşma yaşayacaksak görmelerini istemediğimden hizmetçileri odalarına gönderdim.

Kapı çalındığında bizzat açtım.

Aardvarka ve kameralara ve kalabalığa gülümsedim. Şöyle dedim: “Eliza! Sevgili kardeşim! Ne hoş bir sürpriz! Gel, içeri gir!”

Zevahiri kurtarmak adına ona dokunacakmışım gibi bir jest yaptım. Geri çekildi.

“Bana dokunmaya kalkışırsan Lord Fauntleroy, seni ısırırım ve kuduzdan ölürsün,” dedi Eliza.

Polisler kalabalığın Eliza ve Mushari’nin ardından eve girmesini engelledi; kimse içeriyi göremesin diye perdeleri kapadım.

Yalnız kaldığımızdan emin olunca soğuk bir sesle şöyle dedim: “Seni buraya getiren nedir?”

“Mükemmel bedenine duyduğum şehvet, Wilbur,” dedi. Öksürerek güldü. “Sevgili annemiz veya babamız buradalar mı?” Hemen hatasını düzeltti. “Ah, canım! Sevgili babamız ölmüştü, değil mi? Yoksa sevgili annemiz miydi ölen? Hatırlamak güç.”

“Annemiz Kaplumbağa Koyu’nda, Eliza,” diye salladım. Aslında acı ve nefret ve suçluluk duygularıyla kıvranıyordum. Çökmüş göğüs kafesinde anca bir kutu şömine kibritine yer kaldığını tahmin ettim. İçerisi içki imalathanesi gibi kokmaya başlamıştı. Eliza’nın alkol sorunu da vardı. Cildi kötüydü. Rengi nenemizin buhar kazanını andırıyordu.

“Kaplumbağa Koyu, Kaplumbağa Koyu...” dedi dalgınca. “Sevgili kardeşim, sevgili babamızın babamız olmayabileceği hiç geldi mi aklına?”

“Ne demek istiyorsun?” dedim.

“Belki de sevgili annemiz bir gece ay ışığında yataktan ve evden kaçıp Kaplumbağa Koyu’nda dev bir deniz kaplumbağasıyla çiftleşmiştir,” dedi.

Hey gidi...

“Eliza...” dedim, “Aile meselelerini konuşacaksak belki Mr. Mushari’nin bizi yalnız bırakması daha uygun olur.”

“Neden?” dedi. “Normie, tek akrabam benim.”

“E ama...” dedim.

“Anan olacak rüküş bokböceğinin akrabam olmadığı kesin,” dedi.

“Ama şimdi...” dedim.

“Sen de beni akrabam görmüyordun, değil mi?” dedi.

“Ne diyeyim?” dedim.

“Ziyaretimizin nedeni bu,” dedi. “Söyleyeceğin o mükemmel lafları işitmek. Akıllı olan daima sendin. Bense senin içinden çıkartılması gereken bir tür tümör!”

“Asla öyle bir şey söylemedim ben,” dedim.

“Başkaları söyledi, sen inandın,” dedi. “Daha beter. Sen bir faşistsin, Wilbur. Faşist.”

“Saçma,” dedim.

“Faşistler, başkaları üstün olduklarını söylediğinde inanan adi insanlardır,” dedi.

“E ama şimdi...” dedim.

“Sonra da herkesin ölmesini isterler,” dedi.

“Böyle konuşarak hiçbir yere varamayız,” dedim.

“Muhtemelen gazetelerde okuduğun ve televizyonda gördüğün üzere,” dedi, “hiçbir yere gidememeye alışığım ben.”

“Eliza...” dedim, “yaptığımız feci şey yüzünden annemizin ölene dek vicdan azabı çekeceğini bilmenin yardımı olur mu sana?”

“Nasıl olacak?” dedi. “Duyduğum en aptalca soru bu.”

Kolunu Norman Mushari Jr.’ın omzuna doladı. “İşte insanlara nasıl yardım edileceğini bilen kişi!” dedi.

Başımla onayladım. “Müteşekkirim. Gerçekten.”

“Annem ve babam ve kardeşim ve Tanrı’nın, yekvücut hali,” dedi. “O bana hayatı hediye etti! Bana, ‘Para kendini daha iyi hissetmeni sağlamayacak, hayatım ama yine de akrabalarını mahkemeye vereceğiz,’ dedi.”

“Hım,” dedim.

“Ama paranın, takındığın vicdan azabı pozlarından iyi geldiğini söylemeliyim. Yaptığın, mükemmel duyarlılıkla böbürlenmekten ibaret.”

Nahoş bir kahkaha attı. “Ama sen ve annemizin neden suçluluk duygunuzla böbürlenmek isteyebileceğinizi anlıyorum. Sonuçta, siz iki maymunun hak ettiği tek şey o.”

Hey gidi...

Eliza'nın, özsaygıma mevcut tüm silahlarıyla saldırdığını varsaydım. Her nasılsa hayatta kalabilmişim.

Gurur gösterisi yapmadan, sadece soğuk ve müstehzi türden bir ilgiyle, herhangi bir yönde savunma yapmayı reddetsem bile düşman saldırılarını püskürtecek sağlam bir karakterim olduğuna karar verdim.

Ne yanılmışım!

Eliza'nın açılış hamleleri sadece karakterimdeki sağlam yanı açığa çıkartmayı amaçlıyordu. Karakterimin önündeki, tabiri caizse ağaçları ve çalıları kesecek, sarmaşıkları temizleyecek keşif birlikleri göndermişti üzerime.

Ve şimdi, daha nedir anlayamadan karakterimin kabuğu, kamufle Howitzer toplarının tam karşısında bir Franklin sobası¹¹ kadar zırhtan yoksun ve narin ve neredeyse sabit nişangâh mesafesinde kalmıştı.

Hey gidi...

Susuldu. Eliza, elbette okuyamayacağı kitaplarıma bakarak salonumda gezindi. Sonra bana döndü ve başını sallayarak şöyle

11 Benjamin Franklin'in 1744'te tasarladığı, "Pennsylvania Şöminesi" de denen metal aksamli şömine (y.h.n.)

dedi: “İnsanlar okuma yazma bildikleri için mi Harvard Tıp Fakültesi’ne kabul ediliyor?”

“Çok çalıştım, Eliza,” dedim. “Kolay değildi. Şu anda da değil.”

“Bobby Brown doktor olabiliyorsa,” dedi, “Hıristiyan bilim adamları konusunda duyduğum en güçlü delil olurdu bu.”

“Bu dünyanın gördüğü en iyi doktor olmayacağım,” dedim. “Ama en kötüsü de olmayacağım.”

“Bir gongun olsa gayet iyi bir adam çıkardı senden,” dedi. Çinlilerin antik gong müziğiyle akciğer kanserinde önemli iyileşmeler sağlamayı başardığına dair son söylentileri kast ediyordu. “Her an gonga vurabilecek bir adam gibi görünüyorsun,” dedi.

“Teşekkür ederim,” dedim.

“Dokun bana,” dedi.

“Anlamadım?” dedim.

“Ben senin kanından canındanım,” dedi. “Ben senin kız kardeşimim. Dokun bana.”

“Evet, elbette...” dedim. Ama kollarım tuhaf bir felce tutulmuştu sanki.

“Acele etme,” dedi.

“Şey...” dedim, “benden öylesine nefret ettiğine göre...”

“Bobby Brown’dan nefret ediyorum ben,” dedi.

“Bobby Brown’dan nefret ettiğine göre...” dedim.

“Betty Brown’dan da nefret ediyorum...” dedi.

“Çok eskidendi o,” dedim.

“Dokun bana,” dedi.

“Ah, Tanrım, Eliza!” dedim. Kollarım hâlâ hareket edemiyordu.

“Ben sana dokunacağım,” dedi.

“Nasıl istersen,” dedim. Korkudan kaskatıydım.

“Kalp hastası değilsin, değil mi Wilbur?” dedi.

“Değilim,” dedim.

“Sana dokunursam ölmeyeceğine söz veriyor musun?” dedi.

“Evet,” dedim.

“Belki *ben* ölürüm,” dedi.

“Umarım ölmezsin,” dedim.

“Ne olacağını biliyormuş gibi davranmam,” dedi, “ne olacağını bildiğim anlamına gelmiyor. Hiçbir şey olmaz belki.”

“Belki,” dedim.

“Hiç bu kadar korkmuş görmemiştin seni,” dedi.

“Ben de bir insanım,” dedim.

“Normie’ye neden korktuğunu söylemek ister misin?” dedi.

“Hayır,” dedim.

Parmakları çeneme dokunmak üzereyken Withers Witherspoon’un biz çocukken başka bir hizmetçiye anlattığı müstehcen bir fıkradan alıntı yaptı Eliza. Bir duvarın arkasından dinlemiştik. Fıkra, cinsel ilişki sırasında aşırı duyarlılaşan bir kadın hakkındaydı. Fıkroda sevişmeye başlayacağı yabancıyı uyarıyordu kadın.

Eliza aynı şehvetli uyarıyı bana yaptı: “Şapkanı tut, hergele. Kilometrelerce uzağa uçabiliriz.”

Sonra bana dokundu.

Yine tek dâhi olduk.

Çılgına döndük. Sırf Tanrı'nın lütfu sayesinde evden fırlayıp Beacon Street'te kalabalığın arasına savrulmadık. Hiçbir şekilde farkında olmadığım, Eliza'nınsa azap verecek ölçüde farkında olduğu bazı yerlerimiz uzun zamandır buluşmayı planlıyorlarmış meğer.

Benim nerede bitip Eliza'nın nerede başladığını veya Eliza'yla benim nerede bitip Evren'in nerede başladığını bilmiyordum artık. Muhteşem ve berbattı. Ve evet, harcanan enerjinin ölçütü şu olsun: Âlem beş gün, beş gece sürdü.

Eliza ve ben, sonrasında üç gün uyuduk. Nihayet uyandığымda, yatağımdaydım. Serumla besleniyordum.

Sonradan öğrendiğime göre, Eliza özel bir ambulansla evine götürölmüştü.

Neden kimsenin bizi ayırmadığı ya da yardım çağırmadığına gelince: Eliza ve ben, Norman Mushari Jr.'ı ve zavallı annemizi ve hizmetçileri zapt altına almıştık.

Bunu yaptığımı hatırlamıyorum.

Hepsini sandalyelere bağlamış ve ağızlarını tıkamış ve yemek masasının etrafına oturtmuşuz anladığım kadarıyla.

Tanrı'ya şükür onlara yiyecek ve su vermişiz; yoksa katil olabilirdik. Öte yandan tuvalete gitmelerine izin vermemişiz ve onları, sadece fıstık ezmeli ve reçelli ekmekle beslemişiz. Ben ekmek ve reçel ve fıstık ezmesi almak için pek çok kereler evden ayrılmışım.

Ve sonra çılgın âlem yeniden başlamış.

Eliza'ya pediatri ve çocuk psikolojisi ve sosyoloji ve antropoloji ve falan ve filan kitapları okuduğumu hatırlıyorum. Aldığım hiçbir dersin kitabını atmazdım.

Sıklığı Eliza'yla birlikte daktilomun önüne oturduğum zamanlara göre değişen kucaklaşmalar hatırlıyorum. İnsanüstü bir hızla bir şeyler yazıyordum.

Hey gidi...

Komadan çıktığımda, Mushari ve kendi avukatlarım, hizmetçilerime yemek masasında çektikleri azap ve gördükleri korkunç şeyler konusunda sessiz kalmaları için esaslı paralar ödemişti bile.

Annemiz, Massachusetts General Hastanesi'nden taburcu edilmiş ve Kaplumbağa Koyu'ndaki yatağına geri dönmüştü.

Fiziksel açıdan bitkindim sadece.

Ancak psikolojik açıdan öyle hasar görmüştüm ki ayağa kalkmama izin verdiklerinde her şey bana yabancı geldi. Yerçekimi o gün değişkenlik gösterseydi ve yıllar sonra gerçekten de kalacağım gibi emeklemek zorunda kalsaydım şimdi sık sık yaptığım üzere, Evren'in yaşadığım onca şeye uygun bir cevabı olarak algılayabilirdim.

Ama değişen pek az şey vardı. Ev derli topluydu.

Kitaplar gerisingeri raflara yerleştirilmişti. Kırık termostat yenisiyle değiştirilmişti. Üç yemek masası sandalyesi tamire gönderilmişti. Yemek odasının halısı nedense alacalıydı; lekelerin çıkardığı yerlerde soluk noktalar kalmıştı.

Sıra dışı bir şeyler yaşandığının tek kanıtı, kendi başına bir tür derli topluluk numunesiydi. Kâbus sırasında gözü dönmüş halde daktilo ettiğim müsveddeler salon sehparlarından birinin üstündeydi.

Eliza'yla ben, her niyeysel çocuk yetiştirmek üstüne bir kılavuz yazmıştık.

İyi miydi? Pek sayılmaz. Yalnızca İncil ve *Yemek Yapma Zevki*'nin ardından gelmiş geçmiş en gözde kitap olacak kadar iyiydi.

Hey gidi...

Vermont'ta çocuk doktorluğuna başladığımda kitabı öyle kullanışlı buldum ki adlarımızın çarpık bir karışımıyla, Dr. Eli W. Rockmell mahlasıyla yayımlattım.

Kitabın adını yayıncı buldu: *Durmayıp Bebek Yaptınız Demek*.

Oysa âlemimiz sırasında Eliza ve ben kitaba çok daha farklı bir başlık ve yazar adı vermiştik:

GECECİL KEÇİSAĞANIN ÖTÜŞÜ

Yazan

BETTY ve BOBBY BROWN

Âlemden sonra ortak dehşetimiz bizi birbirimizden ayrı tutmuştu. Arabulucumuz Norman Mushari Jr. bana, yaşanan âlemin Eliza'yı benden çok daha fazla darmaduman ettiğini söylemişti.

“Neredeyse onu yeniden kapatmak zorunda kalacaktım,” dedi, “ama bu kez geçerli sebeplerle.”

Peru'daki And Dağları'nın zirvesindeki eski İnka başkenti Machu Picchu o günlerde sosyal reformlar ve ekonomik çöküşlerden kaçan (yalnızca Amerika'dan değil, dünyanın her yerinden) zenginler ve parazitleri için bir cennete dönüşmüştü. Aralarında çocuklarının minyatürleştirilmesini reddeden gerçek boyutlu Çinliler bile vardı.

Ve Eliza, benden olabildiğince uzak kalmak için oradaki bir apartmana taşındı.

Mushari, çılgın âlemden bir hafta sonra Eliza'nın Peru'ya taşınma fikrinden bahsetmek için evime geldiğinde, yemek odası sandalyelerinden birine bağlı durumdayken kendisinin de fena afalladığını itiraf etti.

“Bana birer Frankenstein canavarı gibi göründünüz,” dedi. “Bir yerlerde sizi kontrol eden bir düğme olduğundan emindim. Hangi

düğme olduğunu bile tahmin ettim. Kendimi çözdüğüm anda koşarak o düğmeye gittim ve kökünden söktüm.”

Termostatı duvardan söken Mushari’ydi.

Bana ne kadar değiştiğini göstermek için Eliza’yı kapattırdığımız hastaneden çıkarırken yalnızca kendi çıkarlarını düşündüğünü kabul etti. “Ödül avcısıydım ben,” dedi. “Akıl hastanelerinde oraya ait olmayan zenginleri buluyor ve çıkartıyordum. Yoksullarıysa zindanlarda çürümeye terk ediyordum.”

“Yine de hayırlı bir hizmet,” dedim.

“Yok, hiç sanmıyorum,” dedi. “Hastaneden aldığım sağlıklı insanların neredeyse tamamı çıkar çıkmaz delirdi.

“Adeta bir anda yaşlandım,” dedi. “Artık kaldıramıyorum bunları.”

Hey gidi...

Mushari yaşadığımız âlem nedeniyle öyle sarsılmıştı ki Eliza’nın yasal ve mali işlerini annemizle benim kullandığım insanlara geri devretmişti.

Sonrasında sadece bir kez daha çıktı karşıma: iki yıl sonra, tıp fakültesinden sınıf sonuncusu olarak mezun olduğum dönemde. Kendine ait bir icadın patentini almıştı. *New York Times*’ın iş dünyası sayfalarında bir fotoğrafıyla patentinin açıklaması vardı.

O zamanlar step dansı milli çılgınlığa dönüşmüştü. Mushari ayakkabıların altına yapıştırılabilen ve sonra yeniden çıkartılabilen tabanlar icat etmişti. Mushari’nin iddiasına göre bu tabanlar küçük bir plastik torbada taşınabiliyor ve step yapma vakti geldiğinde ayakkabalara takılabiliyordu.

Çılgın âlemden sonra Eliza'yı bir daha hiç görmedim. Yalnızca iki kez sesini duydum: tıp fakültesinden mezun olduğumda ve Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'yken. İkincisinde çoktan ölmüştü.

Hey gidi...

Annemiz, Boston'daki Public Gardens'ın karşısındaki Ritz'de benim için bir mezuniyet partisi planladığında, Eliza'nın duyabileceğini ve onca yolu aşip Peru'dan geleceğini asla düşünmemiştik.

İkizim ne yazmış ne de telefon etmişti. Hakkındaki söylentiler, Çin'den gelenler kadar müphemdi. Çok fazla içtiğini duymuştuk. Golf oynamaya başlamıştı.

Bir komi gelip bana dışarıya, lobiye değil, dışarıdaki hoş ve ay ışığıyla aydınlanmış geceye çağrıldığımı söylediğinde partimde mükemmel vakit geçiriyordum ve Eliza aklımdaki son şeydi.

Çocuğu takip ederken tahminim, kapının önünde annemiz tarafından gönderilmiş bir Rolls-Royce'un beklediği yönündeydi.

Rehberimin kölelere özgü tavrı ve üniforması güvenimi tazeliyordu. Şampanyadan çıkarkeyiftim zaten. Komi beni Arlington Sokağı'ndan geçirip karşıdaki parkın efsunlu korusuna doğru götürürken takip etmekte tereddüt duymadım.

Düzenbazın tekiydi. Komi falan değildi.

Korunun içlerine ilerledik. Vardığımız her açıklıkta Rolls-Royce'umu görmeyi bekledim.

Ama o, beni bir heykelin önüne getirdi. Heykel, hoşlandığım gibi giyinmiş eski moda bir doktordu. Melankolik ama vakurdu. Kollarında uyuyan bir çocuk vardı.

Ay ışığında okuduğum açıklamaya göre, ABD'de ilk kez anestezi kullanan adamın anıtıydı ve ameliyat Boston'da yapılmıştı.

Şehrin bir yerlerinden, belki Commonwealth Bulvarı'nın üstünden gelen patırtılı bir kanat sesi duydum. Ama kulağıma daireler çizen bir helikopter sesi gibi gelmedi.

Ve o anda, aslında Eliza'nın İnka hizmetkârı olan sahte komi, bir fişek ateşledi.

Yapay parlak ışığın dokunduğu her şey, cansız ve ibret verici ve tonlarca ağırlıkta taşa dönüştü.

Helikopter tam tepemizde belirdi ki o da ışığın parlaklığıyla korkunç bir mekanik meleğe dönüşmüştü.

Eliza elinde bir megafonla helikopterdeydi.

Oradan beni vurması ya da kafama bir çuval dışkı dökmesi mümkün geldi gözüme. Ama o, Peru'dan onca yolu bir Shakespeare sonesi okumaya gelmişti.

“Dinle!” dedi. “Dinle!” dedi. Ve ardından yine, “Dinle!” dedi.

Paraşütü bir ağacın tepesine takılan fişek sönmeye yüz tutmuştu.

Eliza bana ve tüm mahalleye şunları söyledi:

Ah! Ne kıymet vardır ezgimin adabında,

Yarımdan ziyadesini sen yaratmışken?
Özüm ne bulsun özümün yaratısında,
Övdüğü özden öylesine ırakken?
Sırf bu sebepten yaşayalım hepten ayrı,
Ve aziz aşkımız tek olarak anılmasın.
Ki bu ayrılıkla sana sunabileyim gayrı,
Hakkın olanı, almadın sanılmasın.

Ellerimi ağzıma boru yapıp seslendim.
“Eliza!” dedim. Ve sonra çok cüretkâr bir şeyi ve hayatımda
ilk kez gerçekten hissettiğim bir şeyi bağırdım.
“Eliza!” dedim. “Seni seviyorum!”
Artık her yer kararmıştı.
“Beni duydun mu, Eliza?” dedim. “Seni *seviyorum!* Seni *gerçekten* seviyorum!”
“Seni duydum,” dedi. “Kimse kimseye söylememeli bunu.”
“Ciddiyim,” dedim.
“O halde ben de karşılığında gerçekten inandığım bir şey söyleyeyim kardeşim, ikizim.”
“Nedir o?” dedim.
Şöyle dedi: “Allah sana akıl fikir versin, Dr. Wilbur Rockefeller Swain.”

Ve sonra helikopter uçup gitti.
Hey gidi...

Fırfırlı gömlek ve ardıc kuşu yumurtası mavisi kadife smokin giymiş iki metrelik bir Neandertal: Gülerek ve ağlayarak Ritz'e döndüm. Doğudaki parlayıp sönen süpernovayı ve Cennet'ten ayrılık ve aşk üzerine konuşan sesi merak eden bir kalabalık birikmişti. Yanlarından hiç duraksamadan geçip balo salonuna girdim ve beni takip eden kalabalığı geri çevirme işini kapıda konuşlanmış özel dedektiflere bıraktım.

Partimdeki konuklar dışarıda olağanüstü bir şey döndüğüne dair söylentileri duymaya başlamıştı. Eliza'nın yaptığını anlatmak için annemizin yanına gittim. Onu herhangi belirleyici özelliği bulunmayan, dedektifler misali ucuz takım elbise giymiş orta yaşlı bir yabancıyla konuşurken bulunca şaşırdım.

Annemiz adamı, "Dr. Mott" olarak tanıttı. Elbette, Eliza ve bana Vermont'ta bakan doktordu. İş için Boston'daydı ve tesadüfen o da Ritz'de kalıyordu.

Ama o kadar çok haber ve şampanyayla doluydum ki kim olduğunu anlamadım ve umursamadım. Ve hikâyemi annemize anlattıktan sonra Dr. Mott'a tanıştığımıza memnun olduğumu söyleyip salonun başka bir tarafına geçtim.

Yaklaşık bir saat sonra yeniden annemizin yanına gittiğimde Dr. Mott ayrılmıştı. Bana onun kim olduğunu tekrar anlattı annemiz. Edep icabı, onunla daha fazla vakit geçirmemiş olmaktan

duyduğum pişmanlığı ifade ettim. Doktorun mezuniyet armağanı olduğunu söylediği bir not verdi annemiz.

Ritz'in başlıklı kâğıdına yazılmıştı. Kısaca şöyle diyordu:

“İyilik yapamıyorsan en azından kötülük yapma.”

Hipokrat

Ve evet, Vermont'taki malikâneyi klinik ve çocuk hastanesine ve ayrıca daimi ikametgâhıma dönüştürdüğümde, giriş kapısının üzerindeki taşa o sözleri yazdırdım. Ama hastalarımı ve ailelerini o kadar rahatsız etti ki sonunda yazıyı kazıttım. Kelimeler onlara bir zayıflık ve tereddüt itirafı, uzak durmayı tercih edecekleri bir önerme gibi görünmüştü.

Yine de o kelimeleri aklımda taşımaya devam ettim ve gerçekten de pek az kötülük yaptım. Ve mesleki faaliyetlerimin entelektüel ağırlık merkezini her gece baktığım tek bir cilt oluştuyordu: Eliza ve benim Beacon Hill'deki çılgın âlemimiz sırasında yazdığımız çocuk yetiştirme kitabı.

Nasıl yaptıysak *her şeyi* koymuştuk içine.

Ve yıllar öylece uçup gitti.

Günün birinde, benim kadar zengin bir kadınla evlendim; aslında üçüncü göbek kuzinimdi ve kızlık adı, Rose Aldrich Ford idi. Pek mutsuzdu çünkü onu sevmiyor ve hiçbir yere götürmüyordum. Sevgi konusunu hiç beceremedim. Bir çocuğumuz oldu: Carter Paley Swain. Onu sevmekte de başarısız oldum. Carter normaldi ve bana karşı tamamiyle kayıtsızdı. Sakızkabağı gibi, şekilsiz ve sulu ve yalnızca büyüyen bir şeydi.

Boşanmamızın ardından o ve annesi Peru, Machu Picchu'da, Eliza'nınkiyle aynı binada büyük bir daire satın aldılar. Bir daha

haberlerini alamadım; Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olduğumda bile.

Ve zaman öylece akıp gitti.

Bir sabah uyanıp neredeyse ellime gelmiş buldum kendimi! Annemiz Vermont'a, yanıma taşınmıştı. Kaplumbağa Koyu'ndaki evini satmıştı. Dermansızdı ve korkuyordu.

Bana sık sık Cennet'ten bahsediyordu.

O zamanlar bu konuda hiçbir şey bilmiyordum. İnsanların ölümlerinde öldüğünü düşünüyordum.

"Biliyorum ki baban kollarını açmış beni bekliyor," diyordu valide. "Ve annemle babam da."

Haklıymış meğer. Cennettekilerin, yanlarına daha fazla insanın gelmesini beklemekten başka işi yokmuş.

Annemizin betimleyişiyle Cennet, Hawaii'deki bir golf sahasını andırıyordu: durgun bir okyanusa uzanan düzgün su yolları ve yeşillikler.

Öylesi bir Cenneti arzuladığı için ona biraz sataştım. "İnsanların bol bol limonata içeceği bir yere benziyor," dedim.

"Limonataya bayılırım," diye karşılık verdi.

Annemiz sonlara doğru yapay şeylerden ne denli nefret ettiğine dair konuştu: sentetik kokular ve dokular ve plastikler, ve-saire. İpek ve pamuk ve keten ve deriden ve bir de topraktan ve camdan ve taştan hoşlanıyordu söylediği kadarıyla. Atları ve tekneleri de sevdiğini söylüyordu.

“Hepsi geri dönüyor, anne,” dedim ki doğrudu.

O zamanlar hastanemde yirmi at vardı; atlar ve faytonlar ve at arabaları ve vagonlar ve kızaklar. Kendime ait bir atım da vardı: büyük bir Klidestal. Toynaklarını örten altın sarısı tüyleri vardı. Adı Budweiser’dı.

Ve evet, New York ve Boston ve San Francisco limanları da yeniden ormanlarla kaplanmıştı duyduğum kadarıyla. O limanları görmeyeli epey olmuştu.

Ve evet, makineler yok oldukça ve dış dünyadan gelen haberler git gide müphemleştikçe, zihnimin fantezi kurmaya düşmanlığının gayet memnuniyet verici şekilde arttığını hissediyordum.

Bu nedenle bir gece, annemizi yatağa tıktıktan sonra odama bir mumla girip şöminemin üstünde oturan başparmağım büyüklüğündeki Çinliyle karşılaştığımda şaşırmadım. Mavi bir ekose ceket ve pantolon giymiş, kasket takmıştı.

Sonradan anlayabildiğim kadarıyla, yirmi beş yıl aradan sonra Çin Halk Cumhuriyeti'nin Amerika Birleşik Devletleri'ne gönderdiği ilk resmi elçiydi.

Aynı dönemde Çin'e gidip de geri dönen bir yabancı yoktu. "Çin'e gitmek" intihar için yaygın bir mecaza dönüşmüştü. Hey gidi...

Küçük ziyaretçim, bağırmak zorunda kalmamak için yaklaşmamı işaret etti. Bir kulağımı ona uzattım. Kılı ve kulak kiri topraklarıyla dolu tünel, korkunç bir manzaraydı herhalde.

Bana gezgin bir elçi olduğunu ve yabancılar tarafından görülebilir boyda kaldığı için göreve seçildiğini anlattı. Söylediğine göre, ortalama bir Çinliden kat kat büyüktü.

"Artık bizimle ilgilenmediğinizi sanıyordum," dedim.

Gülümsedi. "Öyle söyleyerek aptallık etmişiz, Dr. Swain," dedi. "Özür dileriz."

"Bilmediğiniz şeyler bildiğimizi mi kastediyorsunuz?" dedim.

"Pek sayılmaz," dedi. "*Eskiden* bizim bilmediğimiz şeyler bildiğinizi söylüyorum."

"Neler olabileceğini hayal edemiyorum," dedim.

"Gayet doğal," dedi. "Size bir ipucu vereyim: Machu Picchu'daki ikiz kardeşinizden selam getirdim, Dr. Swain."

"Bu pek de ipucu sayılmaz," dedim.

"Yıllar evvel siz ve kız kardeşinizin Profesör Elihu Roosevelt Swain'in vazosuna koyduğunuz kâğıtları görmeyi çok isterim," dedi.

Çinliler, İnkaların bazı kayıp gizlerini bulmaları için Machu Picchu'ya bir keşif grubu göndermişti. Onlar da ziyaretçim gibi, Çin için fazla büyükmüş.

Ve evet, Eliza onlara bir öneride bulunmuş. En az İnkalarınki kadar iyi hatta daha da evlâ gizlerin nerede bulunduğunu bildiğini söylemiş.

“Söylediğim doğru çıkarsa beni ödüllendirmenizi istiyorum,” demiş, “Mars’taki koloninize yapacağım bir yolculukla.”

Adının Fu Mançu olduğunu söyledi elçi.

Şöminemin üstüne nasıl çıktığını sordum. “Mars’a nasıl gidiyorsak öyle,” diye cevap verdi.

Fu Mançu'yu mozoleye götürmeyi kabul ettim. Onu göğüs cebime koydum.

Kendimi yanında epey adi hissediyordum. Ne kadar küçük olursa olsun beni yaşatma ve öldürme gücüne sahipti, emindim. Ve evet, tıp hakkında, belki benim hakkımda bile bildiğimden çok daha fazlasını biliyordu. Kendimi ahlaksız hissetmeme de neden oldu. O kadar büyük olmam açgözlülüktü. O akşamki yemeğim, onun boyundaki bin kişiyi doyurabilirdi.

Mozolenin dış kapıları kaynakla sabitlenmişti. Bu yüzden Fu Mançu ve ben, çocukluğumun alternatif evrenine, gizli geçitlere girmek ve mozoleye oradan çıkmak zorunda kaldık.

Örümcek ağlarının arasında yol açarken, Çinlilerin kanser tedavisinde gong kullanması hakkında bir soru sordum.

“Onu çoktan aştık,” dedi.

“Belki biz burada hâlâ kullanabiliriz,” dedim.

“Üzgünüm...” dedi cebimden, “ama sizin uygarlığınız, tabiri caizse fazlasıyla ilkel. Asla anlayamazsınız.”

“Hım,” dedim.

Böylece bütün sorularımı yanıtlamıştı aslında: Hiçbir şey anlayamayacak kadar aptal olduğumu söylemişti.

Mozoleye açılan gizli kapının altına geldiğimizde kapağı açmakta zorlandım.

“Omzunu daya,” dedi. “Bir tuğlayla vur,” vesaire dedi.

Tavsiyeleri o kadar cahilceydi ki Çinlilerin yerçekimiyle başa çıkma konusunda benim o zaman bildiklerimden çok daha az şey bildiğine kanaat getirdim.

Hey gidi...

Kapı sonunda açıldı ve mozoleye çıktık. Her zamankinden daha da ürkütücü görünüyordum herhalde. Baştan ayağa örümcek ağlarıyla kaplıydım.

Fu Mançu’yu cebimden çıkarttım ve arzusu üzerine Profesör Elihu Roosevelt Swain’in kurşundan tabutunun üstüne bıraktım.

Aydınlatma için yalnızca bir mumum vardı. Ama Fu Mançu elçilik çantasından ufak bir kutu çıkarttı. Odayı uzun zaman önce Eliza’yla Boston’daki buluşmamızı aydınlatan fişek gibi ışıldattı.

Kâğıtları vazodan çıkartmamı istedi, çıkardım. Mükemmelen korunmuşlardı.

“Bunlar yalnızca çerçöp,” dedim.

“Sizin için belki,” dedi. Kâğıtları açıp tabutun üstüne yaymamı istedi, yaydım.

“Çinlilerin bugün bile bilmediği bir şeyi çocukken nasıl bilebilirdik?” dedim.

“Şans,” dedi. Ayağında minnacık siyah-beyaz spor ayakkabılarıyla, yer yer okuduklarının fotoğrafını çekmek için duraklayarak kâğıtların arasında dolaşmaya başladı. Özellikle yerçekimiyle

ilgili denememiz ilgisini çekmiş gibiydi ya da sonradan düşündüğüm kadarıyla şimdi bana öyle geliyor.

Sonunda tatmin olmuştu. İşbirliğim için teşekkür etti ve artık çözünüp Çin'e geri döneceğini söyledi.

“İşe yarar bir şey buldunuz mu?” diye sordum.

Gülümsedi. “Peru’da yaşayan pek iri, beyaz bir hanım için Mars’a bir bilet,” diye cevap verdi.

Hey gidi...

Üç hafta sonra, ellinci doğum günümde postayı almak için atım Budweiser’la köye indim.

Eliza’dan bir not vardı. Yalnızca şöyle demişti: “Doğum günümüz kutlu olsun! Çin’e gidiyorum!”

Damgaya bakılırsa mesaj iki hafta önce yazılmıştı. Aynı zarf kümesinde daha yeni bir haber vardı:

“Kız kardeşinizin Mars’taki bir heyelanda hayatını kaybettiğini bildirmekten üzüntü duyuyoruz. Fu Mançu. ”

O acı mesajları postanenin eski ahşap verandasında, yandaki küçük kilisenin gölgesinde otururken okudum.

Sıra dışı bir şey hissettim ve önce psikolojik olduğunu düşündüm. İlk hüznün dalgasıydı herhalde. Sanki terasa kök salmış gibiydim. Ayaklarımı kaldıramıyordum. Dahası, yüzüm, eriyen bir mum gibi aşağı çekiliyordu.

Aslında yerçekimi inanılmaz derecede artmıştı.

Kiliseden büyük bir çatırtı geldi. Kulenin çanı düşmüştü.

Sonra verandadan çıktım ve toprağa yığılıp kaldım.

Dünyanın diğer bölgelerinde asansör kabloları kopuyor, uçaklar düşüyor, gemiler batıyor, motorlu araçların dingilleri kırılıyor, köprüler çöküyordu, vesaire.

Feciydi.

İlk şiddetli ağır yerçekimi şoku bir dakikadan az sürdü ama dünya artık asla aynı olmayacaktı.

Bittiğinde sersem sepelek postanenin verandasına süründüm. Mektuplarımı topladım.

Budweiser ölmüştü. Ayakta kalmaya çalışmıştı. İçinde ne varsa yere dökülmüştü.

Uzun süre bombardıman altında kalan askerlerinkine benzer bir şok yaşıyordum. Köydeki insanlar yardım için bağışıyordu ve ben, tek doktordum. Ama öylece çekip gittim.

Ailenin elma ağaçlarının altında dolandığımı hatırlıyorum.

Aile mezarlığında durduğumu ve ilaç şirketi Eli Lilly Company'den gelen zarfı ağır ağır açtığımı hatırlıyorum. Zarfın içinde bir düzine örnek hap, kapsüllerin renkleri ve boyutlarına dair açıklamalar vardı.

Ekteki mektup -ki dikkatle okumuştum- ilacın ticari adının “tri-benzo-Davranomil” olduğunu açıklıyordu. Markadaki “davran” kısmı iyi davranışlara, toplumsal açıdan kabul edilebilir davranışlara göndermeydi.

İlaçlar toplumsal sıkıntı yaratan Tourette Sendromu'nun tedavisini hedefliyordu ki bu illetten mustaripler, her nerede olursa olsunlar istemsizce küfredip hakaretimiz hareketler yapar.

O afallamış halimle haplardan ikisini hemen yutuvermek bana önemli göründü ve yuttum.

İki dakika geçince benliğim daha önce hiç hissetmediğim bir hoşnutluk ve güvenle doldu.

Neredeyse otuz yıl sürecek bağımlılık işte böyle başladı.

Hey gidi...

Hastanemde kimsenin ölmemiş olması bir mucizeydi. Bedence daha ağır bazı çocukların yatakları ve tekerlekli sandalyeleri kırılmıştı. Hemşirelerden biri, zamanında Eliza'nın yatağının altında kalan döşeme kapağından aşağı düşmüştü. İki bacağı da kırılmıştı.

Tanrıya şükür, annemiz bütün olay sırasında uyanmamıştı.

Uyandığında ayakucundaydım. Yine yapay şeylerden nasıl nefret ettiğinden bahsetmeye koyuldu.

“Biliyorum, anne,” dedim. “Daha fazla hak vereceğim bir düşünce olamaz,” dedim. “Doğa’ya Dönüş,” dedim.

Bugün bile o korkunç yerçekimi şoku Doğa'nın işi miydi yoksa Çinlilerin bir deneyinin sonucu muydu, emin değilim.

O zamanlar bu şokla Fu Mançu'nun Eliza ve benim yerçekimi denememizin fotoğraflarını çekişi arasında bağlantı bulunduğunu düşünmüştüm.

Ve evet, kulaklarıma kadar tri-benzo-Davranomil’e batmış bir halde gidip kâğıtlarımızı mozoleden aldım.

Yerçekimiyle ilgili makaleyi anlayamıyordum. Eliza ve ben kafa kafaya verdiğimizde, ayrı olduğumuzdan belki on bin kat daha zekiydik.

Ne var ki Amerika'yı binlerce büyük aile şeklinde yeniden düzenlemeye dair hayalî şemamız açıldı. Aklıma gelmişken söyleyeyim: Fu Mançu onu gülünç bulmuştu. "Sahiden çocuk akli," demişti.

Bense ilginç bulmuştum. Makale, Amerika'da yapay ailelerin yeni bir kavram olmadığından bahsediyordu. Doktorlar kendilerini diğer doktorlara, avukatlar avukatlara, yazarlar yazarlara, sporcular sporculara, politikacılar politikacılar yakın hissederdi. Vesaire.

Öte yandan Eliza ve ben, bunların kötü türden geniş aileler olduğunu söylemiştik. Çocukları ve yaşlıları ve ev kadınlarını ve her türden garibanı dışlıyorlardı. Ve ilaveten: Bahis konusu ailelerin ilgi alanları genellikle öyle uzmanlaşmış oluyordu ki dışarıdan bakanlara neredeyse delilik gibi görünüyordu.

Uzun zaman önce Eliza ve ben şöyle yazmıştık:

"İdeal bir geniş aile, her türlü Amerikalıya sayılarıyla orantılı temsil sağlamalıdır. Bu türden, diyelim ki on bin aile kurulması, Amerika'ya on bin parlamento sağlayacaktır ve bu da şimdi yalnızca birkaç ikiyeüzlünün tutkuyla tartıştığı şeylerin içtenlikle ve uzmanlıkla tartışılmasına zemin hazırlayacaktır ve bu da insanlık refahının yararınadır."

Okumam, çok korkan genç hastalarımızın hepsinin nihayet uykuya daldığını söylemek için içeriye giren başhemşirem tarafından bölündü.

Ona verdiği iyi haberler için teşekkür ettim. Ve ardından çok sıradanmışçasına şunları söyledim: "Bir de Indianapolis'teki Eli Lilly Company'ye yazıp 'tri-benzo-Davranomil' isimli yeni ilaçlarından iki bin doz sipariş etmeni istiyorum."

Hey gidi...

33

Bundan iki hafta sonra öldü annemiz.

Yerçekimi bizi iki yıl daha rahatsız etmeyecekti.

Ve zaman uçup gitti. Zaman artık bulanıktı; dozu sürekli artan tri-benzo-Davranomil ile buğuluydu.

O sırada hastanemi kapattım, tıbbı tamamıyla bıraktım ve Vermont'tan Amerika Birleşik Devletleri senatörü seçildim.

Ve zaman uçup gitti.

Bir gün kendimi başkanlık yarışında buldum. Yaverim frakımın yakasına bir kampanya rozeti iliştiirmişti. Üstünde seçimleri kazanmamı sağlayacak slogan yazılıydı:

ARTIK

YALNIZ

DEĞİLSİNİZ

Kampanya sırasında buraya, New York'a yalnızca bir kez geldim. 42. Sokak'la 5. Cadde'nin köşesindeki Halk Kütüphanesi'nin merdivenlerinde konuşma yaptım. O zamanlar bu ada rehavet içinde bir sayfiye yeri idi. Binalarındaki asansörleri düşüren ve tünellerine

su bastıran, yalnızca tek bir köprünün, Brooklyn Köprüsü'nün ayakta kaldığı ilk yerçekimi şokundan sonra kendine gelememişti.

Şimdi yerçekimi yine şiddetlenmeye başlamıştı. Ama artık afallatıcı bir tecrübe değildi. Sorumlusu gerçekten de Çinliler idiyse yaralanmaları ve mülklere gelen zararı azaltmak ümidiyle yerçekimini kademeli yükseltip indirmeyi öğrenmişlerdi herhalde. Yerçekimi, gelgit dalgaları misali muhteşem zarifti artık.

Kütüphanenin basamaklarından konuştuğumda yerçekimi ağırdı. Haliyle konuşurken bir sandalyede oturmayı yeğledim. Tamamıyla ayıktım ama eskilerin sarhoş İngiliz centilmenleri gibi yığılmıştım sandalyeye.

Çoğu emekli izleyicilerim, polisin trafiğe kapadığı 5. Cadde'de yere uzanmışlardı ama zaten pek trafik yoktu. Madison Bulvarı'nda bir yerlerde galiba küçük bir patlama olmuştu. Adanın işe yaramaz hale gelen gökdelenleri, malzemelerinin kullanılması için yıkılıyordu.

Amerikan yalnızlığından bahsettim konuşmamda. Zafer için gereksindiğim tek konu buydu ve şanslıyım. Başka konu yoktu elimde.

Amerikan tarihine basit ama işe yarar yalnızlık karşıtı planımla daha erken dâhil olmayışımdan utanç duyduğumu söyledim. Geçmişte Amerikalıların bütün zarar verici aşırılıklarının, günah hevesinden çok, yalnızlıktan kaynakladığını anlattım.

Sonra yaşlı bir adam bana doğru süründü ve bütün o hayat si-gortalarını ve hisse senetlerini ve ev aletlerini ve arabaları vesai-reyi sevdiği ya da ihtiyaç duyduğu değil, satıcı akrabası olma va-adinde bulunur görüldüğü için aldığını söyledi.

“Hiç akrabam yoktu ve akrabaya ihtiyaç duyuyordum,” dedi.

“Herkes duyar,” dedim.

Bir süreliğine ayyaşlığa vurduğunu, barlarda tanıştığı insanlar arasından akrabalar edinmeye çalıştığını söyledi. “Barmenler baba gibidirler, malum...” dedi. “Ve sonra aniden kapanış saati gelirdi.”

“Biliyorum,” dedim. Ona kendimle ilgili, tutacağı kampanya sırasında ortaya çıkan, yarı doğru-yarı yalan bir şey söyledim. “Es-kiden o kadar yalnızdım ki...” dedim, “en mahrem düşüncelerimi paylaşılabildiğim tek kişi, ‘Budweiser’ adında bir attı.”

Ve ona Budweiser’ın nasıl öldüğünü anlattım.

Konuşmamız sırasında, hayret nidalarımı engellemek ister poz-larda elimi ağzıma götürüp durdum. Aslında yeşil hapları tıktıstırıyordum. Artık yasal değillerdi ve üretimden kalkmışlardı. Senato Binası’ndaki ofisimde yığınla vardı.

Kıbarlığımın ve iyimserliğimin ve bir ihtimal, diğer erkekler kadar hızlı yaşlanmamamın sorumlusu onlar. Yetmişimdeydim ama yarı yaşındakiler kadar enerjiktim.

Yeni bir eşim bile vardı. Sophie Rotschild Swain. Yirmi üçün-deydi.

“Seçilirseniz ve bana yapay akrabalar verilirse,” dedi adam. Durakladı. “Kaç tane demiştiniz?”

“On bin erkek ve kız kardeş,” dedim. “Yüz doksan bin kuzen ve kuzin.”

“Çok değil mi biraz?” dedi.

“Bizimki kadar büyük ve sakar bir ülkede bulabildiğimiz her akrabaya sahip olmamız gerektiğinde anlaşılmamış mıydık az ev-vel?” dedim. “Mesela Wyoming’e gitseniz orada bir sürü akraba-nızın yaşadığını bilmek hoşunuza gitmez miydi?”

Düşündü. “E... Tahminen,” dedi sonunda.

“Konuşmamda da söylediğim gibi...” dedim, “yeni göbek adınız bir isim, bir çiçek ya da meyvenin veya yemiş yahut sebzenin ya da bir kuş veya sürüngenin yahut bir balığın ya da yumuşakçanın veya değerli bir taşın yahut mineralin ya da kimyasal bir elementin adı olacak ve tireyle birden yirmiye kadar bir sayıya ayrılacak.” Adını sordum.

“Elmer Glenville Grasso,” dedi.

“O halde siz Elmer Uranyum-3 Grasso olabilirsiniz mesela,” dedim. “Göbek adında Uranyum olan herkes böylece kuzeniniz olur.”

“Bu beni yine ilk soruma geri götürüyor,” dedi. “Peki, ya hiç katlanamayacağım bazı yapay akrabalarım olursa?”

“İnsanın katlanamayacağı bir akrabası olmasının nesi yeni?” diye sordum. “Sizce de belki milyonlarca yıldır süregelen bir şey değil mi bu, Mr. Grasso?”

Ve sonra son derece ayıp bir şey söyledim. Bu kitaptan da anlayabileceğiniz gibi müstehcen kelimelere pek eğilimim yoktur. Toplum içindeki yaşantımda onca yıl boyunca Amerikalılara asla kaba bir laf etmemiştim.

Dolayısıyla nihayet terbiyesizce konuştuğum zaman büyük yankı uyandırmıştım. Yeni toplumsal düzenimin sıradan insanlara göre ölçeklendirildiğini hatırdı kalır kılmak için küfre başvuruyordum.

Mr. Grasso o şaşırtıcı kabalığı duyan ilk kişi değildi. Radyoda da öyle konuşmuşluğum vardı. Artık televizyon diye bir şey yoktu.

“Mr. Grasso!” dedim, “şayet ben seçildikten sonra nefret ettiğiniz yapay akrabalarınıza ifadeyi kimle konuştuğunuza göre değiştirerek, ‘Haydi, kardeşim veya bacım yahut yeğenim, siktir başka kapıya! Hadee, hadee, yürüüüü!’ demezseniz şahsen hayal kırıklığına uğrarım.”

“Böyle dediğiniz zaman o akrabanız ne yapacak biliyor musunuz, Mr. Grasso?” diye devam ettim. “Eve gidip nasıl daha iyi bir akraba olacağını düşünecek!”

“Ve bir de reformlar yürürlüğe girip dilencinin teki yanınıza yanaşarak para istediğinde nasıl zenginleşeceğinizi düşünün,” diye devam ettim.

“Anlayamadım,” dedi adam.

“Dönecek ve ‘Neden?’ diyeceksiniz o dilenciye,” dedim. “Soracaksınız: ‘Göbek adın ne?’ Ve o da, ‘İstiridye-19’ ya da ‘Baş-tankara-1’ ya da ‘Gülhatmi-13’ ya da buna benzer bir şey diyecek.

“Ve siz de ona şöyle diyeceksiniz, ‘Be adam, ben bir Uranyum-3’üm. Yüz doksan bin kuzenin ve on bin kardeşin var senin. Bu dünyada yalnız değilsin. Benim bakacak kendi akrabalarım var. Haydi, arkadaşım, siktir başka kapıya! Hadee, hadee, yürrrüüü!”

Seçildiğimde ciddi yakıt sıkıntısı yaşanıyordu. Göreve başladıktan sonra karşılaştığım ilk esaslı sorun, yeni göbek adlarının işleneceği bilgisayarları çalıştıracak elektriği temin etmektir.

Selefimden miras eski ordunun atlarına ve askerlerine ve yük vagonlarına, Ulusal Arşiv'den elektrik santraline tonlarca kâğıt taşımalarını emrettim. Bu belgelerin tamamı, istifaya zorlanan ilk başkan Richard M. Nixon dönemindendi.

Çalışmaları şahsen izlemek için Arşiv'e gittim. Arşiv merdivenlerinden askerlere ve yoldan geçen birkaç kişiye seslendim. Mr. Nixon ve çalışma arkadaşlarının ayağını yalnızlığın özellikle çabuk ilerleyen bir türünün kaydırıldığını anlattım.

“Bizi bir araya getirmeye söz verdi ama ayırdı,” dedim. “Kaderin cilvesine bakın ki şimdi bizi yeniden bir araya getirecek.”

Arşiv'in cephesindeki yazının önünde fotoğrafçılara poz verdim. Şöyle diyordu:

“GEÇMİŞ, BAŞLANGIÇTIR”

“Aslında suçlu değillerdi,” dedim. “Örgütlü Suç'ta gördükleri kardeşliğe özenmişlerdi.”

“Hükümetteki yalnız insanların işlediği onca suç burada gizli,” dedim. “Yani yazı şöyle de okunabilir: ‘Suçlular Ailesi Olması, Hiç Aile Olmamasından Evladır.’

“Artık bu tür trajik maymunlukların dönemini kapadığımıza inanıyorum. Başlangıç bitti dostlar ve komşular ve akrabalar. Soylu çalışmamız başlasın.

“Teşekkürler,” dedim.

Sözlerimi yayımlayacak büyük gazete ya da dergiler yoktu. Önemli yayıncıların hepsi yakıt kıtlığı nedeniyle kapanmıştı. Mikrofon da yoktu. Yalnızca insanlar vardı.

Hey gidi...

Askerlere, günün anısına özel madalyalar dağıttım. Ucunda plastik rozet olan mavi bir kurdeleden ibaretti madalyalar.

Şakayla karışık, kurdelenin “Mutluluğun Mavi Kuşu”nu temsil ettiğini söyledim. Ve rozette şu sözler yazıyordu elbette:

ARTIK

YALNIZ

DEĞİLSİNİZ

Ulusal Gökdelen Parkı'nda gün ortası. Yerçekimi hafif ama Melody ile Isadore bugün bebeğin piramidinde çalışmayacak. Binanın tepesinde piknik yapacağız. Gençler bana sıcak davranıyor çünkü doğum günüme yalnızca iki gün kaldı. Çok eğlenceli!

Doğum günlerinden daha çok sevdikleri bir şey yok!

Melody, Vera Çizgilisincap-17 Zappa'nın kölelerinden birinin sabah getirdiği tavuğun tüylerini yoluyor. Köle, iki somun ekmek ve iki litre bira da getirdi. Ne kadar besleyici olduklarını bir pantomimle gösterdi bize. İki şişenin ağzını sanki bira onun göğüslerinden akıyormuş gibi meme uçlarına yapıştırdı.

Gülüştük. Alkışladık.

Melody havaya tutam tutam tüy atıyor. Hafif yerçekimi yüzünden beyaz bir cadı gibi görünüyor. Her parmak çıtlatışından kelebekler çıkıyor.

Sertleştim. Isadore da. Bütün erkekler de.

Isadore ince dallardan yaptığı bir süpürgeyle lobiye temizliyor. Bildiği iki şarkıdan birini söylüyor. Diğer şarkı "İyi ki Doğdun." Ve evet, onun da müzik kulağı yok ve bu yüzden ciddi detone.

“Asıl, asıl küreklere,” diye mırıldanıyor,

“Derede aheste aheste.

“Neşeyle, neşeyle, neşeyle

“Hayat bir rüya sadece.”

Ve evet, rüyamdan bir gün hatırlıyorum: Ülkemin başkanından -kendimden- samimi bir mektup aldım. Diğer tüm yurttaşlar gibi ben de bilgisayarların seçtiği yeni göbek adımı bekliyordum dört gözle.

Başkanım, yeni göbek adımı tebrik ediyordu. Onu imzaman ayrılmaz bir parçası olarak posta kutumda ve mektup başlıklarında ve resmi belgelerde ve her yerde kullanmamı öğütüyordu. Adın tamamıyla rastgele seçildiğini ve kişiliğim ya da görünüşüm ya da geçmişime dair hiçbir imada bulunmadığını söylüyordu.

Yapay akrabalarım nasıl hizmet edebileceğime dair yanıltıcı basitlikte, neredeyse aptalca örnekler veriyordu: Evde olmadıklarında çiçeklerini sulayarak; bir iki saatliğine dışarı çıkabilsinler diye bebeklerine bakarak; gerçekten eline hafif bir diş doktorunun adını vererek; mektuplarını postalayarak; ürkütücü bir doktor muayenesinde onlara refakat ederek; onları hapisnede ya da hastanede ziyaret ederek; korkunç bir resim sergisine birlikte giderek...

Hey gidi...

Bu arada belirteyim, yeni göbek adımdan çok hoşlanmıştım. Bir Nergis olmamın şerefine derhal Beyaz Saray’daki Oval Ofis’in açık sarıya boyanmasını emrettim.

Ve ben, özel sekreterim Hortense Turnabalığı-13 McBundy’ye odayı yeniden boyatmasını söylerken Beyaz Saray mutfağından

bir bulaşıkçı geldi ofisime. Gerçekten sıkıntılı bir işi halletmek için. Öyle utanmıştı ki ne zaman konuşmak için ağzını açsa nefesi tıkanıyordu.

Sonunda mesajını iletebildiğinde ona sarıldım. Buharlı bodrum katından bana kendinin de bir Nergis-11 olduğunu söylemek için çıkmıştı.

“Kardeşim,” dedim.

Yeni sosyal düzene muhalefet yok muydu? Olmaz mı hiç, elbette vardı. Ve Eliza ve benim öngördüğümüz gibi, düşmanlarım genişletilmiş yapay aileler fikrine öylesine öfkelenmişlerdi ki kendilerine ait çok dilli, geniş bir aile kurmuşlardı.

Onların da ben seçildikten uzun süre sonra bile takmaya devam ettikleri kampanya rozetleri vardı. Bu rozetlerde haliyle şu yazıyordu:

ÇOK ŞÜKÜR

YALNIZIM

Kendi karım, sabık Sophie Rothschild da bu rozeti takınca yapabildiğim tek şey, gülmek oldu.

Hey gidi...

Başkanından, yani benden, *Rotschild* olmayı bırakmasını tavsiye eden resmi mektubu aldığı anda küplere binmişti Sophie. Artık bir *Yerfıstığı*-3 olacaktı.

Bir kez daha: Kusura bakmasın ama tek yapabildiğim gülmekti.

Sophie haftalarca içten içe yandı bu konuda. Ve ardından, yerçekiminin özellikle ağırlaştığı bir akşamüzeri, benden nefret ettiğini söylemek için sürünerek Oval Ofis'e geldi.

Alınmadım hiç.

Daha önce de söylediğim gibi, iyi evliliklerin yontulacağı türden bir kalas olmadığının bilincindeydim.

"Açıkçası bu kadar ileri gideceğini düşünmüyordum, Wilbur," dedi. "Deli olduğunu ve kız kardeşinin de deli olduğunu biliyordum. Ama bu kadar ileri gideceğine inanmıyordum."

Sophie bana bakmak için başını kaldırmak zorunda değildi. Ben de yerdeydim, çenem bir yastığa dayalı, yüzükoyun uzanmışım zemine. Illinois'deki Urbana kentinde meydana gelen bir olayla ilgili şaşırtıcı raporu okuyordum.

Onu dikkate almayınca şöyle dedi: "Benden bile bu kadar önemli olan nedir?"

"Şey..." dedim, "yıllardır bir Çinliyle konuşan son Amerikalı bendim. Artık öyle değil. Yaklaşık üç hafta önce bir Çin heyeti, Urbanalı bir doktorun dul karısını ziyaret etmiş."

Hey gidi...

"Çok değerli vaktini almak istemem," dedi. "Anlaşılan Çinli-lere bana olduğundan daha yakınsın."

Noel'de ona, yerçekiminin ağırlaştığı günlerde Beyaz Saray'da kullanması için bir tekerlekli sandalye hediye etmişim. Sandalyeyi neden kullanmadığını sordum. "Senin yerlerde süründüğünü görmek beni üzüyor," dedim.

"Ben artık bir *Yerfıstığı*'yım," dedi. "Yerfıstıkları yere yakın olmayı sever. Yerfıstıkları aşağıda olmalarıyla tanınır. Yerfıstıkları ucuzun da ucuzudur ve aşağısının da aşağısındadır."

Oyunun başlarında, insanların hükümet tarafından belirlenen göbek adlarını değiştirmelerine izin verilmemesinin hayati olduğunu düşünmüştüm. Bu konuda katı davranmakla hata etmişim. Şimdi her türlü ad değişikliği yapılıyor; burada, Ölüm Adası'nda ve her yerde. Bunda bir zarar görmüyorum.

Ama Sophie'ye katı davrandım. "Herhalde bir *Kartal* ya da bir *Elmas* olmak istiyorsun," dedim.

"Ben bir *Rotschild* olmak istiyorum," dedi.

"O halde Machu Picchu'ya gitmelisin," dedim. Kan bağı taşıdığı akrabalarının çoğu oradaydı.

"Sevgimi nemli kayaların altından kulağakaçanlar, kırkayaklar, sümüklü böcekler, solucanlar gibi sürünerek çıkan yabancılarla dostluk ederek kanıtlamamı isteyecek kadar sadist misin gerçekten?"

"Bak şimdi..." dedim.

"Parmaklıkların ardındaki sirke en son ne zaman baktın?" dedi.

Beyaz Saray'ı çevreleyen parmaklıkların ardındaki arazi her gün Sophie'nin ve benim yapay akrabalarımız olduğunu iddia eden insanlarla dolup taşıyordu.

Hatırlıyorum, aralarında üstünde "Çiçek Kardeşliği" yazılı bir pankart taşıyan erkek ikizler vardı.

Mor bir gece elbisesinin üstüne asker ceketi giymiş bir kadın vardı. Kafasında eski bir deri pilot başlığı, gözünde gözlükler vardı. Bir çubuğa yapıştırılmış bir pankart taşıyordu: "Fıstık Ezmesi."

"Dışarıdakiler sıradan Amerikalılar değil, Sophie," dedim. "Ve onların nemli kayaların altından kırkayaklar, kulağakaçanlar ve solucanlar gibi sürünerek çıktığını söylerken yanılmıyosun. Onların hiç arkadaşı ya da akrabası olmamış. Hayatları boyunca yanlış bir Evren'e gönderilmiş olabileceklerine inanmak

zorunda bırakılmışlar çünkü kimse kucak açmamış ya da bir şey vermemiş onlara.”

“Onlardan nefret ediyorum,” dedi.

“Nefrete devam,” dedim. “Bildiğim kadarıyla bir zararı yok.”

“Bu kadar ileri gideceğini düşünmüyordum, Wilbur,” dedi. “Başkanlık seni tatmin eder sanmıştım. Bu kadar ileri gideceğini hiç düşünmemiştim.”

“Başkan olduğuma memnunum tabii,” dedim. “Ve o insanlar parmaklıkların ötesinde olduğu için de memnunum, Sophie. Onlar korkutulmuş ama yeni insani yasalar sayesinde nemli kayaların altından çıkmaya cesaret etmiş münzeviler. Sersem sepelek kendilerine ablalar ve ağabeyler ve kuzenler arıyorlar; bugüne dek saklı kalmış, başkanlarının aniden onlara ulusun hazinesinden bahsettiği akrabalarını.”

“Delisin sen,” dedi.

“Muhtemelen,” diye cevap verdim. “Ama parmaklıkların ötesindeki o insanların birbiriyle buluşmasını izlerken hayal görüyor olmayacağım.”

“Birbirlerine layık hepsi,” dedi.

“Tastamam,” dedim. “Ve artık yabancılarla konuşma cesaretini gösterdiklerine göre, başlarına gelecek başka şeyleri de hak ediyorlar. İzle ve gör, Sophie. Yoldaşlık deneyimi, evrimin basamaklarını birkaç saatte, günde ya da haftada tırmanmalarını sağlayacak.

“Onlarca yıl, senin deyişinle Sophie, birer kulağakaşan, solucan ve sümüklüböcek olduktan sonra insana dönüştüklerini gördüğümde, bu bir sanrı olmayacak.”

Hey gidi...

Sophie elbette boşadı beni ve mücevherleri ve kürkleri ve tabloları ve değersiz eşyaları ve diğer ıvır zıvırını alarak apar topar Peru'daki Machu Picchu'ya kaçtı.

Ona söylediğim en son şey galiba şuydu: “En azından aile şecerelerini çıkartana dek bekleyemez misin? Eminim bir sürü seçkin kadın ve erkek akraba çıkacaktır.”

“Zaten bir sürü seçkin kadın ve erkek akrabayım,” diye cevap verdi. “Hoşça kal.”

Aile şecerelerini derleyip yayımlayabilmek için Ulusal Arşiv'den elektrik santraline daha da çok kâğıt taşımamız gerekiyordu. Bu sefer Ulysses Simpson Grant ve Warren Gamaliel Harding'in başkanlık dönemlerinden kalan dosyaları seçtim.

Her vatandaşa kendine ait bir aile şeceresi veremeyecektik. Tek yapabileceğimiz, her hükümet binasına, her belediyeye, her polis merkezine ve her halk kütüphanesine birer takım göndermekti.

Yaptığım bir açgözlülük: Sophie benden ayrılmadan önce tamamen bize özel kalacak Nergis ve Yerfıstığı şecereleri gönderilmesini istedim. Ve şu anda Empire State Binası'nda bir Nergis

Şeceresi var. Vera Çizgilisincap-5 Zappa geçen yılki doğum gününde hediye etmişti. İlk baskı... Aslında tek baskı.

Ve bu şecereden öğrendiğim kadarıyla, o zamanki yeni akrabalarım arasında New York'taki Batavia'nın polis şefi Clarence Nergis-11 Johnson ve eski Dünya Ağır sıklet Boks Şampiyonu Muhammed Nergis-11 X ve Chicago Opera ve Balesi Başbalerini Maria Nergis-11 Tcherkassky de vardı.

Bir yönden düşündüğümde, Sophie'nin kendi aile şeceresini hiç görmemesine sevindiğimi söyleyebilirim. Yerfıstıkları gerçekten de yerde biten bir grup gibi görünüyordu.

Şu anda hatırlayabildiğim en meşhur Yerfıstığı, ikinci sınıf bir patenli aksiyon oyunu yıldızı.

Hey gidi...

Ve evet, Hükümet şecereleri dağıttıktan sonra Özel Sektör hemen aile gazeteleri üretti. Benimkinin adı *Nergisleme*'ydi. Ben den ayrıldıktan sonra Sophie'nin Beyaz Saray adresine uzun süre gelmeye devam eden gazetenin adıyla *Amerikanfıstığı Dedikoduları*. Vera geçen gün bana Çizgilisincapların gazetesinin *Odun Yığını* olduğunu söyledi.

Akrabalar, gazete ilanlarıyla iş ya da yatırım için sermaye arıyor veya bir şeyler satıyordu. Haber sütunlarında çeşitli akrabaların başarı hikâyeleri anlatılıyor ve çocuk tacizcileri ya da dolandırıcılara dair uyarılar bulunuyordu. Hastane ya da hapishanelerde yatan akrabaların listeleri de veriliyordu.

Aile sağlık sigortası programları ve aile spor takımları gibi şeylere çağrı yapan makaleler yazılıyordu. Hatırlıyorum, ya *Nergisleme*'de ya da *Amerikanfıstığı Dedikoduları*'nda yüksek ahlaki standartlara sahip ailelerin kanun ve nizamın en iyi koruyucuları

olduğunu ve polis teşkilatlarının yavaş yavaş ortadan kalkabileceğini söyleyen ilginç bir yazı çıkmıştı.

“Cezayı gerektiren suç işleyen akrabalarınız varsa polisi aramayın, on akrabanıza haber verin,” diye bitirmişti yazar.

Vesaire.

Vera’nın dediğine göre, *Odun Yığını*’nın şiarı şöyleydi: “İyi vatandaş, iyi aile annesi ya da iyi aile babasıdır.”

Yeni aileler kendilerini araştırmaya başlayınca bazı istatistiksel çılgınlıklar çıktı ortaya. Örneğin, neredeyse tüm *Yeşilyapraklılar* bir müzik aleti çalabiliyor ya da en azından nota kaçırmadan şarkı söyleyebiliyordu. Üçü önemli senfoni orkestralarının şefiydi. Çinlilerin Urbana’da ziyaret ettiği dul kadın da bir *Yeşilyapraklı*’ydı. Geçimini piyano dersleri vererek sağlıyordu.

Karpuzlar, diğer ailelerin üyelerinden ortalama bir kilo ağırdı.

Sülfürler’in dörtte üçü kadındı.

Vesaire.

Benim aileme gelince: Indianapolis ve civarında yoğun bir *Nergis* nüfusu vardı. Aile gazetem orada yayımlanıyordu ve künyesinde, “ABD’nin Nergis Şehri’nde Yayımlanmıştır” yazıyordu.

Hey gidi...

Aile kulüpleri çıktı ortaya. Manhattan’da, 5. Cadde’nin hemen arkasındaki 43. Sokak’ta bulunan *Nergis Kulübü*’nün açılışında kurdeleyi bizzat kestim.

Her ne kadar tri-benzo-Davranomil’le uyuşmuş olsam da benim için kışkırtıcı bir deneyimdi. Bir zamanlar aynı binada bulunan

başka bir kulübe ve başka tür bir geniş aileye aittim. Babam, her iki dedem ve dört büyük dedem de öyleydi.

Bina, zamanında güçlü ve varlıklı ve orta yaşı sorunsuz idrak etmiş adamlar için bir sığınaktı.

Şimdiyse anneler ve çocuklar, dama ya da satranç oynayan yaşlılar, koridorlarda dans veya bowling dersi alan orta yaşlı yetişkinlerle kaynıyordu.

Gülmekten başka yapacak şey bulamıyordum.

Kulüp On Üç'ü ilk kez Manhattan'a yaptığım o özel ziyaret sırasında gördüm. Duyduğum kadarıyla Chicago'da bu rezil kuruluşlardan onlarcası vardı. Artık Manhattan'da da bir tane vardı.

Eliza ve ben göbek adlarında "13" olan bütün insanların neredeyse anında kaynaşarak ailelerin en büyüğünü kuracaklarını öngörememiştik.

Manhattan *Kulüp On Üç*'ün kapısındaki bekçiye içeri bir göz atıp atamayacağımı sorduğumda, kendi oyunuma düştüm. İçerisi bayağı karanlıktı.

"Saygısızlık etmek istemem, Sayın Başkan..." dedi adam, "ama siz bir 13 müsünüz, efendim?"

"Hayır," dedim. "Biliyorsunuz ki değilim."

"O halde, efendim," dedi, "size söylemek zorunda olduğum şeyi söylemeliyim.

"Kusura bakmayın, efendim," dedi. "Haydi, arkadaşım, siktir başka kapıya! Hadee, hadee, yürrrüüü!"

Mest oldum.

Ve evet, Kaçırılmış İsa Kilisesi'ni de ilk defa o Manhattan ziyaretimde duydum. Chicago'da küçük bir kültü o zamanlar. Amerika'nın gelmiş geçmiş en gözde dini olmaksızın kaderinde yazılıydı.

Temiz yüzlü ve hayat dolu bir gencin otelimin lobisinden merdivenlere giderken elime tutuşturduğu bir broşürle dikkatime sunuldu.

Çocuk o an bana tuhaf gelen bir tavırla başını hızla sağa sola çeviriyordu; saksıya dikili bir palmye ya da bir koltuğun arkasından hatta tepedeki kristal avizeden üstüne atlayacak birini arıyordu sanki.

Bir o yana bir bu yana öyle öfkeli bakışlar fırlatıyordu. Az önce Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'na broşür verdiği gerçeğine tamamıyla kayıtsızdı.

“Ne aradığınızı sorabilir miyim, delikanlı?” dedim.

“Kurtarıcımızı, efendim,” dedi.

“Bu otelde olduğunu mu düşünüyorsun?” dedim.

“Broşürü okuyun, efendim,” dedi.

Odamda, yalnız başıma radyo dinlerken okudum.

Broşürün en başında İsa Mesih'in ilkel bir resmi vardı. Ayakta idi ve iskambildeki vale misali, bedeni önden, yüzü yandan resmedilmişti.

Ağzında tıkaç vardı. Elleri kelepçeliydi. Yere sabitlenmiş bir halkaya zincirlenmişti. Gözünden sızan bir damla mükemmel göz yaşı vardı.

Resmin altında bir dizi soru vardı:

Soru: Adınız ne?

Cevap: Ben, Ellis Bulvarı, 3972 Numara, Chicago, Illinois adresindeki Kaçırılmış İsa Kilisesi'nin kurucusu Muhterem William Uranyum-8 Wainwright'ım.

Soru: Tanrı bize Oğlunu ne zaman tekrar gönderecek?

Cevap: Gönderdi bile. İsa, aramızda.

Soru: Neden O'nu görmedik ya da hakkında hiçbir şey duymadık?

Cevap: Şeytan'ın Birlikleri kaçırdı O'nu.

Soru: Ne yapmalıyız?

Cevap: Her neyle uğraşıyorsak bırakmalı ve uyumadığımız her dakikayı O'nu arayarak geçirmeliyiz. Öyle yapmazsak Tanrı, Seçeneği'ni kullanacak.

Soru: Tanrı'nın Seçeneği nedir?

Cevap: İsteddiği an insanlığı kolayca yok etmek.

Hey gidi...

O gece genç adamı yemek salonunda yalnız başına yemek yerken gördüm. Başını durmadan sağa sola çevirmesine rağmen yemeğinin tek lokmasını, suyunun tek yudumunu damlatmamasına hayran kaldım. İsa'yı bulmak için tabağının, bardağının bile altına, yalnızca bir sefer değil, defalarca baktı.

Gülmekten başka yapacak şey bulamadım.

Ama sonra, her şey son derece yolunda giderken, ülkenin iflas etmiş ve dağılmakta olmasına rağmen Amerikalıların hiç olmadıkları kadar mutlu oldukları bir anda ve aynı anda birçok yerde milyonlarca insan “Arnavut Gribi”nden ve burada, Manhattan’daysa “Yeşil Ölüm”den can vermeye başladı.

Ve bu da Ulus’un sonu oldu. Ailelere dönüştü.

Hey gidi...

Dukalık ve Krallık ve benzer türden süprüntülük iddiasında bulunanlar vardı ve sağda solda ordular ve kaleler kuruluyordu. Ama pek az insan bunlara itibar ediyordu. Ailelerin aklını zaman zaman meşgul eden şeyler, kötüye giden hava koşulları ve ağırlaşan yerçekimiydi.

Ve yerçekiminin gerçekten kötüleştiği bir gece, Machu Picchu’nun temellerini un ufak etti. Meskenler ve butikler ve bankalar ve altın külçeleri ve mücevherler ve Kolomb-öncesi sanat koleksiyonları ve Opera Binası ve kiliseler ve her şey, And Dağları’ndan aşağıya akıp denize karıştı.

Ağladım.

Ve aileler her yere kaçırılmış İsa Mesih’in resimlerini çizdi.

İnsanlar bir süre bize, Beyaz Saray’a haber göndermeye devam etti. Ölümü ve daha çok ölümü yaşıyor ve ölmeyi bekliyorduk.

Kişisel bakım hızla kötüye gitti. Düzenli yıkanmayı ve dişle-
rimizi fırçalamayı bıraktık. Erkekler sakal koyuveriyor ve saçla-
rını omuzlarına kadar uzatıyordu.

Beyaz Saray’ı neredeyse körlemesine yağmaladık; kendimizi
sıcak tutmak için mobilyaları ve tırabzanları ve resim çerçevele-
rini şöminelerde yaktık.

Özel sekreterim Hortense Turnabalığı-13 McBundy gripten öldü.
Hizmetçim Edward Çilek-4 Kleindienst gripten öldü. Başkan yar-
dımcım Mildred Helyum-20 Theodorides gripten öldü.

Bilim danışmanım Dr. Albert Akuamarin-1 Piatigorsky, Oval
Ofis’in zemininde, kollarımda öldü.

Neredeyse benim kadar boyluydu. Yerde tuhaf bir manzara çiz-
mişizdir herhalde.

“Bütün bunlar ne anlama geliyor?” dedi defalarca.

“Bilmiyorum, Albert,” dedim. “Ve galiba bilmediğim için
memnunum.”

“Bir Çinliye sor!” dedi ve hani derler ya, ebedi mükâfata uzandı.

Arada sırada telefon çalardı. Öyle enderleşmişti ki bizzat ya-
nıtlıyordum.

“Buyurun, ben başkanınız,” diyordum. Çoğu zaman kendimi
bir tür mitolojik yaratıkla, “Michigan Kralı” ya da “Florida Afet
Valisi” ya da “Birmingham Belediye Başkan Vekili” ya da o tür-
den biriyle zayıf ve hışırtilı bir hatta konuşurken bulurdum.

Ama onlarla mesajlaşmalarımız da seyreliyordu. Sonunda hiç-
bir haberleşme kalmadı.

Unutuldum.

İkinci dönemimin üçte ikisi tamamlanırken başkanlığım işte böyle sonlandı.

Ve neredeyse aynı hızla sona yaklaşan bir şey daha vardı: yenilenemeyen tri-benzo-Davranomil stokum.

Hey gidi...

Sonunda saymaktan başka çarem kalmayıncaya dek haplardan kaç tane kaldığını saymaya cesaret edemedim. Çok azdı. Onlara öyle bağımlıydım, öyle müteşekkirdim ki sonuncusu bittiğinde hayatımın da sona ereceğini sanıyordum.

Çalışanlarım da tükeniyordu. Sonunda tek kaldım. Diğerleri ya ölmüş ya da çekip gitmiş olmalıydı çünkü artık haber falan gelmiyordu.

Benimle kalan tek kişi, Nergis olduğum ilk gün kucakladığım sadık bulaşıkçı kardeşim Carlos Nergis-11 Villavicencio idi.

Her şey böylesine hızla yok olduğundan ve artık sağlıklı hareket edecek kimse kalmadığından, nesneleri sayma takıntısı geliştirdim. Jalûzilerin tirizlerini sayıyordum. Mutfaktaki çatalları ve bıçakları ve kaşıkları sayıyordum. Abraham Lincoln'ın yatak örtüsünün ucundan sarkan püskülleri sayıyordum.

Ve bir gün merdivenlerde, yerçekiminin orta kuvvette olmasına aldırmandan emekler pozisyonunda, tırabzanın ahşap dikmelerini sayıyordum. Ve sonra aşağıdan birinin beni izlediğini fark ettim.

Güderi pantolon ve mokasen giymiş ve rakun kürkü şapka takmıştı ve elinde bir tüfek vardı.

“Tanrım!” dedim kendi kendime. “Bu sefer gerçekten delirdin, Başkan Nergis. Aşağıdaki öncü kâşif Daniel Boone.”¹²

Ve derken yanına bir adam daha geldi. Ben başkan olmadan uzun zaman önce, Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvvetleri diye bir şeyin hâlâ olduğu zamanlardaki askeri pilotlar gibi giyinmişti.

“Durun tahmin edeyim,” diye seslendim. “Ya Cadılar Bayramı ya da 4 Temmuz.”

Pilot, Beyaz Saray'ın haline epey şaşırmış görünüyordu. “Bura ne oldu böyle?” dedi.

“Size tek söyleyebileceğim,” dedim, “tarihin yazıldığı.”

12 Maceralarıyla ilk Amerikan halk kahramanına dönüşmüş kâşif ve ormancı (y.h.n.)

“Korkunç,” dedi.

“Burası sana kötü geliyorsa,” dedim parmak uçlarımla alnımı tıklatarak, “asıl şurayı görmelisin.”

İkisi de başkan olduğumdan kuşkulanamıştı. Çoktan rezilim çıkmıştı.

Benimle konuşmak bile istemediler ve aslında birbirleriyle de konuşmuyorlardı. Anlaşılan tanışmıyorlardı. Tesadüfen aynı anda oraya gelmişlerdi; ikisinin de acil birer görevi vardı.

Odaları dolaştılar ve gemici peksimeti, tütsülenmiş konserve istiridye ve bulduğu diğer artıklardan öğle yemeği hazırlamakla meşgul Sanço Panza’m Carlos Nergis-11 Villavicencio’yu buldular. Ve Carlos onları bana getirdi ve benim gerçekten de “dünyanın en güçlü ülkesinin” başkanı olduğuma ikna etti.

Carlos gerçekten aptalın tekiydi.

Bizim öncü kâşif, birkaç yıl önce Çinlilerin ziyaret ettiği Urbanalı duldan bir mektup getirmişti.

“Sevgili Dr. Swain,” diye başlıyordu mektup...

“Ben sıradan bir insan, sırf büyük bir fizikçiyle evli olması nedeniyle tanınan, ona güzel bir oğul doğurmuş ve ölümünün ardından basbayağı küçük Çinlilerden kurulu bir heyet tarafından ziyaret edilen bir piyano öğretmeniyim. Heyetteki Çinlilerden biri, babasının sizi tanıdığını söylemişti. Adı Fu Mançu’ymuş.

“Bana kocam Dr. Felix Boksit-13 von Peterswald’ın ölmeden önce yaptığı son şaşırtıcı icattan bahsettiler. Tesadüfen sizin gibi bir Nergis-11 olan oğlum ve ben, o zamandan beri bu icadı sırlarak saklıyoruz çünkü icadının bu Evren’deki insanlara dair ortaya çıkarttığı şey epey moral bozucu ve ölümden sonra bizi bekleyen

şeyin gerçek doğasına dair. Bizi bekleyen, Dr. Swain, son derece can sıkıcı.

“Buna ‘Cennet’ ya da ‘ilahi mükâfat’ gibi sevimli isimlerden birini veremem. Verebileceğim tek isim, kocamın deyişiyle -ki inceledikten sonra siz de bu ismi vereceksiniz- Hindi Çiftliği olabilir.

“Kısacası Dr. Swain, kocam Hindi Çiftliği’ndeki ölülerle konuşmanın bir yolunu keşfetmiş. Tekniğini bana, oğluma ya da başkasına öğretmedi. Ama Çinliler -ki anlaşılan her yerde casusları var- bir şekilde bunu öğrenmiş. Buraya günlüklerini incelemek ve kullandığı yöntemin izlerini bulmak için gelmişler.

“İncelemeyi tamamlayınca istersek bu tüyler ürpertici numaray nasıl yapabileceğimizi bana ve oğluma gösterecek kadar da naziktiler. Keşif onları da hayal kırıklığına uğratmıştı. Kendileri için yeni bir şey olduğunu ama buluşun ‘yalnızca Batı medeniyetlerinin üyelerine’ ilginç gelebileceğini söylediler.

“Bu mektubu yakınlarınızdaki Maryland’de yaşayan yapay akrabaları Berilyumların yerleşkesine katılmayı uman bir dostuma emanet ediyorum.

“Size ‘Sayın Başkan’ yerine ‘Dr. Swain’ diye hitap ediyorum çünkü bu mektubun ülke çıkarlarıyla alakası yok. Kocamın özel aygıtını kullanarak kız kardeşiniz Eliza ile defalarca konuştuğumuzu iletmek için yazdığım, son derece kişisel bir mektup bu. Kardeşiniz, en kısa zamanda sizinle doğrudan konuşabilmesi için buraya gelmenizin çok önemli olduğunu söylüyor.

“Ziyaretinizi sabırsızlıkla bekliyoruz. Lütfen en uygunsuz anlarda bile küfürlü konuşan ve el-kol hareketleri yapan oğlum ve kardeşiniz David Nergis-11 von Peterswald’un uygunsuz davranışlarını üstünüze alınmayın. Kendisi Tourette Sendromu’ndan mustarıptır.

“Sadık hizmetkârınız,

“Wilma Yeşilyapraklı-17 von Peterswald.”

Hey gidi...

Tri-benzo-Davranomil'e rağmen bayağı duygulanmıştım.

Öncü kâşifin Beyaz Saray'ın uzun çimenlerinde otlayan terli atına baktım. Sonra döndüm ve "Bu mesaj elinize nasıl geçti?" dedim.

Bana Tennessee-Batı Virginia sınırında bir adamı, anlaşılan Wilma Yeşilyapraklı-17 von Peterswald'un arkadaşı olan Berilyum'u kazara vurduğunu anlattı. Onu kanlılarından biriyle karıştırmıştı.

"Newton McCoy sandım," dedi.

Masum kurbanını kurtarmaya çalışmıştı ama adam kangren-den ölmüştü. Berilyum ölmeden önce Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'na götürmeye söz verdiği mektubu yerine ulaştıracağına yemin etmesini istemişti.

Adını sordum.

"Byron Hatfield," dedi.

"Hükümetin verdiği göbek adınız ne?" dedim.

"İplemedik onu biz," diye cevap verdi.

Kan akrabalığı yoluyla gerçekten geniş birkaç aileden birinin üyesiydi ve o aile de aynı türden başka bir aileyle 1882'den beri savaş halindeydi.

"Bize türetilmiş göbek adı falan gerekmiyordu," dedi.

Öncü kâşif ve ben, uzun zaman önce Beyaz Saray’a Jacqueline Kennedy’nin aldırıldığı söylenen altın sarısı balo salonu sandalyelerinde oturuyorduk. Sabırsızlıkla konuşma sırasının kendine gelmesini bekleyen pilot da. Pilotun göğüs cebindeki yaka kartına baktım. Şöyle yazıyordu:

YZB. BERNARD O’HARE

“Görünüşe göre siz de yeni türetilmiş göbek adlarını önemsemeyenlersiniz, Yüzbaşı,” dedim. Hâlâ öyle bir rütbe varsa bile adamın yüzbaşı olamayacak kadar yaşlı olduğunu fark etmiştim. Neredeyse altmış yaşındaydı.

O kostümü bir yerlerden bulmuş bir deli olduğu sonucuna vardım. Herhalde yeni görünümünden öyle memnundu ve gurur duyuyordu ki kendini Başkanı’na göstermekten alamamıştı.

İşin aslı, son derece sağlıklı bir adamdı. Son on bir yıldır Rock Creek Parkı’ndaki bir yeraltı silosunda saklanıyordu. Öyle bir silodan bahsedildiğini hiç duymamıştım.

Ama orada binlerce galon paha biçilmez petrolün yanı sıra bir de başkanlık helikopteri vardı.

Sonunda emirleri çiğneyerek, kendi deyişiyle “Dünya’da neler olup bittiğini öğrenmek için” oradan dışarıya çıkmıştı.

Gülmekten başka yapacak şey bulamadım.

“Helikopter hâlâ uçabilecek durumda mı?” diye sordum.

“Evet, efendim,” dedi. Son iki yıldır bakımını tek başına yapmıştı. Teknisyenleri bir bir ortadan kaybolmuştu.

“Genç adam...” dedim, “sana bunun için bir madalya vereceğim.”
Kendi yırtık pırtık yakamdan bir rozet söktüm ve onunkine taktım.
Elbette ki üstünde şöyle yazıyordu:

ARTIK
YALNIZ
DEĞİLSİNİZ

Öncü kâşif, benzer şerefi reddetti. Yerine, dağlara yapacağı uzun yolculuğu çıkartabilmek için yiyecek istedi.

Ona neyimiz varsa verdik: heybelerinin alabildiğince peksimet ve tütsülenmiş istiridye konservesi.

Ve evet, Yüzbaşı Bernard O'Hare ve Carlos Nergis-11 Villavicencio ve ben, ertesi gün şafak saatlerinde silodan havalandık. Öyle hafif yerçekimi olan bir gündü ki helikopterimizin enerji ihtiyacı, havada uçuşan bir ipekotu tohumundan fazla değildi.

Beyaz Saray'ın üzerinden geçerken el salladım.

"Hoşça kal," dedim.

Planım önce yoğun Nergis nüfusunun bulunduğu Indianapolis'e uçmaktı. Her yerden oraya akın ediyorlardı.

Carlos'u, hayatının sonbaharını yapay akrabalarının bakımında geçirmesi için orada bırakacaktık. Ondan kurtulacağıma seviniyordum. İçimi bayıyordu.

Oradan Urbana'ya gideceğimizi söyledim Yüzbaşı O'Hare'e ve oradan da çocukluğumun geçtiği Vermont'a.

“Sonra helikopter senin, Yüzbaşı,” diye söz verdim. “Kuş misali, nereye istersen oraya uçabilirsin. Ama kendine iyi bir göbek adı almazsan sıkıntı çekersin.”

“Başkan sizsiniz,” dedi. “Adımı siz koyun.”

“Sana ‘Kartal-1’ adını veriyorum,” dedim.

Feci hoşlandı. Madalyayı da sevmiştii.

Ve evet, hâlâ biraz tri-benzo-Davranomil'im vardı ve uzun süre Washington DC'ye tıklı kaldıktan sonra bir yere gittiğim için o kadar mutluydum ki yıllar sonra ilk kez şarkı söyledim.

O şarkıyı da hatırlıyorum. Eliza ve benim hâlâ birer geri zekâlı olduğumuzu düşündükleri günlerde sık sık ve gizlice söyledığımız şarkılardan biriydi. Kimsenin bizi duyamayacağı yerlerde, Profesör Elihu Roosevelt Swain'in mozolesinde.

Ve şimdi o şarkıyı doğum günü partimde Melody'yle Isadore'a öğreteceğim galiba. Ölüm Adası'nda yeni maceralara çıktıklarında söylemek için mükemmel bir şarkı.

Şöyle gidiyor:

Görmeye gidiyoruz Büyücü'yü,
Harikalar harikası Oz Büyücüsü'nü.
Varsa eğer müthiş bir büyücü,
İşte o büyücü, Oz Büyücüsü.

Vesaire.

Hey gidi...

Melody ile Isadore bugün, Isadore'un ailesi Ahududuları ziyaret etmek için Wall Street'e gitti. Bir zamanlar bana da Ahududu olmayı teklif etmişlerdi. Vera Çizgilisincap-5 Zappa'ya da. İkimiz de reddetmiştik.

Ve evet, Broadway ile 42. Sokak'ın köşesindeki bebeğin piramidine doğru tek başıma yürüyüşe çıktım, oradan 43. Sokak'tan eskinin Nergis Kulübü ve daha da eskinin Yüzyıl Derneği'ne yöneldim ve ardından doğuya dönerek 48. Sokak'tan, Vera'nın kölelerinin kaldığı ve eskiden ebeveynlerimin evi olan konağa gittim.

Konağın merdivenlerinde Vera'yla karşılaştım. Köleleri eski Birleşmiş Milletler Parkı'na dağılmış, karpuz, mısır ve ayçiçeği ekiyorlardı. Çalışırken "Ol' Man River"¹³ söylediklerini duyabiliyordum. Hep mutluydular. Köle oldukları için kendilerini çok şanslı addediyorlardı.

Hepsi birer Çizgilisincap-5'ti ve yaklaşık üçte ikisi eski Ahududu'ydu. Vera'nın kölesi olmak isteyenler göbek adlarını Çizgilisincap-5'e çevirmek zorundaydı.

Hey gidi...

13 1927 yapımı Show Boat müzikalinden, Mississippi Nehri'nin biteviye zorluğu mecazıyla Afrikalı kölelerin çilesini anlatan ünlü şarkı (y.h.n.)

Vera genellikle köleleriyle birlikte çalışırdı. Ağır işi severdi. Ama onu, bir gün evvel kölelerinden birinin, hastane kalıntıları altından çıkardığı Zeiss marka güzel bir mikroskobun başında vakit öldürürken buldum. Yıllar boyunca orijinal fabrika kutusu içinde korunmuştu mikroskop.

Vera yaklaştığını fark etmedi. Dikkatle mikroskoba bakıyor ve çocuksu bir ciddiyet ve beceriksizlikle düğmelerini çeviriyordu. Daha önce mikroskop kullanmadığı belliydi.

Yaklaştım ve “Bö!” dedim.

Başını mercekten hızla çekti.

“Merhaba,” dedim.

“Korkudan ölecektim,” dedi.

“Özür dilerim,” dedim ve güldüm.

Bu eski oyunlar hâlâ sürüyor. İyi ki.

“Hiçbir şey göremiyorum,” dedi. Mikroskoptan şikâyetçiydi.

“Sadece bizi öldürüp yemek isteyen biçimsiz küçük hayvanlar var orada,” dedim. “Onları gerçekten görmek istiyor musun?”

“Bir opale bakıyordum,” dedi. Mikroskobun lamına opal ve pırlantayla bezeli bir bilezik yerleştirmişti. Eski zamanlarda milyonlarca dolar edecek bir değerli taş koleksiyonu vardı. İnsanlar buldukları tüm mücevherleri ona veriyordu. Tıpkı buldukları şamdanları bana getirdikleri gibi.

Mücevherler işe yaramıyordu. Manhattan’da mum namına bir şey kalmadığından, şamdanlar da. İnsanlar akşamları evlerini hayvansal yağa batırılmış kumaş parçalarıyla aydınlatıyordu.

“Muhtemelen opalin üstünde Yeşil Ölüm vardır,” dedim. “Muhtemelen her yerde Yeşil Ölüm var.”

Sırası gelmişken söyleyeyim: Yeşil Ölüm'den telef olmamamızın nedeni, Isadore'un ailesi Ahududuların kazara keşfettiği bir antidotu kullanmamızdı.

Antidotu baş belalarından ya da baş belalarının oluşturduğu ordulardan saklamamız yeterliydi. Böylece kısa sürede öte dünyaya, Hindi Çiftliği'ne geçiyorlardı.

Ahududular arasında büyük bir biliminsanı yoktu. Antidotu tesadüfen keşfetmişlerdi. Balığı temizlemeden yerlerdi ve tahminen eski zamanların deniz kirliliğinden ibaret antidot, yedikleri balıkların bağırsaklarında bir yerlerdeydi.

“O mikroskobu çalıştırabilirsen seni üzecek bir şey göreceksin, Vera,” dedim.

“Ne üzecekmiş beni?” dedi.

“Yeşil Ölüm'e yol açan organizmaları görmek,” dedim.

“Niye ağlayayım ki ona?” dedi.

“Çünkü sen vicdanlı bir kadınsın,” dedim. “Antidotu her alışımızda onlardan *trilyonlarcasını* öldürdüğümüzün farkında değil misin?”

Güldüm.

Gülmedi.

“Gülmüyorum,” dedi, “çünkü böyle beklenmedik bir anda çıkagelip doğum günü sürprizlerinden birini mahvettin.”

“Nasıl yani?” dedim.

Kölelerinden birinden bahsetti. “Donna sana bunu hediye edecekti. Sürpriz olmayacak artık.”

“Hım,” dedim.

“Bunun gayet havalı bir şamdan olduğunu düşünmüş.”

Melody ve Isadore'un hafta başında ziyaretine geldiklerini, günün birinde kölesi olmayı nasıl da arzuladıklarını anlattı.

“Onlara köleliğin herkese göre olmadığını anlatmaya çalıştım,” dedi.

“Bana şunun cevabını versene,” diye devam etti, “ben ölünce kölelerime ne olacak?”

“Yarın için kaygılanma,” dedim, “Yarının kaygısı, yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.”¹⁴

“Âmin,” dedim.

14 İncil, Matta 6-34 (y.h.n.)

İhtiyar Vera'yla konağın merdivenine oturup Kuzey Indiana'da yaşanan Maxinkuckee Gölü Çarpışması'na dair anıları yâd ettik. Urbana'ya giderken helikopterden görmüştüm savaşı. Vera, alkolik kocası Lee Denizçakısı-13 Zappa'yla birlikte hengâmede bizzat yer almıştı. Michigan Kralı'nın sahra mutfaklarından birinde aşçılık yapıyorlardı.

“Bana karıncalar gibi görünüyordunuz,” dedim, “Ya da mikroskop altındaki bakteriler gibi. İsabet alma korkusuyla yaklaşmaya cesaret edemedik.”

“Biz de kendimizi öyle görmüştük,” dedi.

“Seni o zamanlar tanısaydım kurtarmaya çalışırdım,” dedim.

“Bir bakteriyi diğer milyonlarca bakteriden kurtarmaya çalışmaya benzerdi, Wilbur,” dedi.

Vera'nın katlanmak zorunda kaldığı sadece mutfak tentesinin üzerinden uçan mermiler ve kurşunlar değildi. Ayyaş kocasına karşı da kendini savunmak zorundaydı. Savaşın ortasında dövmüştü kadıncağızı.

İki gözünü morartmış, çenesini kırmıştı. Çadırdan dışarıya fırlatmıştı. Çamurun içine kışüstü oturtmuştu Vera'yı. Ardından,

gelecekte benzer dayakları nasıl engelleyebileceğini açıklamak amacıyla çadırdan çıkmıştı.

Tam da bir düşman süvarisinin mızrağıyla şişleneceği anda.

“Peki, bu hikâyeden aldığımız ahlak dersi ne sence?” diye sordum.

Nasırlı elini dizime koydu. “Asla evlenme, Wilbur,” diye cevap verdi.

Aynı seyahatte ziyaret ettiğim ve Michigan Kralı’nın ordusuna katılmadan önce kocasıyla birlikte bir On Üç Kulübü’nde garsonluk ve barmenlik yaptığı Indianapolis’ten konuştuk biraz.

Kulübün neye benzediğini sordum.

“Bildik şeyler işte...” dedi, “içi doldurulmuş kara kediler ve cadılar bayramı fenerleri ve masalara saplanmış hançerler filan vardı. Ben fileli çorap ve sivri topuklular giyiyordum ve bir maske takıyordum. Tüm garson ve barmenlerin vampir dişleri vardı.”

“Hım,” dedim.

“Hamburgerlerimize ‘Yarasaburger’ derdik,” dedi.

“Hı-hı,” dedim.

“Domates suyu katılmış cine de ‘Drakula’nın Tercihi’ derdik,” dedi.

“Ya,” dedim.

“Diğer On Üç Kulüpleri gibiydi,” dedi, “fazla tutmadı ama. Indianapolis bir sürü On Üç yaşamasına rağmen büyük bir On Üç kenti değildi. Bir Nergis kentiydi. Nergis değilsen beş para etmezdin.”

Ne diyeceğim size: Bir multimilyoner, bir pediatr, bir senatör ve bir başkan olarak zevk ve sefa içinde yaşadım. Ama hiçbir şey Indianapolis, Indiana’da bir Nergis olarak karşılanmanın yerini tutamaz!

Oradaki insanlar fakirdi ve bir sürü ölüm yaşamıştı ve tüm amme hizmetleri çökmüştü ve fazla uzakta olmayan savaştan korkuyorlardı. Ama ben ve Carlos Nergis-11 Villavicencio için öyle kutlamalar ve geçit törenleri düzenlediler ki kadim Roma’nın kiler yanlarında sönük kalırdı.

Yüzbaşı Bernard Kartal-1 O’Hare bana şöyle dedi: “Tanrım! Sayın Başkan! Bilseydim beni bir Nergis yapmanızı isterdim.”

Ben de ona, “O halde seni bir Nergis ilan ediyorum,” dedim.

Ama orada gördüğüm en tatmin edici ve eğitici şey Nergislerin haftalık aile toplantısıydı.

Ve evet, o toplantıda oy kullandım ve pilotum ve Carlos ve diğer bütün erkekler, kadınlar ve dokuz yaşının üstündeki bütün çocuklar da oy kullandı.

Kentte henüz bir günden az zaman geçirmeme rağmen, şansın yardımıyla toplantının Oturum Başkanı bile olabilirdim. Oturum

Başkanı kurayla belirleniyordu. Ve o gecenin şanslısı, Dorothy Nergis-7 Garland adlı, on bir yaşında, siyahi bir kız çocuğuydu.

Toplantıyı yönetmek için çok iyi hazırlanmıştı ve galiba katılan herkes de öyleydi.

Neredeyse kendi boyundaki kürsüye yürüdü.

Küçük kuzinim hiç çekinmeden, herhangi bir özür dilemeden ve kendisiyle alay etmeden bir sandalyenin üstüne çıktı. Sarı bir tokmakla toplantıyı açtı ve sessiz ve saygılı akrabalarına şöyle dedi: “Pek çoğunuzun bildiği gibi, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı aramızda. İzninizle olağan gündemimizin sonunda ondan küçük bir konuşma yapmasını isteyeceğim.

“Aranızdan biri bunun gündeme alınmasını önerebilir mi?” dedi.

“Kuzen Wilbur’a oturumun sonunda söz verilmesini resmen öneriyorum,” dedi yanımda oturan yaşlı bir adam.

Önergeye ikinci destek gelince açık oylamaya geçildi.

Oylama, salona yayılan, can-ı yürekten olduğu anlaşılan ve şaka yollu olmaktan uzak “Hayır!” ve “Olmaz!” sataşmaları arasında devam etti.

Hey gidi...

En acil mesele, hem Göller Bölgesi korsanları hem Oklahoma Dükü’yle savaşılan Michigan Kralı’nın ordusunda can veren Nergislerin yerine geçecek dört kişinin belirlenmesiydi.

Hatırlıyorum, koç gibi biri vardı; nalbanttı ve toplantıda şöyle dedi: “Beni gönderin. Hiçbir şey bana, Nergis olmadıkları sürece birkaç ‘Erkenci’ öldürmek kadar zevk veremez.” Vesaire.

Adamın askeri hevesi nedeniyle birçok konuşmacı tarafından azarlanmasına şaşıtm. Savaşın eğlence amacıyla yapılmadığı ve

gerçekten de eğlenceli olmadığını, bir trajediden bahsedildiğini ve trajik bir yüz ifadesi takınmazsa toplantıdan ihraç edileceğini söylediler.

“Erkenci” dediği Oklahomalılardı¹⁵ ama Oklahoma Dükü’nün ordusunda Missourili “Göster Bana”lar¹⁶ ve Kansalı “Gerillalar”¹⁷ ve Iowalı “Şahingöz”ler¹⁸ vesaire de vardı.

Nalbanda “Erkencilerin” de insan olduğu, Indianalı “Hoosier”-lardan¹⁹ farkları olmadığı söylendi.

Ve benim söz almamı öneren yaşlı adam ayağa kalkarak şöyle dedi: “Zevk için öldürürsen Arnavut Gribi ya da Yeşil Ölüm’den bir farkın kalmaz, delikanlı.”

Etkilenmişim. Ülkelerin savaşlarını trajedi saymayacaklarını ama ailelerin, sadece sayabileceklerini değil, saymaları gerektiğini fark ettim.

Bravo onlara!

Aslında genç nalbandın savaşa gitmesine izin verilmemesinin temel nedeni üç ayrı kadından üç gayrimeşru çocuk peydahlaması ve birilerinin söylediği üzere, “iki tanenin daha yolda” olmasıydı.

O bebeklere bakma sorumluluğundan kaçmasına izin verilmeyecekti.

15 1889 Resmi Arazi Girişimi öncesinde bugün Oklahoma olan sahipsiz topraklara yerleşenler (y.h.n.)

16 Missouri eyaletinin gayriresmî lakaplarından biri (y.h.n.)

17 Amerikan iç savaşı öncesinde Kansas’ın bağımsızlığı için mücadele vermiş gruplar. (y.h.n.)

18 Iowa eyaletinin, Sauk reisi Kara Şahin’den gelen ve resmi kabul görmüş lakabı (y.h.n.)

19 Indianalıların lakabı (y.h.n.)

Toplantıdaki çocuklar ve ayyaşlar ve deliler bile parlamenter usullere gayet aşına görünüyordu. Kürsüdeki küçük kız toplantıyı öyle maharetli ve amacına uygun yönetiyordu ki elinde şimşek tutan bir tanrıçayı andırıyordu.

Bana daha önce yalnızca maskaralık gelen bu usullere derin bir saygı uyandı içimde.

Hâlâ öylesine saygı duyuyorum ki az evvel burada, Empire State Binası'nda, ansiklopedimden bu usullerin mucidine bakı-baktım.

Adı, Henry Martyn Robert'mış. West Point mezunuymuş. Mühendismiş. Kısa sürede generalliğe yükselmiş. Ama İç Savaş'tan hemen önce, Massachusetts'in New Bedford kentinde teğmenken, düzenlenen bir kilise toplantısını yönetmek zorunda kalmış ve toplantının kontrolünü kaybetmiş.

Kural yokmuş hiç.

Böylece bu asker oturmuş ve Indianapolis'te uyulduğunu gördüğüm kurallarla neredeyse aynı bazı kurallar yazmış. *Robert'ın Düzen Kuralları* adıyla yayımlanan bu kurallar bence Amerikalıların en önemli dört icadından biri.

Diğer üçü, İnsan Hakları Beyannamesi, Anonim Alkoliklerin ilkeleri ve Eliza'yla benim tasarladığımız yapay yolla genişletilmiş aileler fikri.

Indianapolisli Nergislerin sonunda Michigan Kralı'na göndermek üzere seçtiği üç kişi, en kolay harcanabilecek ve oy verenlerin kanısınca o zamana dek en tasasız hayatlar sürmüş olanlardı.

Hey gidi...

Gündemin diğer maddesi, eyaletin kuzeyindeki çatışmalardan kaçarak kente gelen mülteci Nergislerin beslenme ve barınmasına dairdi.

Toplantı bir kez daha, başka bir şevklinin şevkini kırdı. Oldukça güzel ama bakımsız ve diğerkâmlık da diyebileceğimiz azami sosyal fedakârlığa şuursuzca kapıldığı alenen anlaşılan genç bir kadın, evine en az yirmi mülteci alabileceğini söyledi.

Başka biri ayağa kalktı ve ona ev çekip çevirmede, kendi çocuklarını bile başka akrabalarının yanına taşınmak zorunda bırakacak kadar yetersiz olduğunu söyledi.

Bir diğeri, komşuları olmasa köpeğini açlıktan öldürecek kadar dalgın olduğunu ve evinde üç kez yangın çıkardığını hatırlattı.

Toplantıdakiler acımasızca davranmış gibi gelebilir. Ama hepsi ona “Kuzin Grace” ya da “Grace Kardeş” diye hitap ediyordu. Elbette benim de kuzinimdi. Bir Nergis-13'tü.

Dahası da var: Zararı yalnız kendineydi; haliyle kimse ona kızgın değildi. Çocukları, yürümeyi öğrenir öğrenmez daha iyi idare edilen evlere kaçmıştı. Galiba Eliza'yla icadımızın en cazip tarafı buydu: Çocukların seçebilecekleri pek çok evleri ve ebeveynleri vardı.

Kuzen Grace'se hakkındaki tüm kötü ama kuşkusuz doğru sözleri sanki yeni duyuyormuşçasına şaşkınlıkla dinledi. Gözyaşlarına boğulmadı. Toplantının sonuna dek Robert'ın Düzen Kuralları'na sadık kalarak oturdu ve anlayışlı ve ilgili göründü.

Bir noktada, “Yeni İş” başlıklı gündem maddesi görüşülürken Kuzin Grace, Göller Bölgesi Korsanları'na ya da Oklahoma Dükü'nün ordusuna hizmet eden bütün Nergislerin aileden atılmasını talep etti.

Önerisini destekleyen çıkmadı.

Ve toplantıyı yöneten küçük kız ona şöyle dedi: “Siz de buradaki herkes kadar iyi biliyorsunuz ki Kuzin Grace, ‘Nergis oldun mu Nergis kalırsın.’”

Sonunda konuşma sırası bana gelmişti. “Kardeşlerim ve Kuzenlerim...” dedim, “Ülkeniz harcandı. Görebileceğiniz üzere, başkânınız da başkanınızın gölgesine dönüştü. Karşınızdaki titrek Kuzen Wilbur’dan başkası değil.”

“Sen sıkı bir başkândın, Billy kardeş!” diye bağırdı salonun arkalarından biri.

“Ülkeme kardeşliğin yanı sıra barış da getirmek isterdim,” diye devam ettim. “Üzülerek söylüyorum ki barış diye bir şey yok. Onu biz bulduk. Biz kaybettik. Sonra tekrar bulduk. Sonra yeniden kaybettik. Tanrı’ya şükür, makineler daha fazla savaşmamaya karar verdi. Geriye insanlar kaldı artık.

“Ve yine Tanrı’ya şükür, yabancılarla savaşmıyoruz artık. İki tarafta da herkesin akrabaları varken kim kimle savaşıyor, önemi yok bence.”

Toplantıdakilerin çoğu sadece Nergis değil, aynı zamanda kaçırılmış İsa’yı arayanlardandı. Hitap etmesi zor bir topluluktu. Ne dersem diyeyim, İsa’yı görebilme umuduyla kafalarını sağa sola çevirip duruyorlardı.

Ama uygun anlarda alkışlamalarına ya da gülmelerine bakılırsa sözlerim boşa gitmiyordu. Devam ettim.

“Artık bir ulus değil yalnızca aileler olduğumuz için,” dedim, “savaşta merhamet göstermemiz ve merhamet görmemiz çok daha kolay.

“Kuzeyde, Maxinkuckee Gölü’nde yapılan bir çarpışmaya henüz şahit oldum. Atlar ve mızraklar ve tüfekler ve tabancalar ve birkaç da top vardı. Birkaç kişinin öldürölüşünü gördüm. Aynı zamanda birbirine sarılan pek çok insan da gördüm ve teslim olanlarla geri çekilenlerin sayısı epey fazlaydı.

“Maxinkuckee Gölü Savaşı’ndan size aktarabileceklerim şöyle,” dedim.

“Kıyım değildi.”

Indianapolis'teyken telsiz aracılığıyla Michigan Kralı'ndan bir davet aldım. Davetin Napolyon'a özgü bir üslubu vardı. Kral'ın "Maxinkuckee Gölü'ndeki Yazlık Sarayında Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nı kabul etmekten" memnuniyet duyacağı bildiriliyordu. Nöbet yerlerine beni zorluk çıkarmadan geçirmeleri için emir verildiği söyleniyordu. "Zafer bizimdir," deniyordu.

Böylece pilotum ve ben oraya uçtuk.

Sadık hizmetkârım Carlos Nergis-11 Villavicencio'yu hayatının son yıllarını aralarında geçirmesi sayısız akrabasına bıraktık.

"İyi şanslar, Kardeş Carlos," dedim.

"Sonunda evdeyim, Sayın Başkan ve Sevgili Kardeş," diye cevap verdi. "Sağ olun ve her şey için Tanrı'ya hamdolsun. Artık yalnız değilim!"

Michigan Kralı ile görüşmem eskiden olsa "tarihi olay" olarak nitelendirilebilirdi. Her yerde kameralar ve mikrofonlar ve muhabirler olurdu. Onun yerine Kral'ın "kâtiplerim" dediği kayıtçılar vardı.

Ve ellerinde kâğıtlar ve kalemler olan o insanları bu eski tabirle anmakta haklıydı. Askerlerinin çoğu ne okuyabiliyor ne de yazabiliyordu.

Yüzbaşı O'Hare ve ben, Kral'ın, zamanında özel bir askeri akademi olan Yazlık Sarayı'nın önündeki çimenliğe iniş yaptık. Kimi adamlar, bir önceki çarpışmada kötü hal göstermiş askerler galiba, dizüstü çökmüştü ve başlarında askeri inzibat vardı. Kasaturlar ve cep çakıları ve makaslarla çimleri biçiyorlardı ceza olarak.

Yüzbaşı O'Hare ve ben, iki sıra dizilmiş askerlerin arasından geçerek saraya girdik. Bir tür merasim kıtasıydı herhalde. Her birinin elinde ailelerinin arması işlenmiş bir flama vardı: elma, timsah, lityumun sembolü, vesaire.

Gülünç ölçüde uyduruk bir tarihsel olaydı. Çarpışmalar haricinde ülkelerin tarihleri, benim gibi sıkı uyuşmuş ve zamanında sevilip sevilmediği müphem, çaptan düşmüş ihtiyaçların, genç psikopatların postallarını yalamaya gelişinden ibaretti.

İçimden gülmekten başka yapacak şey bulamadım.

Kralın süssüz ve sade makamına yalnız alındım. Zamanında muhtemelen askeri akademinin balo salonluğunu yapmış, muazzam bir mekândı. Şimdiyse içinde sadece katlanır bir karyola, üstü haritalarla kaplı uzun bir masa ve bir duvara yaslanmış katlanır sandalyeler vardı.

Kral harita masasının başında oturmuş, gösterişli bir edayla kitap okuyordu: Tukidides'in *Pelopponnes Savaşları Tarihi*.

Arkasında ellerinde kurşun kalem ve not defterleriyle dikilen üç erkek kâtip vardı.

Benim ya da bir başkasının oturması için yer yoktu.

Elimde küflü Homburg şapkam ile önünde durdum. Kapıdaki teşrifatçı ismimi yeterince yüksek sesle duyurmuştu ama Kral başını kitabından hemen kaldırmadı.

“Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Dr. Wilbur Nergis-11 Swain, Majesteleri!” demişti teşrifatçı.

Sonunda başını kaldırdığında tıpkı büyükbabası Dr. Stewart Rawlings Mott’a, yıllar önce Vermont’ta bana ve kız kardeşime bakan doktora benzediğini görmek hoşuma gitti.

Ondan korkmuyordum. Tri-benzo-Davranomil sayesinde sakin ve uyuşuktum. Ayrıca, yaşam denen paldır küldür komediden de yeterince nasibimi almıştım. Kral beni bir idam mangasının karşısına itelemeye karar verse enikonu düzgün bir macera sayabilirdim.

“Öldüğünüzü sanıyorduk,” dedi Kral.

“Ölmedim, Majesteleri,” dedim.

“Sizden haber almalı çok uzun zaman oldu,” dedi Kral.

“Washington DC ara sıra fikir kıtlığı çekiyor,” dedim.

Kâtipler bütün söylediklerimizi, yazılmakta olan tarihin bütün ayrıntılarını not alıyordu.

Kapağını okuyabilmem için kitabı kaldırdı. “Tukidides,” dedi.

“Hım,” dedim.

“Yalnızca tarih okurum,” dedi.

“Konumunuzdaki biri için yerinde bir tercih, Majesteleri,” diye cevap verdim.

“Tarihten ders alamayanlar, onu tekrar etmeye mahkûmdur,” dedi.

Kâtipler çiziktiriyordu.

“Evet,” dedim. “Haleflerimiz dönemimizi yakından incelemezse kendilerini bir kere daha gezegenin fosil yakıtlarını tüketmiş, grip ve Yeşil Ölüm’den milyonlarca insan kaybetmiş, gökyüzünü

deodorantlarının gazı yüzünden sarıya dönmüş, iki metrelik bir bunağı başkan seçmiş ve mini mini Çinlilerden zekâ ve duygusal açıdan aşağı bulacak.”

Kahkahalarımı katılmadı.

Başının üzerinden konuşarak doğrudan kâtiplerine hitap ettim. “Tarih bir sürprizler listesinden ibarettir,” dedim. “Buna rağmen bizi, sadece şaşırmaya hazırlayabilir. Lütfen bunu not edin.”

Meğer Genç Kral tarihi bir belgeyi imzalamamı istiyormuş. Kısaydı. Bu belgeyle ben, yani Amerika Birleşik Devletleri Başkanı, Kuzey Amerika kıtasının 1803 yılında Napolyon Bonapart tarafından “Louisiana’nın Satın Alımı” adıyla bilinen olguyla ülkeme satılan bölgeleri üzerinde hiçbir kontrolümün bulunmadığını kabul ediyordum.

Böylece, belgeye göre, söz konusu bölgeyi bir dolara Michigan Kralı Stewart Sariasma-2 Mott’a sattım.

Mümkün en mini minnacık imzayı attım belgeye. Bebek karınca gibi duruyordu kâğıdın üstünde. “Hayrını görün,” dedim.

Sattığım alanın önemli kısmı, Oklahoma Dükü ve hiç şüphesiz tanımadığım başka hükümdarlar ve kendini bir halt sanan insanların işgali altındaydı.

Yüzbaşı O’Hare ve ben bunun ardından, uzun zaman önce ölmüş kız kardeşimle elektronik bir buluşma gerçekleştirmek için Illinois’nin Urbana kentine doğru yola çıktık.

Hey gidi...

Ve evet, şimdi uyuşuk bir el ve ağrıyan bir kafayla yazıyorum çünkü dün geceki doğum günü partimde feci içtim.

Vera izgilisincap-5 Zappa, on dört kölenin taşıdığı aylandız ağacından yapılma bir tahtırevanda ve pırlantalarla bezeli geldi. şarap ve bira getirmişti ki beni sarhoş eden de buydu. Ama en hoş hediyesi o ve kölelerinin eski bir kalıpta yaptığı bin adet mumdu. Mumları boş bekleyen bin adet şamdana diktik ve lobinin zeminine dizdik.

Sonra da yaktık.

Tüm o küçük ve titrek ışıkların arasında dururken, kendimi dizlerine kadar Samanyolu'na gömülmüş Tanrı gibi hissettim.

SONSÖZ

Dr. Swain bundan ötesini yazamıyadan öldü. Kendi ilâhî mükâfatına uzandı.

Zaten yazdıklarını okuyacak, döktürdüğü ucu açık kalmış, uzun ve uydurma hikâyelerden yakınlacak kimse yoktu.

Louisiana'nın Satın Alımı'nı eline asla geçmeyen bir dolar karşılığında bir çete liderine tekrarlamasıyla hikâyesinin doruk noktasına ulaşmıştı zaten.

Ve evet, geride biri mezar yazıtı olarak kullanır umuduyla şu şiiri bıraktığına göre, kendisi ve kız kardeşinin toplumlarını yeniden şekillendirmek için yaptıkları şeyden gurur duyarak ölmüştü anlaşılan:

“Ve derken nasıl da karşılaştık İnsanlığın ve evet,
Tanrı'nın paldır küldür komedisinin ıvrır zıvırıyla?
Korkmuyorum ve huzurluyum yuvamda,
Teşekkür ederim size,
Düşlerimizin yeniden yarattığı bir oyunda.”

Çocukluklarındaki dâhiyi yeniden canlandırmak için aklını kız kardeşininkiyle buluşturmasını mümkün kılan, Urbana’daki elektronik aygıttan bahsedemedi.

Pek az insanın haberdar olduğu “Holigan” adlı aygıt, iki metre uzunluğunda ve yirmi santimetre çapında, alelade görünüşlü, kilden bir kahverengi boruydu. Devasa bir parçacık hızlandırıcısının kontrol düğmelerini barındıran çelik bir kabinin üstüne yerleştirilmişti. Parçacık hızlandırıcısı, atomaltı maddelerin kentin kıyısındaki mısır tarlalarının altında dönen daire şeklindeki manyetik yarış parkuruydu.

Evet.

Ve parçacık hızlandırıcısı elektrik bulunmadığı ve kimse ilgi göstermediği için uzun süredir çalışmadığından Holigan, bir bakıma bir hayaletti.

Francis Demir-7 Holigan adlı bir hademe, boruyu ölü kabinin üstüne koyup yanına sefertasını yerleştirdiği anda borudan sesler geldiğini duymuştu.

Aygıtın eski sahibi, biliminsanı Dr. Felix Boksit-13 von Peterswald’u çağırmıştı. Ama boru bir daha konuşmamıştı.

Ne var ki Dr. von Peterswald, cahil Mr. Holigan’a inanarak büyük bir biliminsanı olduğunu kanıtlamıştı. Hademeye hikâyesini tekrar tekrar anlattırmıştı.

“Sefertasın...” demişti sonunda. “Sefertasın nerede?”

Sefertası, Holigan’ın elindeydi.

Dr. von Peterswald, sefertasını borunun yanına, tamı tamına daha önce koyduğu yere yerleştirmesini söylemişti.

Boru yeniden konuşmaya başlamıştı.

Konuşanlar kendilerini ahiretten kişiler olarak tanıtmışlardı. Can sıkıntısı ve toplumsal aşağılanma ve önemsiz hastalıklar ve benzeri şeylerden şikâyet eden bir insan korosunun sesi geliyordu arkadan.

Dr. von Peterswald'un gizli günlüğünde söylediği gibi: "Kötü idare edilen bir hindi çiftliğine yağmurlu bir sonbahar günü telefon açıldığında duyulabilecek seslere benziyordu."

Hey gidi...

Holigan'dan kız kardeşiyle konuşurken Dr. Swain'in yanında Dr. von Peterswald'un dul eşi Wilma Yeşilyapraklı-17 von Peterswald ve oğlu, aynı zamanda Dr. Swain'in kardeşi, Tourette Sendromu'ndan mustarip on beş yaşındaki David Nergis-11 von Peterswald vardı.

Zavallı David, tam Dr. Swain öte taraftaki kız kardeşi Eliza'yla konuşmaya başlayacağı sırada nöbet geçirmeye başladı.

David ağzından istem dışı çıkan küfürleri yutmaya çalıştı ama çabası sadece küfürlerin bir oktav yükselmesine yaradı: "Bok... Balgam... Taşak... Göt... Sik... Sümük... Kulak kiri... Çiş..."

Ve Dr. Swain de kontrolünü kaybetti. Onca boyuna ve yaşına bakmadan kabinin tepesine tırmandı. Kız kardeşine daha yaklaşılabilmek için borunun içine eğildi, ucundaki delikten baş aşağı sarktı ve elzem sefertasını yere düşürerek bağlantıyı koparttı.

"Alo?" dedi. "Alo?"

"Apiş arası... Çük... Bok... Kobra... Venüs Deltası... Plasenta..." dedi oğlan.

Dul von Peterswald, Urbana'nın o tarafında kendini kaybetmemiş tek insandı; haliyle sefertasını tekrar yerine koymak ona düştü. Sefertasını boruyla Başkan'ın dizi arasına sertçe sıkıştırmak zorunda kaldı. Derken kendini gülünç bir konumda, bir kolu önde, ayakları havada, kabinin tepesinde doksan derece eğilmiş buldu. Başkan, diziyle sadece sefertasını değil, dulun elini de sıkıştırmıştı.

“Alo?” dedi Başkan baş aşağı. “Alo?”

Diğer uçtan gevelemeler ve hindi gurultuları ve ciyaklamalar ve viyaklamalar duyuluyordu.

Biri aksırdı.

“Puşt... Sıçmık... Döl... Taşak...” dedi oğlan.

Eliza konuşmadan önce fondaki insanlar, zavallı David'in kendileri gibi insanlığın Evren'deki durumuna öfkeli biri olduğunu sezdiler. Çocuğu gaza getirdiler ve küfürleriyle ona katıldılar.

“Yürü be, evlat,” vesaire dediler.

Ve dediği her şeyi misliyle tekrarladılar. “Çifte sik! Çifte bızır! Çifte bok!” Vesaire.

Tımarhaneye döndü ortam.

Ama nihayetinde Dr. Swain ve kız kardeşi, elinden gelse doktorun borunun içine hepten gireceği ölçüde sarsıcı bir şehvetle buluştu.

Ve evet, Eliza'nın ondan ilk isteği, kafa kafaya verebilmeleri için mümkün en kısa sürede ölmesiydi. O zaman, sözde “Cennet” denen, tatminkârlıktan son derece uzak bu yeri düzeltmenin yollarını birlikte arayabileceklerdi.

“Orada işkence mi görüyorsun?” diye sordu Dr. Swain.

“Hayır,” dedi Eliza. “ölümüne sıkılıyoruz. Burayı her kim tasarladıysa insanoğlu hakkında hiçbir şey bilmiyormuş. Lütfen, Wilbur... Burası *Sonsuzluk*. *Ebediyen* böyle! Şimdi bulunduğun yer, zaman açısından bir hiç! Bir şaka! Bir an önce kurşunu sık kafana.”

Vesaire.

Dr. Swain ona yaşayanların iyileştirilemeyen hastalıklarla ilgili sorunlarını anlattı. Tek beyin olarak düşünen iki kardeş için bu gizemler çocuk oyuncagıydı.

Açıklaması şuydu: Grip virüsleri, Dünya’yı işgale gelen Marslılardı ama grip, en azından şimdilik ortadan kalktığına göre, hayatta kalanların sistemlerindeki antikorlar işgale direnmişti.

Diğer taraftan, Yeşil Ölüm’ün sebebi, barışsever ve kimseye kötülük yapmak istemeyen mikroskobik Çinlilerdi. Solunum yoluyla alınmaları ya da sindirim sistemine girmeleri, normal boyutlu insanlar için ölümcüldü.

Vesaire.

Dr. Swain kız kardeşine diğer tarafta ne tür bir iletişim aygıtı kullandıklarını sordu. Eliza da bir borunun içine mi sarkmıştı?

Eliza ona aygıt falan kullanmadığını, iletişimin yalnızca bir his olduğunu söyledi.

“Nasıl bir his?” dedi Dr. Swain.

“Anlamak için ölü olman gerekir,” dedi Eliza.

“Yine de bir dene,” dedi Dr. Swain.

“Ölü olmak gibi,” dedi Eliza.

“Ölmüşlük hissi,” dedi Dr. Swain, ne dediğini anlamaya çalışarak.

“Evet, soğuk ve nem,” dedi Eliza.

“Hım,” dedi Dr. Swain.

“Ama aynı zamanda görünmez bir arı sürüsü tarafından kuşatılmak gibi,” dedi Eliza. “Sesin arılardan geliyor şu anda.”

Hey gidi...

Dr. Swain bu özel görüşmeyi bitirdiğinde elinde, başkanlara hediye edilmek amacıyla değil, Tourette Sendromu’ndan mustariplere deva niyetine üretilmiş tri-benzo-Davranomil’den yalnızca on bir adet kalmıştı.

Ve baktığında, kocaman avucundaki hapların gözüne hayatının kum saatinin içinde kalan kum taneleri gibi gelmesi kaçınılmazdı.

Dr. Swain, Holigan’ın bulunduğu laboratuvar binasının dışında, güneşin altında dikiliyordu. Yanında dul hanım ve oğlu vardı. Holigan’ı sadece kendisinin çalıştırabilmesi için sefertasını almıştı dul Mrs. von Peterswald.

Yerçekimi hafifti. Dr. Swain sertleşmişti. Oğlan da. Yakındaki helikopterin yanında duran Yüzbaşı Bernard Nergis-11 O’Hare de.

Muhtemelen dulun vücudundaki erektile dokular da harekete geçmişti.

“O kabinin tepesinde nasıl görüldüğünüzü biliyor musunuz, Sayın Başkan?” diye sordu oğlan. Hastalığının az sonra söyleceklerinden tiksindiği alenen belliydi.

“Hayır,” dedi Dr. Swain.

“Bir futbol topunu sikmeye çalışan dünyanın en büyük Habeş maymunu gibi,” diye ağzından kaçırdı oğlan.

Dr. Swain, bu türden başka hakaretleri önlemek için kalan tri-benzo-Davranomil’leri verdi delikanlıya.

Tri-benzo-Davranomil'siz kalmasının sonuçları görülmeye değdi. Altı gün ve altı gece boyunca dul hanımın evindeki bir yatakta bağı tutulması gerekti.

O günlerden birinde dul hanımla sevişti ve Melody Sarıasma-2 von Peterswald'un babası olacak çocuk ana rahmine düştü.

Ve evet, o günlerden birinde dul hanım ona Çinlilerden öğrendiği sırrı açıkladı: Uyumlu zihinlerini birleştirerek Evren'in yöneticilerine dönüşmeyi başarmışlardı.

Ve evet, sonra pilotu Dr. Swain'i Ölüm Adası Manhattan'a götürdü. Öteki dünyada kız kardeşine katılmak için gözle görülen komünist Çinlileri soluma ve hazmetme marifetiyle orada ölmeyi planlamıştı Başkan.

Yüzbaşı O'Hare, henüz ölmek istemediğinden, bir vinç ve halat kullanarak Başkan'ı Empire State Binası'nın seyir platformuna indirdi.

Başkan günün kalanını orada geçirdi, manzaranın keyfini çıkardı. Ve sonra, komünist Çinlileri soluma ümidiyle her basamakta derin soluklar alarak merdivenleri indi.

Zemin kata ulaştığında şafak söküyordu.

Lobide çatutlar içinde kurumuş insan iskeletleri vardı. Duvarlar eskiden kalma yemek ateşlerinin isiyile kaplanmıştı.

Bir duvarda Kaçırılmış İsa Mesih tablosu vardı.

Dr. Swain ilk kez gece için metrodan çıkan yarasaların ürperici seslerini duydu.

Kendini şimdiden ölü bir adam, iskeletlerin kardeşi sayıyordu.

Ama helikopterle gelişini izleyen altı Ahududu ailesi üyesi aniden lobide belirdi. Elllerinde mızraklar ve bıçaklar vardı.

Yakaladıkları kişinin kim olduğunu anlayınca heyecanlandılar. Başkan olduğu için değil, tıp okuluna gittiği için bir hazine değerindeydi tutsakları.

“Bir doktor!” dedi aralarından biri. “Artık her şeye sahibiz!”

Ve evet, onun ölme arzusuna kulak asmadılar ve tatsız, yerfıstığı gevreğine benzeyen yamuk bir şey yutturdular. Aslında kaynatılmış ve kurutulmuş balık bağırsağıydı; içinde Yeşil Ölüm’ün antidotu vardı.

Hey gidi...

Ahududular Dr. Swain’i tutup Financial District’e sürüklediler çünkü ailenin reisi Hiraoshi Ahududu-20 Yamashiro çok hastaydı.

Adam zatürre gibi görünüyordu. Dr. Swain’in, doktorların bir yüzyıl önce yaptıklarından başka yapabileceği şey yoktu: vücudunu sıcak, alnını soğuk tutmak ve beklemek.

Ya ateşi düşecek ya ölecekti.

Ateşi düştü.

Ödül olarak, Ahududular en değerli mallarını New York Borsası’nda Dr. Swain’in ayaklarına serdi: radyolu bir çalar saat, bir alto saksafon, tam teçhizatlı bir tuvalet takımı, termometreli bir Eyfel Kulesi biblosu ve başka bir sürü ıvır zıvır.

Dr. Swain kibarlık amacıyla bütün bu pılı pırtının içinden bir pirinç şamdan seçti.

Ve şamdan delisi olduğuna dair efsane böylece başladı.

O andan itibaren herkes ona şamdan hediye etti.

Ahududuların komün hayatından, başka diğer şeylerin yanı sıra, Kaçırılmış İsa'yı aramak için başını sürekli sağa sola çevirmek zorunda kalması nedeniyle de hoşlanmadı Dr. Swain.

Böylece Empire State Binası'nın lobisini temizledi ve oraya taşındı. Ahududular ona yiyecek temin etti.

Ve zaman akıp gitti.

O günlerden birinde Vera Çizgilisincap-5 Zappa geldi ve Ahududular ona da antidot verdi. Dr. Swain'e hemşirelik yapmasını umuyorlardı.

Yaptı da ama sonra kendi örnek çiftliğini kurdu.

Bundan uzun süre sonra küçük Melody geldi; hamileydi ve kırık dökük bir bebek puseti içinde acınası eşyasını taşıyordu. Bunların arasında bir de Dresden şamdanı vardı. Efsanevi New York Kralı'nın şamdan deliliği Michigan Krallığı'nda bile duyulmuştu.

Melody'nin şamdanının üstünde çiçeklenen asmalarla sarılı bir ağacın önünde çoban kızla cilveleşen bir soylu adam betimlenmişti.

Melody'nin şamdanı ihtiyarın son doğum gününde kırıldı. Wanda Çizgilisincap-5 Rivera adlı sarhoş bir köle üstüne bastı.

Empire State Binası'na ilk geldiğinde ve Dr. Swain dışarı çıkıp kim olduğunu ve ne istediğini sorduğunda Melody diz çökmüştü. Küçük ellerinde şamdanı tutuyordu.

“Merhaba, dede,” dedi.

Dr. Swain bir an tereddüt etti. Ama sonra kızın ayağa kalmasına yardım etti. “İçeri gel,” dedi. “İçeri gel, içeri gel.”

Dr. Swain o sıralar Urbana’da geçirdiği tri-benzo-Davranomil krizi sırasında bir oğlan babası olduğunu bilmiyordu. Melody’yi sıradan bir ricacı veya hayranlarından zannetti. Bir yerlerde bir çocuğu olduğuna dair hayallere falan kapılmadı. Hiçbir zaman üreme arzusu hissetmemişti.

Dolayısıyla Melody gerçekten akrabası olduğuna dair eksik ama ikna edici deliller sunduğunda, sonradan Vera Çizgilisin-cap-5 Zappa’ya da dediği gibi, “bir şekilde büyük bir sızı” duydu yüreğinde. “Ve sonra ani, acısız bir sıcaklık,” diye devam etmişti, “karşımda hamile ve elinde bir Dresden şamdanıyla diz çökmüş aç bir çocuk vardı.”

Hey gidi.

Melody’nin hikâyesi şöyleydi:

Babası, Dr. Swain ve Urbanalı dul hanımın gayri-meşru oğlu, Urbana Katliamı’ndan kurtulan az sayıda insandan biriydi. Katliamın sorumlusu Oklahoma Dükü, onu trampetçi olarak orduya almıştı.

Oğlan on dört yaşındayken doğmuştu Melody. Annesi kendini orduya adanmış kırk yaşında bir çamaşırcıydı. Melody’ye Dük’ün başlıca düşmanı Michigan Kralı Stewart Sarıasma-2 Mott tarafından esir alınırsa iyi muamele görmesi için “Sarıasma-2” göbek adı verilmişti.

Ve gerçekten de anne babasının katledildiği Iowa City Savaşı’nın ardından altı yaşındayken esir düşmüştü Melody.

Hey gidi...

Ve evet, Michigan Kralı o zamanlar öylesine aşağılık bir adama dönüşmüştü ki kendi göbek adı Sarıasma-2’yi taşıyan esir çocuklardan kurulu bir haremi vardı. Küçük Melody o acınası hayvanat bahçesine eklenmişti.

Ama çektiği işkenceler giderek daha mide bulandırıcı hale gelirken bile babasının ölürken söylediği sözler dayanma gücünü artırıyordu:

“Sen bir prensessin. Sen, New York Kralı, Şamdanlar Kralı’nın torunusun.”

Hey gidi...

Ve sonra bir gece, Kral’ın çadırından Dresden şamdanını çalmıştı.

Ardından çadırın girişinin altından sürünerek geçmiş ve ay ışığına çıkmıştı.

Büyükbabasını aramak için doğuya yaptığı inanılmaz seyahat işte böyle başlamıştı. Kral’ın sarayı dünyadaki en yüksek binalardan biriydi.

Her yerde akrabalarıyla karşılaşacaktı; Sarıasmalar olmasa bile başka kuşlar ya da canlılarla.

Onu besleyip, yol göstereceklerdi.

Biri ona yağmurluk, diğeri bir kazak ve pusula, bir başkası bebek puseti, bir başkasıysa çalar saat verecekti.

Bir diğeri iğne ve iplik ve altın yüksük verecekti.

Bir başkasıysa kendi hayatını tehlikeye atmak pahasına onu Harlem Nehri’nden Ölüm Adası’na geçirecekti.

Vesaire.

Das Ende

'Bahar aylarındayız. Akşamüstü.

Ölüm Adası Manhattan'daki

Empire State Binası'nın lobisinin zemininde yanan ocağın dumanı,
bir aylandız ağacı cengeline dönüşmüş olan 34. Sokak'ın üzerinde asılı.

Mavi gözlü, uzun çeneli, iki metre boyunda, yüz yaşında bir adam,
vaktiyle taksi olan bir şeyin arka koltuğuna yerleşmiş,
cengelin içindeki küçük bir açıklıkta oturuyor.

O adam benim.

Adım Dr. Wilbur Nergis-11 Swain.

Amerika Birleşik Devletleri'nin eski başkanırım.

En son Başkan, en uzun boylu Başkan,
Beyaz Saray'da ikamet ederken boşanan tek Başkan,
en hilkat garibesi Başkan.'

Yakın gelecek ABD.

Herkese bir göbek adı vererek 'genişletilmiş yapay aileler'
ve 'kardeşlik kastları' oluşturulmuş.

Çinlilerin yerçekimiyle oynaması
yüzünden gündelik yaşam son derece çetrefilli.

Salgın hastalıklar ve enerji krizleri sonucunda ülke vira
ve dünyanın geri kalanıyla ilişkisi kopmuş.

New York ve Boston ve San Francisco
limanları yeniden ormanlarla kaplanmış.

Makineler çalışmıyor.

21. yüzyıl edebiyatının son ilham kaynağı Kurt Vonnegut
daha önce Hacıyatmaz ismiyle yayınlandığımız
Paldır Küldür ile yeniden huzurlarınızda...

